

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE
NA STREDNÝCH ZDRAVOTNÍCKYCH ŠKOLÁCH**

**ŠTUDIJNÝ ODBOR: 5358 M ZUBNÝ ASISTENT
5358 M ZUBNÁ ASISTENTKA**

Vydalo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky pod číslom S19291-
2023-OZV-2 s účinnosťou od 1. septembra 2023.

Názov: Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie na stredných zdravotníckych školách v študijnom odbore: 5358 M ZUBNÝ ASISTENT, 5358 M ZUBNÁ ASISTENTKA (ďalej len „zubný asistent“)

Spracovali: Prof. PhDr. Mgr. Monika Jankechová, PhD.; PhDr. Dana Zvalová, PhD.; PhDr. Bc. Stanislava Laschová, MBA, SZŠ Celestíny Šimurkovej v Trenčíne a členovia Rady Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre tvorbu a hodnotenie štátnych vzdelávacích programov odbornej prípravy vzdelávania pre zdravotnícke študijné odbory na stredných zdravotníckych školách.

Spolupracovali: Prof. MUDr. Neda Markovská, CSc.; Mgr. Bc. Ivana Bestvinová, SZŠ Liptovský Mikuláš; Mgr. Bc. Silvia Doľacká, SZŠ Prešov a vybraní učitelia stredných zdravotníckych škôl v Slovenskej republike

Vydanie: 3. revidované

Text neprešiel jazykovou úpravou

Účinnosť: od 1. septembra 2023 začínajúc 1. ročníkom

Obsah

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	5
1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu.....	5
2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	7
3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	8
3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania	8
3.2 Formy praktického vyučovania	8
3.3 Spôsoby a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....	9
3.4 Povinné materiálne-technické a priestorové zabezpečenie	9
3.5 Personálne zabezpečenie odborného vzdelávania	15
3.6 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	18
4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO - VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	20
5 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠTUDIJNÉHO ODBORU 5358 M ZUBNÝ ASISTENT.....	21
5.1 Popis vzdelávacieho programu.....	21
5.2 Základné údaje pre úplné stredné odborné vzdelanie 5358 M zubný asistent	22
5.3 Základné údaje pre úplné stredné odborné vzdelanie 5358 N zubný asistent	23
5.4 Požiadavky zdravotnej spôsobilosti uchádzača.....	24
6 KOMPETENCIE (PROFIL) ABSOLVENTA	25
6.1 Celková charakteristika absolventa	25
6.2 Kľúčové kompetencie.....	26
6.3 Odborné kompetencie.....	28
7 UČEBNÉ PLÁNY ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	31
7.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné štúdium 5358 M zubný asistent	31
7.1.1 Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania, 4-ročné štúdium.....	34
7.2 Rámcový učebný plán pre pomaturitné kvalifikačné štúdium 5358 N zubný asistent.....	36
7.2.1 Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania, 2-ročné štúdium.....	37
7.2.2 Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania, 1-ročné štúdium.....	39
8 VZDELÁVACIE OBLASTI.....	41
8.1 Teoretické vzdelávanie a praktická príprava	41
8.2 Odborná klinická prax	41
8.3 Učebné osnovy predmetov	42
ADMINISTRATÍVA A ZDRAVOTNÍCKA DOKUMENTÁCIA	43
ANATÓMIA A FYZIOLOGIA	49

ASISTENCIA V AMBULANCIÍ ZUBNÉHO LEKÁRSTVA.....	56
HYGIENA ÚSTNEJ DUTINY	62
LATINSKÝ JAZYK	70
ORGANIZÁCIA ZDRAVOTNÍCTVA	74
PREVENTÍVNE LEKÁRSTVO.....	80
PRVÁ POMOC	86
PSYCHOLÓGIA, PEDAGOGIKA A PROFESIJNÁ KOMUNIKÁCIA.....	91
ZÁKLADY ASISTENCIE V AMBULANCIÍ ZUBNÉHO LEKÁRSTVA.....	96
ZDRAVIE A KLINIKA CHORÔB	109
ZDRAVOTNÍCKA ETIKA	120
ZUBNÉ LEKÁRSTVO	125
PRÍLOHOVÁ ČASŤ.....	140
Príloha 1	140
VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTOM VZDELÁVACOM PROGRAME.....	140
Príloha 2	147
ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV	147
Príloha 3	150
ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	
.....	150
Príloha 4	153
ODPORÚČANÉ EDUKAČNÉ ZDROJE	153

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

1.1 FUNKCIA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje predstavu štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre daný študijný odbor.

Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) je

- a) štátom vydaný kurikulárny dokument, ktorý vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania a záväzné požiadavky na vzdelávanie na danom stupni vzdelania pre daný študijný odbor – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak a účastník výchovy a vzdelávania (ďalej len „žiak“) po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- b) záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- c) otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl a pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- e) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- f) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- g) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- h) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- a) príprava žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- b) uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- c) pripraviť absolventov na ďalšie vzdelávanie.

ŠVP pre odborné vzdelávanie v danom zdravotníckom študijnom odbore vydáva a zverejňuje Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky po prerokovaní so zamestnávateľmi,

zriaďovateľmi škôl a stavovskou organizáciou podľa vecnej pôsobnosti k príslušnému študijnému odboru, Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov.

Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) **obsahuje:**

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) konkrétne ciele výchovy a vzdelávania, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) stupne vzdelania, ktoré sa dosiahnu absolvovaním vzdelávacieho programu a príslušnú úroveň Slovenského klasifikačného rámca a Európskeho klasifikačného rámca (SKKR/EKR) a medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelávania (ISCED),
- d) profil absolventa,
- e) charakteristiku odboru vzdelávania a jeho dĺžku,
- f) formu výchovy a vzdelávania,
- g) formy praktického vyučovania v stredných školách,
- h) vzdelávacie oblasti,
- i) vzdelávacie štandardy,
- j) rámcové učebné plány,
- k) podmienky prijímania uchádzača na štúdium,
- l) požiadavky zdravotnej spôsobilosti vo vzťahu k príslušnému študijnému odboru,
- m) vyučovací jazyk,
- n) pedagogicko-organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania,
- o) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- p) povinné personálne zabezpečenie,
- q) povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výučby,
- r) podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- s) osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiakov s nadaním a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania,
- t) zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno - komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy, navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov a normatívo materiáľno-technického a priestorového vybavenia škôl vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňajúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

3.1 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE V JEDNOTLIVÝCH FORMÁCH VZDELÁVANIA

Výchova a vzdelávanie v zdravotníckom odbore **zubný asistent** sa zameriava na kvalifikovanú prípravu zdravotníckych pracovníkov v oblasti zubného lekárstva. Jeho obsah a štruktúra poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných vykonávať odborné a administratívne činnosti v ambulancii zubného lekárstva. Z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky je určený pre absolventov základných škôl formou 4 - ročného denného štúdia. Podmienky prijatia ustanovuje príslušný právny predpis. Absolventi tohto vzdelávacieho programu získajú úplné stredné odborné vzdelanie. Výstupným dokladom o získanom vzdelaní je maturitné vysvedčenie a dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať v škole alebo inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

3.2 FORMY PRAKTICKÉHO VYUČOVANIA

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných zdravotníckych školách. Hlavnými formami praktického vyučovania na stupni úplného stredného odborného vzdelania pre zdravotnícke študijné odbory sú praktické cvičenia v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) a odborná prax, t. j. odborná klinická prax, vykonávaná priebežne a súvisle na pracovisku praktického vyučovania: v ambulancii zubného lekárstva a v ambulancii dentálnej hygieny. Praktická príprava sa realizuje podľa príslušných všeobecne platných právnych predpisov.

Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s

ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne:

- v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) je počet žiakov v skupine maximálne 11,
- na odbornej klinickej praxi je počet žiakov v skupine v ambulancii zubného lekárstva a ambulancie dentálnej hygieny na jedno zubno-lekárске kreslo maximálne 1 žiak.

Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

3.3 SPÔSOBY A PODMIENKY PRIEBEHU A UKONČOVANIA VZDELÁVANIA NA STREDNÝCH ODBORNÝCH ŠKOLÁCH, VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať **úplné stredné odborné vzdelanie** pre výkon zdravotníckeho povolania zubný asistent, ak úspešne ukončil posledný ročník štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje maturitnou skúškou. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardami tohto štátneho vzdelávacieho programu. Maturitná skúška sa skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná ako písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedením komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložka maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitnú skúšku žiak koná pred predmetovou maturitnou komisiou s požadovanou odbornou spôsobilosťou a komisia môže byť doplnená o zástupcu Slovenskej komory medicínsko-technických pracovníkov.

Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške a dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške.

3.4 POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE

Pre vzdelávanie v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom školskom vzdelávacom programe (ŠkVP) podľa potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Špecifické vybavenie odborných učební a laboratórií v škole je nutné pre výučbu odborných predmetov a nie je ho možné nahradiť vyučovaním na externých pracoviskách. Všeobecné

požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

a) Zabezpečenie prevádzky školy

Školský manažment: kancelária riaditeľa školy,
kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy,
kancelária pre ekonomický úsek,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
sociálne zariadenie,
zasadačka

Pedagogickí zamestnanci školy: zborovňa pre rokovania pedagogickej rady,
kabinety pre učiteľov

Nepedagogickí zamestnanci školy: kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu,
priestory pre obslužný personál (údržba, upratovanie, vodič a pod.)
príručný sklad s odkladacím priestorom,
archív

Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
Knižnica

b) Makrointeriéry

Školská budova
Školský dvor
Internát - domov mládeže (môže byť zabezpečený zmluvne)
Školská jedáleň a kuchyňa (môže byť zabezpečená zmluvne)

c) Vyučovacie interiéry

Klasické triedy - učebne pre teoretické vyučovanie vybavené didaktickou technikou
Učebňa informatiky
Odborné učebne pre teoretické a praktické vyučovanie vybavené didaktickou technikou a pomôckami:
učebňa pre predmet anatómia a fyziológia,
odborná učebňa pre predmet prvá pomoc,
2 odborné učebne pre vyučovanie predmetov hygiena ústnej dutiny a základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva
Príručná miestnosť na prezliekanie a sociálne zariadenie
Príručný sklad
Telocvičňa

d) Zmluvné pracoviská

Podmienky praktického vyučovania – odbornej praxe v zdravotníckych zariadeniach sú jednoznačne dohodnuté na základe písomnej dohody uzatvorenej podľa zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s každým pracoviskom praktického vyučovania - zariadením zubnej techniky. Pri výučbe v odbornej učebni aj na pracovisku zdravotníckeho zariadenia sú nutné osobné ochranné pracovné prostriedky (odev a obuv, rúško/respirátor, ochranné okuliare/štit).

Normatív minimálneho materiálo–technického vybavenia odbornej učebne pre predmet ANATÓMIA A FYZIOLOGIA

Vybavenie	Minimálny počet pre jednu učebňu
Anatomicko - fyziologické zobrazenia všetkých sústav	schémy cca 20 ks
Trojrozmerné modely anatomických štruktúr, orgánov a ich funkcií	cca 20 ks
Ďalšie špecifické pomôcky pre jednotlivé študijné odbory (napr.: CD a DVD nosiče o prevencii, diagnostike, priebehu a terapii jednotlivých stavov a ochorení, operačných zákrokov, využitie pomôcok a pod.)	
Prezentačná technika – dataprojektor, notebook, plátno, vizualizér.	po 1 ks

Normatív minimálneho materiálo–technického vybavenia odbornej učebne pre predmet PRVÁ POMOC

Počet	Zostava zdravotníckych a iných pomôcok	Spotrebný materiál	Iné
jedna	Figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu s možnosťou elektronickej kontroly s počítačovým vyhodnotením priebehu kardiopulmonálnej resuscitácie v tlačenej forme	zostava zdravotníckych a pomôcok a iný materiál na precvičovanie poskytovania prvej pomoci postihnutému v simulovaných podmienkach pre každého žiaka	odborná literatúra týkajúca sa poskytovania prvej pomoci pre každého žiaka
jedna	Figurína dojčaťa na kardiopulmonálnu resuscitáciu s elektronickým vyhodnocovacím zariadením na kontrolu správneho vykonávanej resuscitácie		didaktická technika najmenej na úrovni dátového projektoru s počítačom
jedna	Figurína na nácvik uvoľnenia cudzieho telesa z dýchacích ciest určená na nácvik spriechodnenia dýchacích ciest úderom do chrbta a stlačením brucha pri dusení sa cudzím telesom		
jedna	Celotelová figurína s traumatickými poraneniami; táto sa nevyžaduje, ak figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu má		

	vymeniteľné časti, ktoré obsahujú aj traumatické poranenia		
jeden	Tréningový automatický externý defibrilátor s možnosťou simulácie srdcových rytmov		
jedna	Vybavená lekárnička		

Normatív minimálneho materiálo–technické vybavenia učebne pre predmety ZÁKLADY ASISTENCIE V AMBULANCI ZUBNÉHO LEKÁRSTVA A HYGIENA ÚSTNEJ DUTINY

Odborná učebňa - názov	Vybavenie - zdravotnícke pomôcky a iný materiál	Počet
1. prístroje	Zubná súprava s príslušenstvom: zubno-lekárske kreslo, svietidlo, pľuvadlo, prívod stlačeného vzduchu, odsliňovač, odsávací systém	1 ks
	Mikromotor	1 ks
	Elektrospojka	1 ks
	Sada rotačných nástrojov – turbína/červené kolienko, modré kolienko, rovný násadec	1 ks
	Parný sterilizátor	1 ks
	Destilátor	1 ks
	Amalgamátor	1 ks
	Polymerizačná lampa	1 ks
	Ultrazvuková čistička nástrojov	1 ks
	Germicídny žiarič	1 ks
	Prístroj na miešanie alginátov	1 ks
	Odstraňovač zubných nánosov	1 ks
	Počítač s príslušenstvom	1 ks
	Dataprojektor	1 ks
2. súbor základných nástrojov	Zubné sondy oblé	10 ks
	Zubné sondy rovné/lomené	10 ks
	Zubné sondy tupé kalibrované rovné	10 ks
	Zubné sondy tupé kalibrované furkačné	2 ks
	Zubné zrkadielka	15 ks
	Zubné pinzety	15 ks
	Beinova páka	3 ks
	Leclusova páka	1 ks
	Luxátor	2 ks
	Schlemmerove páky	2 ks
	Barry / Winter páka	2 ks
	Luerove kliešte	1 ks
	Chirurgické kliešte horné rezákové	2 ks
	Chirurgické kliešte horné premolárové	2 ks
	Chirurgické kliešte horné molárové pravé	2 ks
	Chirurgické kliešte horné molárové ľavé	2 ks
	Chirurgické kliešte horné osmičkové	2 ks
Chirurgické kliešte bajonetové	2 ks	

Chirurgické kliešte dolné rezákové	2 ks
Chirurgické kliešte dolné molárové	2 ks
Chirurgické kliešte dolné osmičkové	2 ks
Chirurgické kliešte dolné koreňové	2 ks
Pišťol'/pero na podávanie anestetík	2 ks
Peán rovný	2 ks
Kocher peán	2 ks
Podávkové kliešte/pinzeta	2 ks
Chirurgický tulec	1 ks
Chirurgická pinzeta	2 ks
Anatomická pinzeta	2 ks
Ihelec/autofix	2 ks
Šicí materiál	5 ks
Skalpel/ držiak čepielok - čepielky	2 ks
Exkochleačná lyžička	3 ks
Dlátko	1 ks
Hák zanorovací	1 ks
Hák okienkový	1 ks
Raspatórium	1 ks
Luniatchek – zavádzač drénov	1 ks
Chirurgické nožnice rovné/oblé ostré	2 ks
Chirurgické nožnice rovné/oblé tupé	2 ks
Preväzové nožnice	2 ks
Exkavátor	2 ks
Gracey kyrety - sada	2 ks
Škrabka	3 ks
Preparačné nástroje – vrtáčky na preparáciu skloviny a dentínu	30 ks
Preparačné nástroje leštiace a formovacie	20 ks
Polishingové kefky a gumičky na odstránenie povlakov	30 ks
Endobox s koreňovými nástrojmi	1 ks
Lentula	5 ks
Spreader/ Pluger nástroje	5 ks
Gates vrtáky	5 ks
Matrice kovové rovné/tvarované, parciálne	10 ks
Napínače matric	2 ks
Nosiče amalgámu, amalgámová pišťol'	2 ks
Modelovacie nástroje – guľička, hladítko, kopýtko, cpátka	15 ks
Orezávače – formovacie nástroje	5 ks
Zavádzač retrakčného vlákna	1 ks
Odtlačkové lyžice kovové horné perforované hlboké	10 ks
Odtlačkové lyžice kovové dolné perforované hlboké	10 ks
Odtlačkové lyžice kovové horné plné hlboké	2 ks
Odtlačkové lyžice kovové dolné plné hlboké	2 ks
Odtlačkové lyžice kovové horné plné na bezzubú čeľusť	2 ks
Odtlačkové lyžice kovové dolné plné na bezzubú sánku	2 ks
Odtlačkové lyžice plastové horné perforované hlboké	10 ks
Odtlačkové lyžice plastové dolné perforované hlboké	10 ks

	Čeľustno – ortopedické kliešte, brekety, drôty	
	Kofferdam sada	1 ks
3. materiál a pomôcky	Vanička na dezinfekciu nástrojov	1 ks
	Nádoba na dezinfekciu vrtáčikov	1 ks
	Odmerky a mierky	3 ks
	Podnosy a kazety na prípravu tray systému	10 ks
	Chirurgický stolík	1 ks
	Mobilný pomocný stolík k zubnému kreslu	1 ks
	Ochranné okuliare priehľadné	3 ks
	Ochranné okuliare oranžové	3 ks
	Ochranný štít	2 ks
	Emitné misky	10 ks
	Prípravky na zistenie vitality zuba	2 ks
	Detekčné činidlá na detekciu zubného kazu	1 ks
	Detekčné činidlá na detekciu povlakov	3 ks
	Odsávačky – viacrázové chirurgické, endodontické	15 ks
	Ručné zrkadlo pre potreby inštruktáže	10 ks
	Obväzový materiál – komplexne pre skupinu žiakov	
	Misky a lopatky na miešanie alginátov	10 ks
	Kahan/ horák	1 ks
	Sklené podložky a lopatky na miešanie dentálnych materiálov	10 ks
	Tlakomer	5 ks
	Fonendoskop	5 ks
	Teplomer – rôzne druhy	5 ks
	Pulzný oxymeter	1 ks
	Ukážky všetkých liekových foriem	
	Gélové vrecká na aplikáciu tepla a chladu	
	4. spotrebný materiál	Odsávačky – odsliňovače na jednorazové použitie
Podbradníky		
Podhlavníky		
OOPP rôznej veľkosti na jednorazové použitie		
Čistiace prostriedky		
Kefy, prachovky, pomôcky na umývanie, vedro		
Dezinfekčné prostriedky – tekuté, práškové, sprayové, dezinfekčné utierky		
Obväzový materiál – hydrofilový, náplast'ový, buničínový		
Poháre na vodu na jednorazové použitie		
Chirurgický šicí materiál		
Striekačky a ihly injekčné rôznej veľkosti		
Anestetiká		
Odtlačkové hmoty alginátové		
Odtlačkové hmoty elastomérové		
Odtlačkové hmoty termoplastové		
Plastové a povoskované podložky na miešanie dentálnych materiálov		
Striekačky na aplikáciu odtlačkových krémov		
Obalový materiál na sterilizáciu		
Výplnkové materiály podložkové		

	Výplnkové materiály dočasné	
	Výplnkové materiály trvalé amalgámové, kompozitné, skloionoméne	
	Adhezívny systém	
	Výplnkové materiály koreňové	
	Pomôcky na aplikácie výplnkovej hmoty – aplikačné kliešte	
	Pomôcky na vytvarovanie kavity – plastové matrice, klinky	
	Pomôcky na zaistenie suchého poľa – vatové valčeky, štvorce	
	Chirurgické rukavice	10 ks
	Chemické preparáty na fluoridáciu, remineralizačné prípravky	
	Detekčné prípravky na detekciu biofilmu	
	Zubné kefky podľa veku, indikácie	
	Zubné pasty podľa veku, indikácie	
	Ústne vody podľa veku, indikácie	
	Medzizubné kefky podľa veľkosti, tvaru	
	Dentálne nite – voskované, nevoskované, expandujúce, superfloss, na držiaku	
5. ostatné vybavenie učebne	Modely na výuku zubnej protetiky, čeľustnej ortopédie, orálnej hygieny, anestézie - lebka	
	Atlas orálnych ochorení, motivačný atlas	
	Tematické nástenky a plagáty	
	Písacie stoly a stoličky pre žiakov	10 ks
	Dokumentačný materiál ambulancie zubného lekárstva	
	Dokumentačný materiál ambulancie dentálnej hygieny	
	Úložné skrinky na dentálny materiál a pomôcky	
	Umývadlo	
	Ergonomické stoličky k zubno - lekárskeho kreslu	2 ks
	Skrinka prvej pomoci s obsahom	1 ks
	Aplikátor kyslíka – rôzne druhy	

3.5 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program, musí byť v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy, rámcového učebného plánu a učebného plánu pre odbornú zložku vzdelávania štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania je východiskom pre tvorbu učebných plánov v školských vzdelávacích programoch. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich

minimálne počty hodín sú záväzné, ich dodržanie v školských vzdelávacích programoch musí byť preukázateľné.

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov odborných predmetov

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov odborných predmetov v študijnom odbore zubný asistent				
Predmet	Odborná spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania	II. stupeň vysokoškolského štúdia v príslušnom študijnom odbore alebo študijnom programe	Odborná prax najmenej 2 roky	Doplňujúce pedagogické štúdium
Latinský jazyk		klasické jazyky latinčina a starogréčtina		áno
Anatómia a fyziológia	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	sestra	ošetrovatel'stvo; starostlivosť o chorých - pedagogika; starostlivosť o chorých - psychológia; učiteľ'stvo všeobecnovzdelávacích predmetov; pedagogika – ošetrovatel'stvo; učiteľ'stvo odborných predmetov pre stredné zdravotnícke školy; pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru na SZŠ; ošetrovatel'stvo a rehabilitácia; (ďalej len „ošetrovatel'stvo“)		
	sestra	ošetrovatel'stvo a štátna skúška zo somatológie		
	sestra	ošetrovatel'stvo a rigorózna skúška a I. atestačná skúška		
	sestra	ošetrovatel'stvo a 3. stupeň vzdelania „PhD.“		
	fyzioterapeut	fyzioterapia a rigorózna skúška a I. atestačná skúška		
	fyzioterapeut	fyzioterapia a 3. stupeň vzdelania „PhD.“		
Zdravie a klinika chorôb	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	sestra	ošetrovatel'stvo a štátna skúška zo somatológie		
	sestra	ošetrovatel'stvo a rigorózna skúška a I. atestačná skúška		
	sestra	ošetrovatel'stvo a 3. stupeň vzdelania „PhD.“		

	fyzioterapeut	fyzioterapia a rigorózna skúška a I. atestačná skúška		
	fyzioterapeut	fyzioterapia a 3. stupeň vzdelania „PhD.“		
Preventívne lekárstvo	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	verejný zdravotník	verejnú zdravotníctvo		
Organizácia zdravotníctva	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	zubný lekár	zubné lekárstvo		
	sestra	ošetrovatel'stvo		
	fyzioterapeut	fyzioterapia		
	farmaceut	farmácia		
	verejný zdravotník	verejnú zdravotníctvo		
Prvá pomoc	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	zubný lekár	zubné lekárstvo		
	sestra	ošetrovatel'stvo		
	zdravotnícky záchranár	urgentná zdravotná starostlivosť 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe		
Psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	psychológ	psychológia	áno	áno
	sestra	ošetrovatel'stvo		
Zdravotnícka etika	lekár	všeobecné lekárstvo	áno	áno
	zubný lekár	zubné lekárstvo		
	sestra	ošetrovatel'stvo		
	fyzioterapeut	fyzioterapia		
	verejný zdravotník	verejnú zdravotníctvo		
	farmaceut	farmácia		

Profilujúce predmety v študijnom odbore zubný asistent

Profilujúce predmety v študijnom odbore zubný asistent				
Predmet	Odborná spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania	II. stupeň vysokoškolského štúdia v príslušnom študijnom programe	Odborná prax najmenej 2 roky	Doplňujúce pedagogické štúdium
Zubné lekárstvo	zubný lekár	zubné lekárstvo alebo stomatológia podľa predpisov účinných do roku 2004 (ďalej len „zubné lekárstvo“)	áno	áno

	dentálna hygienička	v 1. ročníku aj dentálna hygienička študijný program dentálna hygiena 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe		
Administratíva a zdravotnícka dokumentácia	sestra dentálna hygienička	ošetrovatel'stvo študijný program dentálna hygiena 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe	áno	áno
Asistencia v ambulancii zubného lekárstva	zubný lekár sestra dentálna hygienička	zubné lekárstvo ošetrovatel'stvo študijný program dentálna hygiena 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe	áno	áno
Hygiena ústnej dutiny	dentálna hygienička	ošetrovatel'stvo študijný program dentálna hygiena 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe	áno	áno
Základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva	sestra dentálna hygienička	ošetrovatel'stvo študijný program dentálna hygiena 1. stupeň a 2. stupeň v niektorom zdravotníckom študijnom programe	áno	áno

3.6 PODMIENKY NA ZABEZPEČENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne praktického vyučovania, t. j. praktické cvičenia v laboratórnych podmienkach a odbornej praxe (klinickej praxe) na pracoviskách praktického vyučovania v zdravotníckych zariadeniach. Postupuje sa podľa platných právnych predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod.

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrana pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania od 1. ročníka.

V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

Pracovná činnosť v študijnom odbore **zubný asistent** si vyžaduje stále a priame vedenie odborného učiteľa alebo zodpovednej osoby s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu, pod vedením ktorej sa vykonáva praktické vyučovanie - nácvik a upevňovanie odborných pracovných činností.

V priebehu praktických činností sa musia používať predpísané ochranné pracovné prostriedky a pomôcky, technika a prístroje v bezchybnom stave.

Odborná klinická prax v zdravotníckom zariadení prebieha v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov rovnako ako aj z hľadiska zdravotníckej etiky, ochrany zdravia pacientov/klientov a hygieny s počtom žiakov pri jednom zubno - lekárskom kresle najviac 1 žiak.

4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO - VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil všeobecný lekár pre deti a dorast alebo všeobecný lekár pre dospelých.

Do študijného odboru **zubný asistent** môže byť prijatý žiak, ktorý spĺňa zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane kritérií pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Do študijného odboru **zubný asistent** môže byť prijatý aj uchádzač so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Okrem posúdenia kritérií zdravotnej spôsobilosti pre uchádzača o zdravotnícke študijné odbory podľa osobitného predpisu¹⁾ je od uchádzača so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami požadovaný odborný posudok poradenského zariadenia o spôsobilosti na štúdium na strednej zdravotníckej škole. Ak poradenské zariadenie odporučí uchádzačovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami štúdium na strednej zdravotníckej škole a uchádzač splní podmienky úspešného prijímacieho konania, stredná zdravotnícka škola uchádzača na štúdium prijme, podľa poradia v zozname úspešných uchádzačov prijímacieho konania.

Poznámka k odkazu 1 znie:

1) Vyhláška MZ SR č. 364/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá zdravotnej spôsobilosti pre uchádzačov o zdravotnícke študijné odbory

Špecifické učenia poruchy	Vzhľadom na náročnosť štúdia je potrebné zvážiť vhodnosť štúdia pre žiakov s dyslexiou, dyskalkúliou a dyspraxiou. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.
Mimoriadne nadaní žiaci	Je spoločensky prospešné, ak sa o zdravotnícke študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v zdravotníctve. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie.) Uvedené neplatí pre odbornú klinickú prax a cvičenia odborných predmetov základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva, hygiena ústnej dutiny a prvá pomoc.

5 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠTUDIJNÉHO ODBORU 5358 M ZUBNÝ ASISTENT

5.1 POPIS VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Štátny vzdelávací program pre študijný odbor **zubný asistent** má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov. Neslúži na priame vyučovanie, ale je spolu so všeobecne záväznými právnymi predpismi podkladom pre tvorbu školských vzdelávacích programov. ŠVP zahŕňa všeobecné, odborné ako aj špecifické teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach pri príprave zdravotníckych pracovníkov – zubných asistentov pre oblasť zubného lekárstva. Jeho obsah a štruktúra poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať základné asistentské úlohy v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti v ambulancii zubného lekárstva a výkon zdravotníckeho povolania.

Obsah vzdelania je koncipovaný tak, aby žiaci zvládli všeobecné a odborné poznatky a zručnosti na požadovanej profesionálnej úrovni, nevyhnutné na získanie úplného všeobecného vzdelania a odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania zubný asistent. Tomu zodpovedá štruktúra a obsah odbornej zložky vzdelávania vrátane klinickej praxe. Dominantnú zložku odbornej prípravy tvoria predmety teoretického a praktického zamerania, najmä základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva, hygiena ústnej dutiny, administratíva a zdravotnícka dokumentácia, odborná klinická prax a zubné lekárstvo. Tieto predmety prehlbujú vzťah medzi teoretickými vedomosťami a praktickým osvojovaním si profesionálnych zručností.

V teoreticko-praktickej príprave v triedach, ambulanciách, špecializovaných odborných učebniach žiaci získajú základné poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov. Na odbornej klinickej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov, alebo odborníkov z praxe s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách. **Z hľadiska použitia ŠVP pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky sa vzdelávanie organizuje formou:**

- denného 4 - ročného štúdia pre absolventov základnej školy,
- externého večerného 1 - ročného pomaturitného kvalifikačného štúdia pre absolventov študijného odboru 5356 M zdravotnícky asistent a 5356 N zdravotnícky asistent a 5361 M praktická sestra a 5361 N praktická sestra,
- denného 2 - ročného štúdia pomaturitného kvalifikačného štúdia pre absolventov s maturitnou skúškou.

Podmienky prijatia ustanovuje príslušný všeobecne záväzný právny predpis. Absolvent tohto vzdelávacieho programu získava úplné stredné odborné vzdelanie. Kvalifikačné pomaturitné štúdium sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške a Dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške. Absolventi štúdia sa uplatnia pri výkone povolania zubný asistent v ambulanciách zubného lekárstva.

5.2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE PRE ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE 5358 M ZUBNÝ ASISTENT

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Dĺžka vzdelávania a prípravy:	4 roky
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky:	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	Do študijného odboru zubný asistent môžu byť prijatí uchádzači, ktorí splnili podmienky prijímacieho konania a spĺňajú zdravotné kritériá na prácu v odbore, vyjadrenie všeobecného lekára o zdravotnom stave uchádzača musí byť pripojené. profilové predmety na prijímacie skúšky: <ul style="list-style-type: none"> ▪ slovenský jazyk a literatúra ▪ prírodopis/ biológia
Spôsob ukončenia vzdelávania a prípravy:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške a Dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške. Absolvent v zmysle nariadenia vlády č. 513/2011 Z. z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania v znení neskorších predpisov je oprávnený používať profesijný titul „zubný asistent“, ktorý používa osoba odborne spôsobilá na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní zubný asistent.
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie úroveň vzdelania podľa ISCED 354 úroveň vzdelania SKKR/EKR: 4
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Zubný asistent je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní v ambulancii zubného lekárstva a ambulancii dentálnej hygieny a v zariadeniach ambulancie a ústavnej starostlivosti v oblasti zubného lekárstva.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy pomaturitného a vysokoškolského štúdia. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa všeobecne platných právnych predpisov.

5.3 ZÁKLADNÉ ÚDAJE PRE ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE 5358 N ZUBNÝ ASISTENT

Študijný odbor:	5358 N zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	a) denná forma, pomaturitné kvalifikačné štúdium (ďalej aj „PKŠ“) pre absolventov s maturitnou skúškou, b) externá večerná forma, KPŠ pre absolventov študijného odboru 5356 M zdravotnícky asistent a 5356 N zdravotnícky asistent, 5361 M praktická sestra, 5361 N praktická sestra.
Dĺžka vzdelávania a prípravy:	a) denná forma PKŠ - 2 roky b) externá večerná forma PKŠ – 1 rok
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky:	úplné stredné odborné vzdelanie
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	a) pre dennú formu štúdia: Do prvého ročníka dennej formy PKŠ môžu byť prijatí absolventi s úplným stredným vzdelaním, ktorí splnili podmienky prijímacieho konania. Vyjadrenie všeobecného lekára o zdravotnom stave žiaka musí byť pripojené. b) pre externú večernú formu štúdia: Do prvého ročníka externého večerného PKŠ môžu byť prijatí absolventi študijného odboru: 5356 M zdravotnícky asistent, 5356 N zdravotnícky asistent, 5361 M praktická sestra, 5361 N praktická sestra, ktorí splnili podmienky prijímacieho konania a ku dňu prijatia sú v pracovnom pomere v ambulancii zubného lekárstva a počas celej dĺžky štúdia sú v pracovnom pomere v ambulancii zubného lekárstva a splnili podmienky prijímacieho konania. Vyjadrenie všeobecného lekára o zdravotnom stave žiaka musí byť pripojené.
Spôsob ukončenia vzdelávania a prípravy:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške a Dodatok k vysvedčeniu o maturitnej skúške. Absolvent v zmysle nariadenia vlády č. 513/2011 Z. z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania v znení neskorších predpisov je oprávnený používať profesijný titul „zubný asistent“, ktorý používa osoba odborne spôsobilá na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní zubný asistent.
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie úroveň vzdelania podľa ISCED: 454 úroveň vzdelania SKKR/EKR: 4
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Zubný asistent je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní v ambulancii zubného lekárstva a ambulancii dentálnej hygieny v zariadeniach ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti v oblasti zubného lekárstva.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy pomaturitného a vysokoškolského štúdia. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa všeobecne platných právnych predpisov.

5.4 POŽIADAVKY ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI UCHÁDZAČA

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil pediater poskytujúci všeobecnú starostlivosť o deti a dorast a všeobecnú starostlivosť o dospelých. Do študijného odboru zubný asistent môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Do študijného odboru **zubný asistent** môže byť prijatý aj uchádzač so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Okrem posúdenia kritérií zdravotnej spôsobilosti pre uchádzača o zdravotnícke študijné odbory podľa osobitného predpisu¹⁾ je od uchádzača so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami požadovaný odborný posudok poradenského zariadenia o spôsobilosti na štúdium na strednej zdravotníckej škole. Ak poradenské zariadenie odporučí uchádzačovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami štúdium na strednej zdravotníckej škole a uchádzač splní podmienky úspešného prijímacieho konania, stredná zdravotnícka škola uchádzača na štúdium prijme, podľa poradia v zozname úspešných uchádzačov prijímacieho konania.

Poznámka k odkazu 1 znie:

1) *Vyhláška MZ SR č. 364/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá zdravotnej spôsobilosti pre uchádzačov o zdravotnícke študijné odbory*

6 KOMPETENCIE (PROFIL) ABSOLVENTA

6.1 CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA ABSOLVENTA

Študijný odbor zubný asistent pripravuje zdravotníckych pracovníkov, ktorí sú spôsobilí samostatne vykonávať základné asistentské úlohy v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti v ambulancii zubného lekárstva a v ambulancii dentálnej hygieny.

Náročnosť zdravotníckeho povolania si vyžaduje široký všeobecný rozhľad, rozsiahle odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti zubného lekárstva, hygieny dutiny ústnej, administratívy a zdravotníckej dokumentácie v ambulancii zubného lekárstva, asistencie v ambulancii zubného lekárstva.

V správaní absolventa dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Absolvent je pripravený pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, je komunikatívny, zručný v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, má kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačuje sa vysokým stupňom sebarealizácie, sebareflexie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností a je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent má mať pre kvalifikovaný výkon týchto činností potrebné všeobecné vzdelanie, znalosť cudzieho jazyka a široký odborný profil. Má byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení pracovných problémov, schopný pracovať v tíme, aktívne komunikovať a podieľať sa na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, ovládať dôležité výkonové zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami etiky a demokracie. Zároveň je schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii. Absolvent má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Príprava je zameraná aj na pomaturitné, vyššie odborné vzdelávanie a vysokoškolské štúdium.

Absolvent študijného odboru je pripravený:

- zabezpečovať (plniť) asistentské úlohy v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime v zubno-lekárskej a dentálno-hygienickej starostlivosti,
- spolupracovať v diagnostickom a liečebnom režime všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti v zubnom lekárstve,
- podieľať sa na prevencii v ústnej dutine,

- pripraviť ambulanciu pre ošetrovanie pacienta zubným lekárom a dentálnou hygieničkou,
- zabezpečiť plynulý chod práce ambulancie zubného lekárstva a ambulancie dentálnej hygieny,
- vykonávať administratívne práce a viesť dokumentáciu ambulancie zubného lekárstva a ambulancie dentálnej hygieny,
- pracovať s informačným systémom zdravotníckeho zariadenia,
- poskytovať odbornú prvú pomoc.

Absolvent sa uplatní v ambulancii zubného lekárstva, kde pracuje pod vedením zubného lekára.

Absolvent sa uplatní v ambulancii dentálnej hygieny, kde pracuje pod vedením dentálnej hygieničky. Odbornou praxou a ďalším štúdiom si zvyšuje kvalifikáciu.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje nasledujúcimi kompetenciami.

6.2 KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií osvojujú, rozvíjajú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie vymedzil ŠVP nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania:

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konanie a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,

- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený štátny a cudzí jazyk, disponovať čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v štátnom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznych skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácie umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba i druhých,
- ovplyvňovať druhých (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,

- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

6.3 ODBORNÉ KOMPETENCIE

a) Požadované vedomosti

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy vedomostí** (má poznať):

- základy latinčiny a medicínskej terminológie,
- základy anatómie, fyziológie a patológie človeka, prostredníctvom ktorých pochopí stavbu, funkciu, vývoj organizmu a chorobných procesov v ľudskom organizme,
- zásady účinnej prvej pomoci pri úrazoch a stavoch ohrozujúcich život,
- organizáciu zdravotníctva a stratégiu, systém, finančné zabezpečenie a právne aspekty zdravotnej starostlivosti,
- základné princípy zdravotníckej etiky,
- odbornú terminológiu z oblasti zdravotníctva,
- metódy automatizovaného spracovávanía údajov a informačné zdravotnícke systémy,
- zásady protipožiarnej ochrany a ochrany životného prostredia so zreteľom na prácu v ambulancii zubného lekárstva,
- zásady zabezpečenia hygieny práce v ambulancii zubného lekárstva, ovláda spôsoby dezinfekcie a sterilizácie,
- základy správnej výživy a jej vplyv na zdravie ústnej dutiny i na celkové zdravie pacienta,
- základné vedomosti zo zubného lekárstva, aby pochopil príčiny a následky vzniku zubného povlaku, ich imunologické vplyvy na závesný aparát a na celý organizmus,
- najnovšie preventívne, diagnostické, terapeutické a výchovné postupy a techniky v zubno-lekárskej práci - dentálne materiály, ich zloženie a použitie,
- podstatu a význam preventívneho zubného lekárstva a hygieny ústnej dutiny,
- základy röntgenológie s dôrazom na ochranu zdravia pacientov a zdravotníckych pracovníkov pred ionizujúcim žiarením,
- základy informatiky, administratívy, dokumentácie, manažmentu a ekonomiky v ambulancii zubného lekárstva.

b) Požadované zručnosti

Absolvent má splniť tieto výkonové štandardy zručností (musí byť schopný):

- zabezpečovať dodržiavanie bezpečného prostredia osoby vrátane dieťaťa a ochranu intimity pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,
- asistovať zubnému lekárovi pri vyšetrení a ošetrovaní pacienta vrátane štvorročnej práce,
- monitorovať dentálno-hygienické problémy u osoby v ambulancii zubného lekárstva,
- zvládnuť manipuláciu a údržbu špeciálnych nástrojov a prístrojov používaných v odbore,
- pripraviť materiál potrebný pri rôznych druhoch ošetrovania chrupu a ostatných tkanív ústnej dutiny,
- zabezpečiť starostlivosť o dentálne pomôcky – mechanická očista, dezinfekcia, sterilizácia,
- pripravovať dezinfekčné roztoky,
- správne manipulovať so sterilným materiálom,
- zabezpečovať hygienu prostredia,
- dodržiavať hygienicko-epidemiologický režim pracoviska,
- pripravovať zdravotnícke pomôcky z obväzového materiálu,
- zhotovovať obväzy jednotlivých častí tela,
- aplikovať poznatky z hygieny dutiny ústnej, výživy a fluoridácie pri motivácii a inštrukciami pacienta k starostlivosti o svoj chrup neinvazívnymi metódami podľa veku a stavu orálneho zdravia,
- detekovať prítomnosť biofilmu pomocou detekčných prípravkov, motivovať a inštruovať pri nedostatkoch individuálnej orálnej hygieny,
- inštruovať osobu v starostlivosti o ústne zdravie neinvazívnymi metódami v závislosti od veku osoby,
- profesionálne komunikovať,
- vykonávať základnú zdravotno-výchovnú činnosť primerane veku a zdravotnému stavu pacienta,
- identifikovať nedostatky vo výžive, analyzovať stravovacie návyky pacienta a zrealizovať výživové poradenstvo,
- poskytnúť osobe informácie súvisiace s hygienou ústnej dutiny, výživou a remineralizáciou tkanív zuba,
- poskytnúť odbornú prvú pomoc pri úrazoch a stavoch ohrozujúcich život alebo život osoby,
- merať, zaznamenávať a vyhodnotiť vitálne funkcie, posúdiť stav vedomia,
- aplikovať teplé a studené procedúry, obklady,
- podávať kyslík,
- asistovať zubnému lekárovi pri odsávaní nezaistených dýchacích ciest,
- pripravovať a aplikovať subkutánne injekcie, antikoagulanciá a inzulíny,
- pripravovať a asistovať zubnému lekárovi pri aplikácii intramuskulárnych injekcií, intravenózných injekcií a infúzií,
- pripravovať a asistovať zubnému lekárovi pri aplikácii liekov prvej pomoci podľa ordinácie zubného lekára,
- realizovať jednoduché ošetrovanie kože, slizníc a preväzy rany podľa ordinácie zubného lekára,
- asistovať pri komplikovaných ošetrovaniach, starostlivosti o drény,

- zhotovovať anatomické odtlačky a modely,
- viesť zdravotnú dokumentáciu ambulancie zubného lekárstva a vykonávať administratívne práce spojené so zubno-lekárskym ošetrovaním pacienta a prevádzkou pracoviska,
- ovládať a používať informačný systém pracoviska a spracovávať údaje pre potreby zdravotných poisťovní a Národného centra zdravotníckych informácií,
- zaznamenávať realizované výkony do dokumentácie,
- pripraviť štatistické podklady a podklady pre archíváciu,
- zabezpečiť činnosti súvisiace s materiálno-technickým vybavením a inventarizáciou na pracovisku,
- dodržiavať predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, používať prostriedky protipožiarnej ochrany v ambulancii zubného lekárstva,
- vedieť si organizovať prácu,
- zúčastňovať sa na ďalšom vzdelávaní v odbore zubný asistent a na vzdelávaní ostatných zdravotníckych pracovníkov,
- spolupracovať s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- morálno-etickým a humánnym prístupom k ľuďom, najmä k chorým, starým, telesne a psychicky postihnutým, vychádzajúc z lásky k človeku a snahy pomáhať mu, dokázať ho akceptovať a akceptovať jeho práva na individualizovanú starostlivosť, účasť na nej, zabezpečiť mu súkromie, byť schopný pochopiť ho, prejavíť mu úctu, empatiu, útechu a emocionálnu podporu, brať ohľad na jeho osobnosť,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitosťou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- zvládaním záťažových životných situácií,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

7 UČEBNÉ PLÁNY ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

7.1 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 4-ROČNÉ ŠTÚDIUM 5358 M ZUBNÝ ASISTENT

Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov pre všeobecnú zložku vzdelávania školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1 536
Odborné vzdelávanie	68	2 176
Disponibilné hodiny	16	512
CELKOM	132	4 224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1 536
Jazyk a komunikácia – slovenský jazyk a literatúra – prvý cudzí jazyk	24	768
Človek a hodnoty – etická/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť – dejepis – občianska náuka	5	160
Človek a príroda – fyzika – chémia – biológia – geografia	3	96
Matematika a práca s informáciami – matematika – informatika	6	192
Zdravie a pohyb – telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68	2 176
Disponibilné hodiny	16	512
SPOLU	132	4 224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		

Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

Poznámky:

- a) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- b) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy. Predmety sa na hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom maximálny počet žiakov v skupine je na cvičeniach v jednotlivých vyučovacích predmetoch nasledovný:
  - konverzácia z cudzieho jazyka maximálne 17 žiakov,
  - latinský jazyk maximálne 17 žiakov,
  - psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia maximálne 17 žiakov,
  - prvá pomoc maximálne 17 žiakov,
  - administratíva a zdravotnícka dokumentácia maximálne 17 žiakov.
- c) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety možno spájať do viachodinových celkov.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- h) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.

- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou 4 hodiny súhrnne vo všetkých ročníkoch. Škola si určí výučbu matematiky v jednotlivých ročníkoch štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- n) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.
- p) Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy „Ochrana života a zdravia“. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa v 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7.1.1 Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania, 4-ročné štúdium

Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania vymedzuje záväzný minimálny rozsah odborného vzdelávania v jednotlivých študijných odboroch pripravujúcich žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Počty vyučovacích hodín pre povinné vyučovacie predmety a odbornú klinickú prax predstavujú nevyhnutné minimum.

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent				
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov základnej školy				
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava					
administratíva a zdravotnícka dokumentácia	-	2(1)	-	-	2(1)
anatómia a fyziológia	2	-	-	-	2
hygiena ústnej dutiny	-	-	3(2)	2(1)	5(3)
latinský jazyk	1(1)	-	-	-	1(1)
organizácia zdravotníctva	-	-	-	1	1
preventívne lekárstvo	-	1	-	-	1
prvá pomoc	-	-	2(2)	-	2(2)
psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	-	1	2(1)	-	3(1)
základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva	2(1)	6(3)	4(2)	3(2)	15(8)
zdravie a klinika chorôb	-	2	2	-	4
zdravotnícka etika	-	-	1	-	1
zubné lekárstvo	3	2	2	2	9
Odborná klinická prax					
asistencia v ambulancii zubného lekárstva	-	-	7(7)	15(14)	22(21)
SPOLU	8	14	23	23	68

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Počet hodín v zátvorke udáva počet hodín cvičení z celkového počtu týždenných vyučovacích hodín predmetu. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku

v rozsahu 30 týždňov. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- b) Predmety odbornej zložky vzdelávania uvedené v učebnom pláne sú povinné pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- c) Obsah učebných osnov predmetov odbornej zložky vzdelávania je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- d) Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách predmetov odbornej zložky vzdelávania, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb vyznačený v ŠkVP.
- e) Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach. Na cvičeniach a klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne:
  - na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) je počet žiakov v skupine maximálne 11,
  - na odbornej klinickej praxi je v ambulancii zubného lekárstva 1 žiak pre každé zubno - lekárske kreslo.
- f) Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- g) Súčasťou predmetu odborná klinická prax je prax organizovaná súvisle (súvislá odborná prax), ktorú žiaci absolvujú v 3. ročníku denného štúdia na konci 2. polroku súvisle 4 týždne, 7 hodín denne, spolu 140 hodín. Počas súvislej odbornej praxe trvá 1 vyučovacia hodina 45 minút.
- h) Profilujúce predmety sú: zubné lekárstvo, základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva, hygiena ústnej dutiny, administratíva a zdravotnícka dokumentácia a odborná klinická prax.
- i) Žiak môže postúpiť do vyššieho ročníka a pristúpiť k praktickej maturitnej skúške v odbornej zložke vzdelávania, ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch a 90% klinickej praxe v odbornej zložke vzdelávania.
- j) Maturitná skúška sa organizuje podľa platnej legislatívy.

7.2 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM 5358 N ZUBNÝ ASISTENT

a) pre 2-ročné, denné pomaturitné kvalifikačné štúdium 5358 N zubný asistent

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	68	2176
CELKOM	68	2176

ODBORNÉ VZDELÁVANIE			
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
Teoretické predmety	27	16	43
Odborná prax b)		25	25
Spolu za teoretické predmety a odbornú prax			68

Poznámky:

Predmety sa na 16 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom maximálny počet žiakov v skupine je na cvičeniach v jednotlivých vyučovacích predmetoch nasledovný:

- psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia maximálne 17 žiakov,
- prvá pomoc maximálne 17 žiakov,
- administratíva a zdravotnícka dokumentácia maximálne 17 žiakov,
- základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva maximálne 11 žiakov,
- hygiena ústnej dutiny maximálne 11 žiakov.

Na odbornej klinickej praxi (25 h v týždni za celé štúdium) sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je maximálne 1 žiak pre každé zubno - lekárske kreslo. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle (súvislá odborná prax), ktorú žiaci absolvujú v 1. ročníku denného štúdia na konci 2. polroku súvisle 4 týždne, 8 hodín denne, spolu 40 hodín týždenne, spolu 160 hodín. Počas súvislej odbornej praxe vyučovacia hodina trvá 45 minút.

b) pre 1-ročné, externé večerné pomaturitné kvalifikačné štúdium 5358 N zubný asistent

ODBORNÉ VZDELÁVANIE			
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
Teoretické predmety	7	3	10
Odborná prax b)		5	5
Spolu za teoretické predmety a odbornú prax			15

Poznámky:

Predmety sa na 3 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom maximálny počet žiakov v skupine je na cvičeniach v jednotlivých vyučovacích predmetoch nasledovný:

- základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva maximálne 11 žiakov
- hygiena ústnej dutiny maximálne 11 žiakov

Na odbornej klinickej praxi (5 h v týždni za celé štúdium) sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je maximálne 1 žiak pre každé zubno - lekárske kreslo. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú na konci 1. polroku 1. ročníku externého večerného štúdia súvisle 4 týždne, 8 hodín denne, spolu 40 hodín týždenne, spolu 160 hodín. Jedna vyučovacia hodina počas súvislej odbornej praxe trvá 45 minút.

7.2.1 Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania, 2-ročné štúdium

Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania vymedzuje záväzný minimálny rozsah odborného vzdelávania v jednotlivých študijných odboroch pripravujúcich žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Počty vyučovacích hodín pre povinné vyučovacie predmety a odbornú klinickú prax predstavujú nevyhnutné minimum.

Študijný odbor:	5358 N zubný asistent		
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov s maturitnou skúškou		
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe		
	1. ročník	2. ročník	Spolu
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava			
administratíva a zdravotnícka dokumentácia	2(1)	-	2(1)
anatómia a fyziológia	2	-	2
hygiena ústnej dutiny	3(2)	2(1)	5(3)
latinský jazyk	1(1)	-	1(1)
organizácia zdravotníctva	-	1	1
preventívne lekárstvo	-	1	1
prvá pomoc	-	2(2)	2(2)
psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	1	2(1)	3(1)
základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva	8(4)	7(4)	15(8)
zdravie a klinika chorôb	2	2	4
zdravotnícka etika	-	1	1
zubné lekárstvo	3	3	6
Odborná klinická prax			
asistencia v ambulancii zubného lekárstva	12	13	25
SPOLU	34(8)	34(8)	68(16)

Poznámky:

- a) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Počet hodín v zátvorke udáva počet hodín cvičení z celkového počtu týždenných vyučovacích hodín predmetu. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku PKŠ v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku PKŠ 30 týždňov. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- b) Predmety odbornej zložky vzdelávania uvedené v učebnom pláne sú povinné pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- c) Obsah učebných osnov predmetov odbornej zložky vzdelávania je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- d) Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách predmetov odbornej zložky vzdelávania, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb vyznačený v ŠkVP.
- e) Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach. Na cvičeniach a klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne:
  - na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) je počet žiakov v skupine maximálne 11.
  - na odbornej klinickej praxi je v ambulancii zubného lekárstva 1 žiak pre každé zubno - lekárske kreslo.
- f) Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- g) Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle (súvislá odborná prax), ktorú žiaci absolvujú v 1. ročníku denného štúdia na konci 2. polroku súvisle 4 týždne, 8 hodín denne, spolu 40 hodín týždenne, spolu 160 hodín. Počas súvislej odbornej praxe trvá 1 vyučovacia hodina 45 minút.
- h) Profilujúce predmety sú: zubné lekárstvo, základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva, hygiena dutiny ústnej, administratíva a zdravotnícka dokumentácia a odborná klinická prax.
- i) Žiak môže postúpiť do vyššieho ročníka a pristúpiť k praktickej maturitnej skúške v odbornej zložke vzdelávania, ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch a 90% klinickej praxe v odbornej zložke vzdelávania.
- j) Maturitná skúška sa organizuje podľa platnej legislatívy.

7.2.2 Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania, 1-ročné štúdium

Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania vymedzuje záväzný minimálny rozsah odborného vzdelávania v jednotlivých študijných odboroch pripravujúcich žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Počty vyučovacích hodín pre povinné vyučovacie predmety a odbornú klinickú prax predstavujú nevyhnutné minimum.

Študijný odbor:	5358 N zubný asistent	
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	externé večerné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov študijného odboru 5356 M zdravotnícky asistent, 5356 N zdravotnícky asistent a 5361 M praktická sestra, 5361 N praktická sestra	
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	
	1. ročník	Spolu
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava		
administratíva a zdravotnícka dokumentácia	1	1
hygiena ústnej dutiny	2(1)	2(1)
základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva	5 (2)	5 (2)
zubné lekárstvo	2	2
Odborná klinická prax		
asistencia v ambulancii zubného lekárstva	5	5
SPOLU	15 (3)	15 (3)

Poznámky:

- Predmety odbornej zložky vzdelávania uvedené v učebnom pláne sú povinné pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- Obsah učebných osnov predmetov odbornej zložky vzdelávania je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách predmetov odbornej zložky vzdelávania, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb vyznačený v ŠkVP.
- Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach. Na cvičeniach a klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne:

- na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) je počet žiakov v skupine maximálne 11,
  - na odbornej klinickej praxi je v ambulancii zubného lekárstva 1 žiak pre každé zubno - lekárske kreslo.
- e) Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú na konci 1. polroku v 1. ročníku externého večerného štúdia súvisle 4 týždne, 8 hodín denne, spolu 40 hodín týždenne, spolu 160 hodín. Počas súvislej odbornej praxe trvá 1 vyučovacia hodina 45 minút.
- g) Profilujúce predmety sú: zubné lekárstvo, základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva, hygiena ústnej dutiny, administratíva a zdravotnícka dokumentácia a odborná klinická prax.
- h) Žiak môže pristúpiť k praktickej maturitnej skúške v odbornej zložke vzdelávania, ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch a 90% klinickej praxe v odbornej zložke vzdelávania.
- i) Maturitná skúška sa organizuje podľa platnej legislatívy.

8 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh v študijnom odbore, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky, predpísané na zvládnutie budúceho zdravotníckeho povolania.

Výsledným efektom odborného vzdelávania je získanie odbornej kvalifikácie, ktorá umožňuje absolventovi zapojiť sa do pracovného procesu ako kvalifikovaná pracovná sila, alebo pokračovať v štúdiu.

Odborné vzdelávanie v študijnom odbore zubný asistent predstavuje komplex odborných vedomostí, praktických zručností, schopností a návykov definovaných v profile absolventa. Minimálny obsah odborného vzdelávania je zostavený do učebných osnov predmetov, ktoré vymedzujú záväzný minimálny obsahový štandard a minimálny výkonový štandard vedomostí, zručností a schopností žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch potrebných pre prípravu žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Obsah učebných osnov je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické vzdelávanie a praktická príprava
2. Odborná klinická prax

8.1 TEORETICKÉ VZDELÁVANIE A PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Obsah oblasti je zameraný na osvojenie základných poznatkov z anatómie a fyziológie, prvej pomoci, organizácie zdravotníctva, základov latinskej medicínskej terminológie, zo zdravotníckej etiky a profesijnej komunikácie, administratívy a zdravotníckej dokumentácie, zubného lekárstva, hygieny ústnej dutiny a najmä asistencie v ambulancii zubného lekárstva. Súčasťou vzdelávacej oblasti sú tiež praktické cvičenia z predmetov v školských podmienkach. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami v učebných osnovách.

8.2 ODBORNÁ KLINICKÁ PRAX

V predmete odbornej klinickej praxe žiak uplatňuje vedomosti, zručnosti, spôsobilosti nadobudnuté v teoretickom vzdelávaní a praktickej príprave. Cieľom vyučovania je naučiť žiakov vykonávať základné asistentské úlohy v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti v ambulancii zubného lekárstva.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami v učebnej osnove predmetu asistencia v ambulancii zubného lekárstva.

8.3 UČEBNÉ OSNOVY PREDMETOV

Učebné osnovy predmetov odbornej zložky vzdelávania vymedzujú záväzný minimálny obsahový štandard a minimálny výkonový štandard vedomostí, zručností a schopností žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch potrebných pre prípravu žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Obsah učebných osnov je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.

Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb vyznačený v školskom vzdelávacom programe (ŠkVP).

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ADMINISTRATÍVA A ZDRAVOTNÍCKA DOKUMENTÁCIA

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **administratíva a zdravotnícka dokumentácia** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje teoretické poznatky a praktické zručnosti v spracovávaní a vedení administratívy vo všeobecnej rovine, ako aj vo vedení dokumentácie v zdravotníctve. Obsah predmetu zabezpečuje žiakovi študijného odboru zubný asistent získať kľúčové kompetencie, ktoré využije v profesijnej rovine. Výrazne využíva medzipredmetové vzťahy – poznatky a zručnosti žiakov z informatiky, matematiky a slovenského jazyka. Elektronizácia administratívy značne uľahčuje manipuláciu s ňou, ale len v prípade zručností v práci s informačno-komunikačnými technológiami. Zároveň je nutné aktívne vyhľadávať platnú legislatívu pre vedenie a archivovanie dokumentácie.

CIELE PREDMETU

Cieľom výučby predmetu administratíva a zdravotnícka dokumentácia je žiak, ktorý vie preukázať schopnosti využívať prstovú hmatovú metódu v písomnom styku, vie aplikovať vedomosti a zručnosti z informatiky v administratívnych prácach a vo vedení zdravotnej dokumentácie, vie pripraviť podklady pre archiváciu, vykonať inventarizáciu majetku a zdokumentovať ju, vie využiť vedomosti a zručnosti získané vo výučbe predmetu v pracovnom prostredí.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 2(1) hodiny týždenne, spolu 66 hodín, z toho 33 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícka dokumentácia v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Zdravotnícka dokumentácia v ambulancii zubného lekárstva. Dohoda o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Informovaný súhlas. Zaznamenávanie anamnestických údajov do karty. Oboznámenie sa so znakmi zubov. Zaznamenávanie zubného statusu do karty. Zaznamenávanie indexov do zdravotnej dokumentácie. Medzinárodná klasifikácia chorôb. Katalóg zdravotných výkonov - kódy výkonov pre zubné lekárstvo.**

Kľúčové pojmy: **znaky zubov, dohoda, informovaný súhlas, anamnéza, zubný status, indexy, KPE, PBI, CPITN, kódy diagnóz, kódy výkonov.**

Výkonový štandard:

- poznať zdravotnú dokumentáciu v ambulancii zubného lekárstva,
- zaznamenať do zubného statusu znaky,
- zapísať anamnestické údaje do zdravotnej dokumentácie,
- zaznamenať a vyhodnotiť indexy v zdravotnej dokumentácii ovládať kódy diagnóz pre zubné lekárstvo,
- popísať kódy jednotlivých výkonov v zubnom lekárstve.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Administratíva a dokumentácia v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Príprava žiadaniek a sprievodných listov na vyšetrenia. Prvotné doklady ošetrovaných pacientov. Zhromažďovanie a triedenie lekárskeho nálezov, indexovanie záznamov a ďalších podkladov pre liečebnú činnosť. Dispenzarizácia a depistáž.**

Kľúčové pojmy: **žiadanka, dotazníky, rtg snímka, index, dispenzarizácia, depistáž.**

Výkonový štandard:

- vyhotoviť žiadanky do zubnej techniky, na rtg vyšetrenie,
- vypísať zubnú kartu,
- vysvetliť význam vedenia dokumentácie v ambulancii zubného lekárstva,
- objasniť dispenzarizáciu pacienta v ambulancii zubného lekárstva,
- objasniť depistáž v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Elektronická zdravotnícka dokumentácia.**

Témy: **Elektronická zdravotná dokumentácia, zadávanie údajov do programu. Vystavovanie žiadaniek, lekárskeho správ v programe. Zaznamenanie znakov zubov v programe. Zadávanie kódov jednotlivých výkonov do programu. Vystavovanie účtov v programe. Elektronická administratíva pre poisťovne.**

Kľúčové pojmy: **elektronická karta, elektronické znaky zubov, znaky pre indexy, kódy pre diagnózy v PC, kódy pre výkony v PC, elektronické účty.**

Výkonový štandard:

- založiť zdravotnú dokumentáciu a indexy v PC,
- zaznamenať zubný status znakov do PC,
- vypísať žiadanky, správy, dohody v PC,
- poznať kódy diagnóz a výkonov,
- viesť kartotéku pacientov v PC,
- spracovávať údaje pre zdravotnú poisťovňu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochrana osobných údajov v zdravotníckom zariadení.**

Témy: **Oboznámenie a manipulácia s osobnými údajmi. Získavanie osobných údajov. Ochrana osobných údajov. Poučenie o povinnosti mlčanlivosti. Súhlas dotknutej osoby na získavanie osobných údajov. Likvidácia osobných údajov.**

Kľúčové pojmy: **osobné údaje, ochrana, povinnosť mlčanlivosti, súhlas, likvidácia.**

Výkonový štandard:

- poznať potrebnú dokumentáciu týkajúcu sa osobných údajov,
- popísať manipuláciu s dokumentáciou obsahujúcou osobné údaje,
- vysvetliť získavanie osobných údajov a ich ochranu,
- poznať poučenie o povinnosti mlčanlivosti,
- definovať pojem súhlas dotknutej osoby,
- vysvetliť likvidáciu osobných údajov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Komunikácia medzi zdravotníckym zariadením a zdravotnými poisťovňami.**

Témy: **Zhromažďovanie údajov pre zdravotné poisťovne. Príprava jednotlivých dávok poskytnutej zdravotnej starostlivosti, zdravotnej poisťovni. Spracovanie údajov pre zdravotnú poisťovňu. Administratíva a evidencia faktúr, dobropisov a ťarchopisov. Zhromažďovanie a odosielanie potvrdení o vykonaní preventívnej prehliadky do poisťovne.**

Kľúčové pojmy: **zdravotná poisťovňa, preventívna prehliadky, dávky, faktúra, dobropis, ťarchopis.**

Výkonový štandard:

- popísať konkrétne písomnosti potrebné pre zdravotné poisťovne,
- vysvetliť čo obsahujú jednotlivé dávky poskytnutej zdravotnej starostlivosti,
- vytvoriť dávky a sprievodné listy pre potreby zdravotnej poisťovne,
- vystaviť evidovať potvrdenia o vykonaní preventívnej prehliadky.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Informačná sústava v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Účtovná evidencia a dokumentácia v ambulancii zubného lekárstva. Spracovávanie podkladov pre účtovnú evidenciu. Spracovanie účtovných zápisov a účtovných kníh. Základné štatistické údaje, terminológia. Štatistické spracovanie údajov. Hospodárenie s majetkom. Vykonávanie inventarizácie v ambulancii.**

Kľúčové pojmy: **účtovné doklady, účtovné operácie, účtovné knihy, štatistický súbor, štatistická jednotka, aritmetický priemer, medián, modus, tabuľka, graf, inventarizácia.**

Výkonový štandard:

- poznať cenový rozsah materiálov a nástrojov v ambulancii,
- vysvetliť potrebnú dokumentáciu pri účtovaní zubnej náhrady,
- vysvetliť význam štatistiky a poznať jej uplatnenie v zdravotníctve,
- preukázať základnú terminológiu, ktorá sa používa pri spracovávaní štatistických údajov,
- popísať praktické metódy štatistického zisťovania,
- uplatniť štatistické metódy v praxi,
- vyhodnotiť mesačnú štatistiku poskytnutej zdravotnej starostlivosti,
- vyjadriť výsledky štatistického zisťovania v tabuľkách a grafoch,
- vysvetliť význam evidencie inventára v ambulancii zubného lekárstva,
- definovať pojem hmotná zodpovednosť,
- poznať príčiny vyradenia majetku z evidencie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Administratíva so zdravotníckou dokumentáciou.**

Témy: Oboznámenie sa s registratúrnym poriadkom. Základné pojmy. Evidencia a triedenie prijatej pošty. Evidencia odoslanej pošty. Vyrad'ovanie písomností, skartácia. Možnosti vypožičiavania a nazerania do zdravotnej dokumentácie. Vyrad'ovanie zdravotnej dokumentácie. Archivácia zdravotnej dokumentácie.

Kľúčové pojmy: registratúrny poriadok, prijatá, odoslaná pošta, zdravotná dokumentácia, evidencia, indexovanie zubných kariet, skartácia, skartačné znaky vyrad'ovacie konanie, vyrad'ovanie.

Výkonový štandard:

- ovládať základné pojmy,
- vedieť evidovať prijatú a odoslanú poštu,
- ovládať prakticky zorad'ovanie a vyrad'ovanie zdravotnej dokumentácie,
- poznať zmysel archivácie chorobopisov,
- oboznámiť sa s legislatívou, ktorá hovorí o archivácii zdravotnej dokumentácie,
- definovať pojem skartácia, poznať význam skartácie,
- oboznámiť sa so skartačnými znakmi,
- vedieť uplatniť požiadavky archivácie v praxi.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Administratíva a dokumentácia majetku v zdravotníckom zariadení.

Témy: Inventarizácia. Hmotný investičný majetok, požiadavky na zaobchádzanie s majetkom. Vedenie inventarizačnej knihy. Evidencia hmotného majetku. Spracovanie údajov pre účtovnú evidenciu. Administrácia účtovných zápisov a kníh. Vedenie pokladničnej knihy. Evidencia hotovosti.

Kľúčové pojmy: inventár, investičný majetok, evidencia, účtovná uzávierka, pokladničná kniha, hotovosť.

Výkonový štandard:

- vysvetliť pojem inventarizácia,
- popísať hmotný investičný majetok,
- viesť inventarizačnú knihu,
- vyhotovovať údaje pre účtovnú evidenciu,
- zaznamenávať zápisy do kníh,
- evidovať hotovosť.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ANATÓMIA A FYZIOLÓGIA

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **anatómia a fyziológia** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakovi vhodné vybranými poznatkami z klinicky aplikovanej anatómie a fyziológie, histológie a embryológie, biochémie a antropológie ucelený systém poznatkov o stavbe a funkcii ľudského organizmu. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakovi správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu anatómia a fyziológia je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva anatómie a fyziológie. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

ROZPIS UČIVA

1. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard

Tematický celok: **Úvod do predmetu anatómie a fyziológie.**

Témy: **Charakteristika predmetu, jeho význam pre povolanie. Historický pohľad na odbory anatómie a fyziológie.**

Kľúčové pojmy: **anatómia, fyziológia, história.**

Výkonový štandard

- vysvetliť pojmy anatómie, fyziológie,
- vymenovať vedy spolupracujúce, resp. súvisiace s anatómiou a fyziológiou,
- vymenovať osobnosti z histórie, ktoré posunuli významne dejiny tejto vedy.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bunka.**

Témy: **Organely živočíšnej bunky a ich funkcia. Delenie bunky.**

Kľúčové pojmy: **bunka, organely.**

Výkonový štandard:

- definovať bunku,
- vymenovať jednotlivé súčasti bunky a popísať ich funkciu,
- popísať delenie somatických a pohlavných buniek.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Tkanivá.**

Témy: **Charakteristika tkaniva. Druhy tkanív. Morfológia a funkcia tkanív.**

Kľúčové pojmy: **tkanivo, funkčná morfológia tkaniva, regenerácia tkaniva.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať tkanivo,
- vymenovať a popísať druhy tkanív podľa tvaru a funkcie,
- popísať funkciu jednotlivých tkanív.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pohybová sústava.**

Témy: **Kostrová sústava. Svalová sústava. Rast tela.**

Kľúčové pojmy: **kosť, kĺb, sval.**

Výkonový štandard:

- opísať stavbu, štruktúru, tvar a spojenie kostí a používať latinské názvoslovie kostí,
- určiť rozdelenie kĺbov,
- popísať jednotlivé časti osovej kostry a kostry končatín,
- vysvetliť funkciu kostí,
- charakterizovať kostrové, hladké svalstvo a srdcový sval a vysvetliť ich funkciu,
- opísať stavbu svalu,
- vysvetliť mechanizmus svalového sťahu,
- vysvetliť inerváciu svalov,
- vymenovať, opísať a uviesť funkcie a latinské názvoslovie svalov hlavy, krku, hrudníka, brucha, chrbta, horných a dolných končatín, rúk a nôh a panvového dna,
- vysvetliť vývoj a rast tela.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Krv.**

Témy: **Zloženie a funkcia krvi. Krvné skupiny. Obranná schopnosť krvi. Zrážanie krvi.**

Kľúčové pojmy: **plazma, krvné bunky, krvné skupiny.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať krv, opísať zloženie krvi, vysvetliť jej funkcie,
- používať latinské názvoslovie pri opise jednotlivých krvných buniek,
- rozlíšiť krvné bunky, opísať ich stavbu, vysvetliť ich funkcie,
- vysvetliť mechanizmus zrážania krvi a zastavenie krvácania,
- vymenovať a popísať súčasti krvnej plazmy a fyzikálne a chemické vlastnosti krvi,
- opísať hemolýzu a sedimentáciu,
- definovať obranné mechanizmy krvi,

- popísať rozdiel medzi jednotlivými krvnými skupinami.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Krvný obeh a srdce.**

Témy: **Rozdelenie krvného obehu. Rozdelenie, stavba a funkcia ciev. Stavba a funkcia srdca. Krvný obeh plodu. Miazgový obeh.**

Kľúčové pojmy: **cievy, srdce, lymfa.**

Výkonový štandard:

- popísať telový a pľúcny krvný obeh,
- používať latinské názvoslovie v súvislosti so srdcom a krvným obehom,
- vymenovať hlavné vetvy tepnového krvného obehu a hlavné časti žilového riečiska,
- pomenovať jednotlivé druhy ciev a vysvetliť ich funkciu,
- popísať stavbu steny jednotlivých ciev,
- opísať stavbu srdca, veľkosť, tvar, umiestnenie,
- popísať prácu srdca ako motorickej jednotky,
- schematicky nakresliť a pomenovať dutiny srdca a štruktúry, ktoré sa v nich nachádzajú,
- charakterizovať štruktúry a mechanizmy, ktoré sa podieľajú na regulácii srdcovej činnosti a krvného obehu,
- opísať prejavy srdcovej činnosti,
- porovnať krvný obeh plodu a zdravého dieťaťa a dospelého,
- vymenovať súčasti miazgového obehu, vysvetliť ich funkciu a špecifikovať zloženie miazgy a jej prúdenie v miazgových cievach.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Dýchacia sústava.**

Témy: **Horné dýchacie cesty. Dolné dýchacie cesty. Objemy pľúc. Regulácia dýchania.**

Kľúčové pojmy: **dýchanie, dýchacie cesty, pľúca.**

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri opise dýchacích ciest,
- vymenovať a na modeli ukázať jednotlivé časti horných a dolných dýchacích ciest,
- popísať stavbu steny dýchacej trubice,
- vysvetliť funkciu jednotlivých častí dýchacej sústavy,
- popísať základné princípy mechaniky dýchania,
- pomenovať jednotlivé objemy pľúc a vysvetliť ich význam,
- vysvetliť reguláciu dýchania,
- vysvetliť princíp prenosu dýchacích plynov medzi krvou a alveolárnym vzduchom.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Tráviaca sústava.**

Témy: **Hlavová a hrudná časť tráviacej sústavy. Brušná časť tráviacej sústavy. Žľazy pripojené k tráviacej sústave. Uloženie orgánov v brušnej dutine. Fyziológia výživy. Biochémia živín.**

Kľúčové pojmy: živiny, výživa, trávenie, vstrebávanie, vylučovanie, žalúdok, črevá, pečeň, podžalúdková žľaza, žľčník, pobrušnica.

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri opise tráviacej sústavy,
- popísať stavbu steny tráviacej trubice,
- vymenovať a ukázať na modeli jednotlivé časti tráviacej sústavy,
- vysvetliť funkciu jednotlivých častí tráviacej sústavy,
- popísať zloženie tráviacich štiav a vysvetliť ich funkciu,
- schematicky nakresliť uloženie orgánov v brušnej dutine,
- charakterizovať základné zložky potravy a vysvetliť ich funkciu,
- vysvetliť základné princípy metabolizmu bielkovín, tukov a cukrov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Termoregulácia.**

Témy: **Telesná teplota. Termoregulačné mechanizmy.**

Kľúčové pojmy: telesná teplota, tvorba tepla, výdaj tepla.

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri opise a regulácii telesnej teploty,
- charakterizovať fyziologické rozpätie telesnej teploty a jej zmeny,
- vymenovať termoregulačné mechanizmy a vysvetliť ich význam pri udržiavaní stálej telesnej teploty.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Močová sústava.**

Témy: **Obličky. Odvodné močové cesty. Riadenie činnosti močového systému.**

Kľúčové pojmy: obličky, močový mechúr, moč, regulácia činnosti obličiek.

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri opise močovej sústavy,
- popísať stavbu steny močovej sústavy,
- vymenovať jednotlivé časti močovej sústavy,
- vysvetliť funkciu jednotlivých častí močovej sústavy,
- popísať zloženie nefrónu,
- vysvetliť reguláciu činnosti obličiek a močenia,
- vysvetliť význam obličiek pri udržaní homeostázy,
- definovať moč a jeho zloženie a patologické odchýlky.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Kožný systém.**

Témy: **Zloženie a funkcia kože. Prídavné orgány kože.**

Kľúčové pojmy: pokožka, zamša, podkožie, necht, vlasy, chlpy, mazové a potné žľazy.

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri opise kože,
- vymenovať jednotlivé vrstvy kože,

- pomenovať štruktúry, ktoré sa nachádzajú v koži a vysvetliť ich funkciu,
- vymenovať, opísať a uviesť funkcie prídavných orgánov kože.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Zmyslové orgány.**

Témy: **Zrakové orgány. Dioptrické pomery oka. Polohovo-sluchové orgány. Chut'ové a čuchové orgány.**

Kľúčové pojmy: **zmysly, zmyslové bunky, receptory.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať a rozdeliť zmyslové orgány,
- popísať jednotlivé časti zmyslových orgánov,
- vysvetliť základné pojmy: zmysel, receptor, zmyslový reflex, kontrola receptorov,
- preukázať topografickú orientáciu v jednotlivých zmyslových orgánoch.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hormonálne riadenie organizmu.**

Témy: **Rozdelenie žliaz s vnútornou sekréciou. Hormóny jednotlivých žliaz s vnútornou sekréciou.**

Kľúčové pojmy: **hormón, žľazy s vnútornou sekréciou.**

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri charakteristike žliaz s vnútornou sekréciou a jednotlivých hormónov,
- vymenovať žľazy s vnútornou sekréciou a ukázať na modeli ich rozmiestnenie,
- vymenovať hormóny, ktoré tieto žľazy produkujú,
- vysvetliť funkciu jednotlivých hormónov a ich účinky na organizmus.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pohlavná sústava.**

Témy: **Ženská pohlavná sústava. Mužská pohlavná sústava. Fyziológia tehotnosti.**

Kľúčové pojmy: **pohlavné žľazy, vývodné pohlavné cesty, pohlavný vývin muža a ženy, tehotenstvo.**

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri charakteristike ženských a mužských pohlavných orgánov,
- vymenovať časti ženského a mužského pohlavného systému a vysvetliť ich funkciu,
- ukázať na modeli časti ženského a mužského pohlavného systému,
- popísať tvorbu spermií,
- vysvetliť menštruačný cyklus,
- ilustrovať na príkladoch vplyv pohlavných hormónov na pohlavný vývin muža a ženy,
- definovať tehotenstvo,
- popísať vývin plodu počas vnútro maternicového vývinu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Nervová sústava.**

Témy: **Periférna nervová sústava. Centrálna nervová sústava. Autonómna nervová sústava. Receptory.**

Kľúčové pojmy: **nervová bunka, nerv, mozog, miecha, receptor.**

Výkonový štandard:

- používať latinské názvoslovie pri opise častí nervovej sústavy,
- definovať neurón, popísať jeho časti a vysvetliť funkciu,
- charakterizovať periférne nervy a rozdeliť ich podľa funkcie,
- vysvetliť princíp vzniku vzruchu a jeho šírenie po nervovom vlákne,
- vymenovať, popísať a uviesť funkcie receptorov,
- pomenovať a ukázať na modeli časti centrálného nervového systému,
- vymenovať funkcie jednotlivých častí centrálného a autonómneho nervového systému,
- schematicky nakresliť a popísať reflexný oblúk.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ASISTENCIA V AMBULANCIÍ ZUBNÉHO LEKÁRSTVA

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **asistencia v ambulancii zubného lekárstva** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, učí žiakov v rámci štúdia odboru zubný asistent prakticky aplikovať teoretické a praktické poznatky, ktoré žiaci získajú v odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetoch. Integruje vedomosti, zručnosti, postoje a návyky do konkrétnych činností v ambulancii zubného lekárstva.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom predmetu je nácvik činností a asistencie v ambulancii zubného lekárstva a ambulancii dentálnej hygieny. Ťažiskom výučby je nácvik základných asistentských činností v jednotlivých odboroch zubného lekárstva. Žiaci absolvovaním odbornej praxe dokážu zdôvodniť postupy a výkony, pochopia prevenciu, spoluprácu so zubným lekárom, dentálnou hygieničkou a zubnou technikou, realizujú starostlivosť o inštrumentárium a vedú dokumentáciu ambulancie zubného lekárstva a ambulancie dentálnej hygieny.

Cieľom predmetu v 4. ročníku je upevňovať a ďalej rozvíjať nadobudnuté vedomosti a zručnosti. Ciele predmetu sa rozširujú o prácu s informačným systémom, štatistické spracovanie údajov pre poisťovne, vypracovania a spracovanie objednávok, rôznych dokladov, hlásení a inventarizáciu. Žiaci sa podieľajú na príprave dentálnych materiálov, pomôcok, liekov a spotrebného materiálu. Žiaci sa v rámci odbornej praxe oboznámia so servisom a opravami zdravotníckej techniky na pracovisku.

ROZPIS UČIVA

3. ročník – 7(7) hodín týždenne, spolu 231 hodín, z toho 231 hodín cvičení

4. ročník – 15(14) hodín týždenne, spolu 450 hodín, z toho 450 hodín cvičení

Spolu za štúdium 681 hodín, z toho 681 hodín cvičení.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Asistencia v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Organizácia práce na pracovisku praktického vyučovania, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP). Hygienicko-epidemiologický režim ambulancie zubného lekárstva, zásady pri ošetrovaní pacienta. Ukončenie a uloženie ambulancie po skončení výkonov. Dekontaminácia dentálnych pomôcok (turbíny a kolienka) a odsávacieho systému. Pracovníci zariadenia zubno-lekárskej starostlivosti – kompetencie zubného asistenta. Príprava ambulancie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Nástroje v ambulancii zubného lekárstva. Vybavenie ambulancie zubného lekárstva prístrojovou technikou. Unit a tray systém. Ochranné pracovné pomôcky – preventívne opatrenia. Nozokomiálna nákaza – cesty prenosu infekcie. Starostlivosť o pomôcky a prostredie – dekontaminácia, kategorizácia zdravotných pomôcok vo vzťahu k výške rizika infekcie. Dezinfekcia, manuálna očista nástrojov, príprava dezinfekčného roztoku, spôsoby dezinfekcie. Starostlivosť o kontaminované inštrumentárium a prístroje – zásady**

použitia dezinfekčných prostriedkov. Sterilizácia horúcou parou – balenie a uskladnenie materiálu. Sterilizácia horúcim vzduchom – kontrola a záznam sterilizácie. Zásady manipulácie so sterilným materiálom. Nakladanie s odpadom – rozdelenie odpadu, likvidácia amalgámu. Objednávanie pacienta a materiálu. Recall systém, dispenzarizácia pacienta – rozdelenie pacientov. Práca s pacientom a v zdravotníckom tíme – informačný systém. Ergonómia práce a prostredia. Základy hygieny ústnej dutiny v oblasti edukácie pacienta – prevencia a profylaxia. Hygiena ústnej dutiny – úlohy hygieny dutiny ústnej. Vyšetrenie stavu dutiny ústnej. Motivácia pacienta – špecifiká podľa veku. Inštruktáž pacienta – detekčné prostriedky. Zubná kefka – metódy čistenia zubov. Pomôcky na čistenie medzizubných priestorov. Fluoridové preparáty. Spolupráca so zubnou technikou, pomôcky používané v zubnej protetike. Delenie odtlačkových lyžíc, ich príprava. Odtlačkové materiály, miešanie.

Výkonový štandard:

- popísať organizáciu práce na pracovisku, charakterizovať BOZP,
- oboznámiť sa s vybavením pracoviska, prevádzkovým poriadkom, hygienickým režimom,
- vymenovať zásady ošetrovania pacienta,
- charakterizovať pracovníkov zariadení zubno-lekárskej starostlivosti,
- vymenovať kompetencie zubného asistenta,
- pomenovať ochranné pracovné pomôcky,
- overiť funkčnosť nástrojov,
- vymenovať a popísať prístrojové vybavenie ambulancie zubného lekárstva,
- overiť funkčnosť nástrojov,
- vysvetliť používanie prístrojov,
- charakterizovať tray systém,
- opísať unit,
- pomenovať ochranné pracovné pomôcky,
- popísať preventívne opatrenia,
- definovať pojem nozokomiálna nákaza, vymenovať cesty prenosu infekcie v ambulancii zubného lekárstva,
- demonštrovať starostlivosť o pomôcky a prostredia,
- vykonať dezinfekciu pracovných a príľahlých plôch,
- uložiť ambulanciu po skončení výkonov,
- vykonať mechanickú a dezinfekčnú očistu unitu a odsávacieho systému,
- špecifikovať predmety v ambulancii zubného lekárstva vo vzťahu k výške rizika infekcie,
- vykonať manuálnu očistu nástrojov,
- demonštrovať dezinfekciu v ambulancii zubného lekárstva,
- pripraviť dezinfekčný roztok podľa spôsobu použitia,
- zrealizovať starostlivosť o kontaminované inštrumentárium,
- vymenovať zásady používania dezinfekčných prostriedkov,
- vykonať predsterilizačnú prípravu pomôcok a nástrojov, uskladnenie materiálu,

- sterilizovať pomôcky a nástroje horúcou parou pod tlakom,
- sterilizovať pomôcky a nástroje horúcim vzduchom,
- demonštrovať zásady manipulácie so sterilným materiálom,
- popísať triedenie, zhromažďovanie a odvoz odpadu, likvidáciu amalgámu,
- vykonať objednanie pacientov a materiálu,
- preukázať schopnosť rozdeliť pacientov,
- vysvetliť recall systém, dispenzarizáciu pacientov,
- preukázať schopnosť komunikovať a pracovať s pacientom, v zdravotníckom tíme,
- opísať informačný systém,
- popísať ergonómiu práce a prostredia,
- vysvetliť ciele ergonómie práce,
- pripraviť, namiešať ručne, strojovo dentálne materiály,
- vymenovať základy hygieny dutiny ústnej,
- vysvetliť prevenciu a profylaxiu,
- vykonať edukácia pacienta,
- opísať úlohu hygieny dutiny ústnej,
- vymenovať detekčné prostriedky,
- rozdeliť vyšetrenie stavu dutiny ústnej, popísať jednotlivé vyšetrenie,
- motivovať pacienta primerane veku a stavu orálneho zdravia,
- inštruovať pacienta v starostlivosti o dutinu ústnu,
- popísať zubnú kefku, rozdeliť kefky podľa účelu,
- vysvetliť metódy čistenia zubov,
- špecifikovať pomôcky na čistenie medzizubných priestorov, demonštrovať ich používanie,
- uviesť výhody a nevýhody chemických prostriedkov v hygiene dutiny ústnej,
- zdôvodniť potrebu používania fluoridových preparátov,
- opísať spoluprácu so zubnou technikou,
- popísať pomôcky a prístroje v zubnej protetike,
- definovať odtlačkové lyžice, ich delenie a použitie,
- charakterizovať druhy odtlačkových hmôt,
- demonštrovať miešanie odtlačkových hmôt.

Súvislá odborná prax

3. ročník, súvislo 4 týždne, 7 hodín denne, spolu 140 hodín

Súvislá odborná prax je súčasťou odbornej klinickej praxe, ktorá vytvára podmienky a priestor pre samostatnú prácu žiakov v ambulancii zubného lekárstva.

Cieľom odbornej praxe je prehĺbenie a upevnenie odborných vedomostí, zručností, nácviku základných asistentských a administratívnych činností, ako predpoklad do ďalšieho štúdia vo 4. ročníku. Odborná prax je organizovaná v súlade so smernicami pre praktické vyučovanie na stredných školách. Vzťahy medzi školou a organizáciou, v ktorej sa prax uskutočňuje, zabezpečuje rámcová zmluva. Súčasťou tejto zmluvy musí byť druh pracovnej činnosti, ktorú

budú žiaci vykonávať, miesto, časový rozvrh práce, pracovné, hygienické podmienky, ako aj opatrenia zamerané na bezpečnosť a ochranu zdravia počas odbornej praxe.

Prvý deň pri nástupe na odbornú prax musí byť žiak poučený o prevádzkovom poriadku pracoviska o bezpečnosti a o ochrane zdravia pri práci, protipožiarnych predpisoch a o starostlivosti o životné prostredie. Pred začatím odbornej praxe učiteľ vysvetlí žiakom cieľ odbornej praxe, jej obsah, organizačné predpisy, vedenie záznamov o praxi.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 4. ROČNÍK

Obsahový štandard

Tematický celok: **Aplikovaná asistencia zubnému lekárovi v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: Organizácia práce na pracovisku praktického vyučovania, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Asistencia zubnému lekárovi pri vstupnom vyšetrení pacienta – anamnéza, intraorálne a extraorálne vyšetrenie. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta so zubným kazom amalgámom. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta so zubným kazom vo fronte. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta so zubným kazom v distálnom úseku fotokompozitom. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta so zubným kazom na krčku. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta so zubným kazom skloionomérnym cementom. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta formou priameho a nepriameho prekrytia pulpy. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta dočasnou výplňou. Asistencia zubnému lekárovi pri mortálnej extirpácii u pacienta s pulpitis acuta. Asistencia zubnému lekárovi pri plánovanom endodontickom ošetrovaní. Asistencia zubnému lekárovi pri poendodontickom ošetrovaní – dostavbe zuba. Asistencia zubnému lekárovi pri jednoduchej extrakcii zuba. Asistencia zubnému lekárovi pri komplikovanej extrakcii zuba. Asistencia zubnému lekárovi pri chirurgickej extrakcii zuba – dentitio difficilis. Asistencia zubnému lekárovi pri zhotovení fixnej zubnej náhrady. Asistencia zubnému lekárovi pri zhotovení snímateľnej zubnej náhrady. Asistencia zubnému lekárovi pri zhotovení nepriamej výplne – inlay, onlay, overlay. Spolupráca so zubnou technikou - starostlivosť o odtlačky vrátane dezinfekcie a sterilizácie. Vedenie a spracovanie dokumentácie. Asistencia zubnému lekárovi pri frenulektómii. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní detského pacienta – pečatenie zubov, fluoridácia. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta s úrazom zubov. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta s resekciou koreňového hrotu. Asistencia zubnému lekárovi pri ošetrovaní pacienta s implantátom. Spolupráca s dentálnou hygieničkou pri ošetrovaní pacienta s gingivitídou. Spolupráca s dentálnou hygieničkou pri ošetrovaní pacienta s parodontitídou. Aktívna realizácia preventívnych programov. Komunikácia a edukácia pacienta v oblasti orálneho zdravia. Vypracovanie a odosielanie objednávok a iných dokladov. Zabezpečenie zdravotníckeho materiálu, pomôcok, liekov. Zabezpečenie servisu a opráv zdravotníckej techniky na pracovisku. Vypracovanie a odosielanie hlásení a výkazov. Štatistické spracovanie údajov pre poisťovne.

Výkonový štandard:

- reprodukovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v ambulancii zubného lekárstva,

- demonštrovať prípravu ambulancie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- popísať vstupné vyšetrenie pacienta, pripraviť pomôcky a prístroje na intraorálne a extraorálne vyšetrenie,
- demonštrovať prípravu dokumentácie a inštrumentária na vstupné vyšetrenie pacienta,
- demonštrovať prípravu ambulancie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti pri jednotlivých dentálnych zákrokoch a ošetreniach,
- aplikovať znalosti v oblasti komunikácie a edukácie na pacienta v oblasti orálneho zdravia,
- použiť dostupné edukačné materiály na praktickú ukážku (kalendár, rtg snímky),
- demonštrovať motiváciu a inštruktáž pacienta v závislosti od druhu ošetrenia, veku pacienta,
- dodržiavať ergonómiu práce a prostredia,
- demonštrovať polohy pacienta podľa typu ošetrenia,
- aplikovať správne asistovanie zubnému lekárovi pri preventívnych, diagnostických a terapeutických výkonoch,
- demonštrovať dekontamináciu prostredia, zubnej súpravy a kontaminovaného inštrumentária,
- organizovať spoluprácu so zubnou technikou,
- popísať druhy zubných náhrad, špecifikovať ich použitie,
- demonštrovať miešanie dentálnych materiálov a ich ďalšie spracovanie,
- zhotoviť anatomické odtlačky a modely,
- preukázať znalosti v oblasti starostlivosti o pomôcky a inštrumentárium, zubné odtlačky,
- demonštrovať vedenia a spracovanie dokumentácie,
- aktívne spolupracovať pri ošetrovaní detského pacienta,
- preukázať zručnosti v komunikácii s detským pacientom a rodičmi,
- zrealizovať objednanie pacientov a materiálu podľa potrieb ambulancie zubného lekárstva,
- aplikovať správne asistovanie zubnému lekárovi pri úrazoch zubov,
- popísať náplň práce dentálnej hygieničky,
- aktívne sa zapájať pri motivácii a inštruktáži pacienta,
- usporiadať a zabezpečiť zdravotnícky materiál, lieky, servis a opravu zdravotníckej techniky na pracovisku,
- preukázať vedomosti v oblasti preventívnych programov a aktívne sa na nich podieľať,
- demonštrovať ukončenie a uloženie ambulancie po skončení ordinačných hodín,
- demonštrovať vypracovanie a odosielanie hlásení a výkazov, objednávok a iných dokladov,
- zrealizovať objednanie pacientov a materiálu podľa potrieb ambulancie zubného lekárstva,
- zabezpečiť servis a opravu zdravotníckej techniky,
- napísať správu pre poisťovne ohľadom štatistických údajov.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
HYGIENA ÚSTNEJ DUTINY

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **hygiena ústnej dutiny** ako súčasti odbornej zložky vzdelávania, umožňuje žiakovi získať komplexné vedomosti o preventívnej činnosti v oblasti ústneho zdravia, profylaxie, o motivácii a inštrukcii pacienta k správnej starostlivosti o dutinu ústnu a edukačnej činnosti. Žiaci si nadobudnuté teoretické vedomosti utvrdia v praktickej časti predmetu hygiena ústnej dutiny priamo v ambulancii dentálnej hygieny a v ambulancii zubného lekárstva. Oboznámia sa s prostredím zubnej praxe, naučia sa rozpoznať vyšetrovacie nástroje a prístroje potrebné k hygiene dutiny ústnej ako aj obsluhovať zubno-lekárske kreslo, základy dezinfekcie a sterilizácie. Žiaci sa navzájom na sebe učia rozpoznať zubný mikrobiálny povlak, vykonávať motivačné vyšetrovacie indexy ako aj správne motivovať pacienta k starostlivosti o jeho ústne zdravie a inštruovať ho k správnym technikám čistenia zubov, jazyka a slizníc. Žiaci sa naučia vykonávať analýzu stravovacích návykov a realizovať výživové poradenstvo podľa veku a stavu orálneho zdravia. Počas praktickej výučby chodia žiaci aj do terénu a to konkrétne do materských škôl, základných škôl, detských domovov, ústavov sociálnej starostlivosti ako aj do domovov dôchodcov, kde vykonávajú edukačnú činnosť v oblasti ústneho zdravia.

Vyučovacie metódy sú nastavené tak, aby aktivovali žiakov k samostatnej činnosti a tvorivosti hlavne pri návrhoch a realizovaní edukačných činností u rôznych vekových a sociálnych skupín podľa typu pacienta. Ako metódy sa pri vyučovaní najčastejšie používajú hranie rolí, modelové situácie, na ktorých si žiaci môžu overiť svoje komunikačné schopnosti. Pomôcky k výučbe sa používajú motivačné atlasy, prezentácie v PowerPointe, modely, vyšetrovacie a ošetrovacie nástroje, pomôcky individuálnej a profesionálnej orálnej hygieny, detekčné prostriedky na vyšetrenie zubného povlaku, zubné karty a iné pomôcky potrebné k nadobudnutiu manuálnych a komunikačných zručností.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom predmetu je upevniť u žiakov teoretické vedomosti, ktoré budú vedieť aplikovať do praxe pri motivácii a inštrukcii pacienta k správnej starostlivosti o ústne ako aj celkové zdravie. Aplikovať vedomosti o správnej výžive a fluoridácii v jednotlivých vekových obdobiach človeka ako aj aplikovať základné metódy a formy zdravotnej výchovy v oblasti zubnej starostlivosti a prevencie.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 3 (2), spolu 99 hodín z toho 66 hodín cvičení

4. ročník 2 (1), spolu 60 hodín z toho 30 hodín cvičení

Spolu za štúdium 159 hodín, z toho 96 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Dentálna hygiena.**

Témy: Náplň práce dentálnej hygieny. História odboru. Pracovníci dentálnej hygieny. Profesionálna a individuálna orálna hygiena. Prevencia a profylaxia. Preventívne programy.

Kľúčové pojmy: dentálna hygiena, dentálna hygienička, prevencia, profylaxia, preventívny program.

Výkonový štandard:

- definovať „Dentálnu hygienu“ ako pomocný odbor zubného lekárstva,
- opísať vývoj odboru vo svete a na Slovensku,
- popísať kompetencie a náplň práce dentálnej hygieničky,
- rozlíšiť pojmy profesionálna a individuálna hygiena ústnej dutiny,
- definovať pojmy prevencia a profylaxia,
- špecifikovať preventívnu a profylaktickú činnosť,
- charakterizovať ciele preventívnych programov v oblasti ústneho zdravia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Individuálna hygiena ústnej dutiny.**

Témy: Zubné kefky. Systém a metódy čistenia zubov. Pomôcky na čistenie medzizubných priestorov. Zubné pasty. Fluoridové preparáty. Chemické prostriedky k ústnej hygiene.

Kľúčové pojmy: zubná kefka, systém čistenia, metódy čistenia zubov, medzizubná kefka, zubná niť, škrabka, fluorid, fluoridácia, chemické antimikrobiálne preparáty.

Výkonový štandard:

- určiť vlastnosti zubnej kefky,
- rozdeliť zubné kefky podľa druhu,
- posúdiť vhodnú voľbu zubnej kefky,
- priradiť a demonštrovať správny systém a metódu čistenia zubov podľa aktuálneho stavu v dutine ústnej,
- rozdeliť medzizubné pomôcky,
- posúdiť vhodnú voľbu medzizubnej pomôcky,
- priradiť a demonštrovať používanie pomôcok na čistenie medzizubných priestorov,
- priradiť a demonštrovať používanie pomôcok na čistenie jazyka,
- charakterizovať zloženie zubnej pasty,
- zdôvodniť potrebu používania remineralizačných a fluoridových preparátov,
- posúdiť vhodnú voľbu fluoridových preparátov podľa indikácie,
- uviesť výhody a nevýhody používania chemických antimikrobiálnych prostriedkov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Profesionálna hygiena ústnej dutiny.**

Témy: Biofilm. Zubný kameň. Pigmenty. Nástroje a prístroje používané pri profesionálnej hygiene dutiny ústnej. Motivácia podľa veku pacienta. Detekcia povlaku. Inštruktáž pacienta. Výživa. Výživové poradenstvo.

Kľúčové pojmy: zubný mikrobiálny povlak, subgingiválny zubný kameň, supragingiválny zubný kameň, parodont, kyrety, škrabky, ultrazvuk, airflow, polishing, motivácia,

motivačný atlas, nácvik ústnej hygieny, detekčné prostriedky, inštruktáž, zloženie výživy, sacharidy, výživový protokol, demineralizácia, remineralizácia.

Výkonový štandard:

- vysvetliť tvorbu biofilmu, zubného kameňa, pigmentov a ich vplyv na zubné tkanivá a parodont,
- opísať a priradiť vyšetrovacie nástroje podľa indikácie,
- opísať a priradiť nástroje a prístroje pri ošetrovaní parodontu a vykonávaní profesionálnej hygieny dutiny ústnej,
- vysvetliť možnosti poškodenia tvrdých zubných tkanív a mäkkých tkanív pri nesprávne zvolenej hygiene dutiny ústnej,
- preukázať znalosť a komunikačnú zručnosť pri motivácii pacientov podľa veku, ochorenia a intelektu,
- motivovať ho k spolupráci na zlepšenie jeho celkového zdravotného stavu,
- vysvetliť potrebu detekcie povlaku,
- demonštrovať detekciu povlaku ako súčasť motivácie,
- demonštrovať inštruktáž čistenia zubov u každého pacienta individuálne podľa stavu dutiny ústnej a veku,
- špecifikovať zloženie výživy,
- popísať vplyv výživy na stav tvrdých zubných tkanív a parodontu,
- zostaviť a vyhodnotiť výživový protokol,
- analyzovať stravovacie návyky a navrhnúť vhodné alternatívy,
- vykonať výživové poradenstvo.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Diagnostické postupy v dentálnej hygiene.**

Témy: **Dokumentácia pri hygiene ústnej dutiny. Anamnéza. Klinické vyšetrenie stavu dutiny ústnej. Extraorálne vyšetrenie. Intraorálne vyšetrenie. Vyšetrenie povlaku a zubného kameňa. Vyšetrenie parodontu. RTG vyšetrenia. Doplňujúce vyšetrenia stavu ústnej dutiny. Typy pacientov. Plán prevencie a liečby. Hygienická fáza.**

Kľúčové pojmy: **dokumentácia, anamnestický dotazník, palpácia, perkusia, auskultácia, aspekcia, vyšetrenie čuchom, vyšetrenie TMK, čelústno-ortopedické anomálie, lymfatické uzliny, zápach z úst, vyšetrenie slizníc a jazyka, vyšetrenie chrupu, stav hygieny, mukogingiválna oblasť, indexy, furkácia, pohyblivosť zubov, skúška vitality zubov, mikrobiologické vyšetrenie, genetické vyšetrenie, bežný pacient, KAR pacient, PAR pacient, KAR-PAR pacient, bezzubý pacient, rizikový pacient, hygienická fáza, reevalvácia, recall.**

Výkonový štandard:

- definovať anamnézu,
- popísať jednotlivé časti anamnézy,
- zdôvodniť aktualizáciu anamnestických údajov,
- analyzovať informácie z anamnestického dotazníku,
- demonštrovať správne vyplňovanie a vyhodnotenie dokumentácie dentálnej hygieny,
- demonštrovať extraorálne a intraorálne vyšetrenie ústnej dutiny,

- preukázať manuálne zručnosti pri vyšetrení prítomnosti plaku, a zubného kameňa,
- vysvetliť pacientovi podľa výsledkov vyšetrenia a rtg jeho aktuálny stav dutiny ústnej,
- napláňovať postupnosť ošetrovni u pacienta podľa stavu a veku.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Edukačná činnosť ako súčasť prevencie zubného kazu.**

Témy: **Didaktika výchovy k prevencii zubného kazu. Didaktické zásady. Šesť základných prvkov k zostaveniu vyučovacej hodiny. Ciele vyučovacieho procesu. Psychologické aspekty potrebné k výučbe malých detí v predškolskom a školskom veku. Metódy výučby. Edukačné prostriedky.**

Kľúčové pojmy: **výchova, výučba, vyučovací proces, didaktické zásady, edukačné ciele, psychologické aspekty, metódy výučby, metodické pomôcky, praktická prezentácia, anatómia, ústna hygieny, výživa, fluoridácia, zubný kaz.**

Výkonový štandard:

- definovať pojmy výchova, výučba, vyučovací proces,
- vymenovať didaktické zásady,
- demonštrovať uplatnenie didaktických zásad pri plánovaní edukačnej činnosti,
- charakterizovať šesť základných prvkov k zostaveniu vyučovacej hodiny,
- stanoviť vhodné ciele vyučovacej hodiny v závislosti od veku žiaka,
- rešpektovať psychologické aspekty potrebné k výučbe malých detí v predškolskom a školskom veku,
- zostaviť vyučovaciu hodinu v materskej škole podľa danej témy,
- zostaviť vyučovaciu hodinu na základnej škole u detí od 6 do 12 rokov,
- charakterizovať edukačné prostriedky,
- zhotoviť metodické pomôcky potrebné k výučbe,
- vymenovať a popísať metódy vyučovacieho procesu,
- aplikovať zvolenú metódu do výučby prevencie zubného kazu,
- charakterizovať edukačné prostriedky,
- zhotoviť metodické pomôcky potrebné k výučbe,
- demonštrovať realizáciu edukačnej činnosti v školskom zariadení.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena, výživa a fluoridácia pri poškodeniach tvrdých zubných tkanív a parodontu.**

Témy: **Hygiena, výživa a fluoridácia pri nemikrobiálnych poškodeniach tvrdých zubných tkanív. Hygiena, výživa a fluoridácia pri mikrobiálnych poškodeniach tvrdých zubných tkanív. Hygiena, výživa a fluoridácia pri nemikrobiálnych poškodeniach parodontu. Hygiena, výživa a fluoridácia pri mikrobiálnych poškodeniach parodontu. Poškodenia zubov a parodontu pri nesprávne vykonávanej ústnej hygieny.**

Kľúčové pojmy: **hygiena, výživa, fluoridácia, abrázia, atrícia, klinový defekt, fraktúra, erózia, biela škvrna, zubný kaz, gingiválny recessus, gingiválna abrázia, gingivitis, parodontitis, parafunkcie.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé mikrobiálne a nemikrobiálne poškodenia tvrdých zubných tkanív,
- špecifikovať príčiny priameho a nepriameho poškodenia tvrdých zubných tkanív,
- charakterizovať jednotlivé mikrobiálne a nemikrobiálne poškodenia parodontu,
- špecifikovať príčiny priameho a nepriameho poškodenia parodontu,
- vysvetliť možnosti poškodenia zubov a parodontu pri nevhodnej realizácii individuálnej a profesionálnej orálnej hygieny,
- demonštrovať správnu realizáciu ústnej hygieny podľa poškodenia,
- špecifikovať vhodné pomôcky podľa poškodenia,
- odporučiť vhodné preventívne opatrenia, výživu a fluoridáciu podľa druhu poškodenia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena ústnej dutiny, výživa a fluoridácia podľa veku pacienta.**

Témy: **Hygiena ústnej dutiny, výživa a fluoridácia u tehotnej. Hygiena ústnej dutiny, výživa a fluoridácia u detí od 0 do 3 rokov. Hygiena ústnej dutiny, výživa a fluoridácia u detí od 3 do 6 rokov. Hygiena ústnej dutiny, výživa a fluoridácia u detí so zmiešaním chrupom. Hygiena ústnej dutiny, výživa a fluoridácia u detí od 12 do 18 rokov.**

Kľúčové pojmy: **piliere prevencie, hygiena, výživa, fluoridácia, mliečny chrup, obdobie zmiešanej dentície, trvalý chrup.**

Výkonový štandard:

- vymenovať základné piliere prevencie,
- charakterizovať jednotlivé piliere prevencie podľa veku osoby
- špecifikovať hygienu ústnej dutiny, výživu a fluoridáciu u tehotnej,
- špecifikovať hygienu ústnej dutiny podľa veku osoby,
- inštruovať pacienta - klienta od 3 do 6 rokov k správnej technike čistenia,
- overiť manuálnu zručnosť a vedomosť pri čistení zubov u detí od 6 do 12 rokov,
- odporučiť správnu výživu u osoby od narodenia do 18 rokov,
- identifikovať rizikové faktory výživy vyhodnotením výživového protokolu u detí od 12 do 18 rokov,
- špecifikovať fluoridáciu podľa veku a stavu osoby.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Praktická prezentácia v PowerPointe v prevencii ochorení ústnej dutiny u pacientov.**

Témy: **Fajčenie. Drogy. Piercing.**

Kľúčové pojmy: **fajčenie, bielenie, drogy, piercing, tvrdé zubné tkanivá, parodont.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať vplyv fajčenia, drog a cudzích telies na tkanivá v dutine ústnej,
- popísať poškodenia zubov a parodontu ich vplyvom, prognózu,
- pripraviť prezentáciu v PowerPointe k danej téme,
- prezentovať prezentáciu v PowerPointe k danej téme,
- obhájiť zdravý životný štýl.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 4. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Metodika výučby u hendikepovaných pacientov.**

Témy: **Psychologický prístup a komunikácia s hendikepovaným pacientom. Výučba prevencie ochorení ústnej dutiny v závislosti od hendikepu.**

Kľúčové pojmy: **hendikep, motorika, mentálna disfunkcia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé druhy hendikepov,
- určiť spôsob komunikácie s hendikepovaným pacientom,
- navrhnúť metodicky prístup k výučbe prevencie ochorení ústnej dutiny u hendikepovaných pacientov,
- zhotoviť metodické pomôcky k výučbe,
- demonštrovať správnu techniku čistenia pomocou metodických pomôcok,
- navrhnúť systém starostlivosti o ústnu dutinu pre osoby starajúce sa o hendikepovaného pacienta.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Metodika výučby u geriatrického pacienta.**

Témy: **Psychologický prístup a komunikácia s geriatrickým pacientom. Starostlivosť o snímateľné protetické náhrady. Motivácia a inštruktáž k ústnej hygiene u geriatrického pacienta.**

Kľúčové pojmy: **geront, motorika, protetická náhrada, halitosis, xerostómia.**

Výkonový štandard:

- špecifikovať geriatrického pacienta,
- určiť spôsob komunikácie s geriatrickým pacientom,
- demonštrovať starostlivosť o snímateľnú zubnú náhradu,
- vysvetliť spôsob starostlivosti o dutinu ústnu u geriatrického pacienta,
- navrhnúť preventívne opatrenia pri xerostómii, halitóze, kandidóze.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Techniky starostlivosti o dutinu ústnu pri ochoreniach slizníc a jazyka.**

Témy: **Hygiena, výživa a prevencia pri ochoreniach a poškodeniach slizníc. Hygiena, výživa a prevencia pri zmenách na jazyku. Iatrogénne poškodenia slizníc a jazyka pri ošetrovaní v ambulancii zubného lekárstva.**

Kľúčové pojmy: **hygiena, výživa, prevencia, lingua geographica, lingua plicata, lingua villosa nigra, afty, herpes, morsicatio labiorum, morsicatio buccarum, pleseň.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé poškodenia a ochorenia slizníc a jazyka,
- špecifikovať príčiny poškodenia slizníc a jazyka,
- vysvetliť možnosti iatrogénneho poškodenia slizníc a jazyka,
- demonštrovať správnu realizáciu ústnej hygieny podľa poškodenia ochorenia,
- špecifikovať vhodné pomôcky podľa poškodenia,

- odporučiť vhodné preventívne opatrenia a výživu podľa druhu poškodenia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Osobitosti hygieny, výživy a fluoridácie pri vybraných stavoch.**

Témy: **Čeľustno-ortopedický pacient. Pacient so zubnou náhradou. Pacient s implantátom. Pacient po chirurgickom zákroku v dutine ústnej. Pacient s eróziou. Hypersenzitivita dentínu. Bielenie.**

Kľúčové pojmy: **čeľustno-ortopedický aparát, semiretinovaný zub, dlaha, podmiennečne snímateľná náhrada, korunka, mostík, implantát, frenulektómia, vestibuloplastika, chirurgická extrakcia, erózia, citlivosť krčkov, bielenie.**

Výkonový štandard:

- popísať jednotlivé stavy, ich etiológiu, patogenézu, možnú liečbu a následnú starostlivosť v rámci individuálnej orálnej hygieny,
- popísať komplikácie a nežiaduce účinky liečby vybratých ochorení a stavov,
- špecifikovať osobitosti hygieny, výživy a fluoridácie pri vybratých stavoch,
- charakterizovať techniky, prostriedky a pomôcky k starostlivosti pri vybraných stavoch,
- demonštrovať správnu techniku ústnej hygieny individuálne podľa stavu v dutine ústnej,
- navrhnúť preventívne opatrenia podľa stavu a odporučiť vhodné alternatívy výživy s prihliadnutím na stav.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Prejavy celkových ochorení a farmakoterapie v dutine ústnej.**

Témy: **Rizikový a vysokorizikový pacient. Diabetes mellitus. Autoimunitné ochorenia. Anorexia, bulímia. Onkologický pacient. Infekčný pacient. Vplyv liekov na zuby.**

Kľúčové pojmy: **rizikový pacient, kandidóza, hojenie rán, erózia, sirupy, pastilky, šumivé tablety, dražé, antibiotiká, bisfosfonáty, antikoagulanciá, infekcia, HIV, AIDS, herpes, nádor, rádioterapia, chemoterapia, nežiaduce účinky.**

Výkonový štandard:

- vymenovať rizikových a vysokorizikových pacientov v ambulancii zubného lekárstva,
- charakterizovať možné riziko u pacienta,
- navrhnúť preventívne opatrenia u rizikových pacientov,
- popísať jednotlivé ochorenia, ich vplyv na tkanivá v dutine ústnej, možný vplyv na zubné ošetrenie a následnú starostlivosť,
- popísať komplikácie a nežiaduce účinky liečby vybratých ochorení, stavov,
- špecifikovať osobitosti hygieny, výživy a fluoridácie pri vybratých ochoreniach,
- charakterizovať techniky, prostriedky a pomôcky k starostlivosti pri vybraných ochoreniach,
- demonštrovať správnu techniku ústnej hygieny individuálne podľa stavu v dutine ústnej a odporučiť vhodné alternatívy výživy s prihliadnutím na stav,
- napláňovať manažment ambulancie pri ošetrovaní infekčného pacienta,
- zdôvodniť používanie jednorazových ochranných pomôcok pri ošetrovaní infekčného pacienta.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

LATINSKÝ JAZYK

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **latinský jazyk** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom v zmysle školského zákona základnú slovnú zásobu, pochopenie základných gramatických pravidiel, porozumenie princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria a spájajú. Vyučovanie latinského jazyka prispieva svojím špecifickým podielom k príprave žiakov na štúdium odborných predmetov a pripravuje ich na zdravotnícke povolanie tým, že ich uvádza do odbornej latinsko-gréckej terminológie, ktorú má ovládať budúci zdravotnícky pracovník – absolvent strednej zdravotníckej školy. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia žiakov. Zvládnutie základov latinčiny aj minima gréčtiny súvisí aj so všeobecným vzdelaním, získané poznatky pomôžu aj pri štúdiu iných cudzích jazykov. Sú predpokladom pre komunikáciu súčasného vzdelaného človeka v širšom kontexte. Predmet poskytuje základy i pre ďalšie vzdelávanie.

CIEĽ PREDMETU

Cieľom vyučovania latinského jazyka je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojenia si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva predmetu. Žiaci majú pochopiť základné gramatické pravidlá, osvojiť si základy odbornej terminológie anatomickej i klinickej a porozumieť princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria. Vyučovanie latinského jazyka má prispieť k rozvíjaniu a upevňovaniu vedomostí jazykového systému získaných v slovenskom jazyku a živých cudzích jazykoch, k rozvoju presného a logického myslenia a vyjadrovania. Konečným cieľom je schopnosť používať latinský jazyk v profesijnej praxi a v samostatnom štúdiu odbornej literatúry.

ROZPIS UČIVA

1. ročník 1(1) hodina týždenne, spolu 33 hodín z toho 33 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard

Tematický celok: **Úvod do štúdia latinského jazyka.**

Témy: **História medicínskej terminológie. Význam latinčiny pri výkone zdravotníckeho povolania. Latinská abeceda. Výslovnosť.**

Kľúčové slová: **medicína, odborná terminológia, výslovnosť.**

Výkonový štandard:

- popísať vznik a vývoj medicínskej terminológie,
- ovládať latinskú abecedu a výslovnosť,
- vedieť správne písať a čítať latinské slová.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Flexia substantív a adjektív.**

Témy: **Základná gramatická terminológia. Skloňovanie substantív 1. - 5. deklinácie, adjektív 1., 2. a 3. deklinácie. Vystupňované tvary vybraných adjektív. Anatomické názvoslovie.**

Kľúčové slová: **substantívum, adjektívum, singulár, plurál, nominatív, genitív, akuzatív, ablatív, maskulínium, feminínium, neutrum, 1. deklinácia, 2. deklinácia, 3. deklinácia, 4. deklinácia, 5. deklinácia, skloňovanie, vystupňované tvary.**

Výkonový štandard:

- využiť vedomosti z gramatickej terminológie slovenského jazyka a cudzích jazykov,
- ovládať klasifikáciu slovných druhov, predovšetkým substantív a adjektív,
- vedieť skloňovať substantíva 1., 2., 3., 4., 5. deklinácie s dôrazom na genitív singuláru a nominatív a genitív plurálu,
- nájsť spoločné znaky jednotlivých deklinácií,
- ovládať vybrané ustálené frázy obsahujúce slová v akuzatíve a ablatíve, napr. *lege artis*, *status post* a pod.,
- vedieť skloňovať adjektíva 1., 2. a 3. deklinácie,
- pri skloňovaní adjektív aplikovať poznatky zo skloňovania substantív,
- vedieť používať vystupňované tvary vybraných adjektív,
- správne používať a prekladať anatomické názvoslovie s adjektívami,
- vymenovať najpoužívanejšie adverbá v odbore.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Číslovky.**

Témy: **Latinské číslovky – základné a radové.**

Kľúčové slová: **základné číslovky, radové číslovky.**

Výkonový štandard:

- vymenovať latinské číslovky základné 1 – 10, 100, 1000,
- vymenovať latinské radové číslovky 1. – 10.,
- vedieť správne používať radové číslovky v diagnózach.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov.**

Témy: **Tvorenie latinských a gréckych slov prefixmi, sufixami a skladaním slov.**

Kľúčové slová: **slovný základ, prefix, sufix, odvodené slovo, zložené slovo.**

Výkonový štandard:

- osvojiť si najdôležitejšie latinské prefixy, sufixy, grécke prefixy, sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii,
- vysvetliť význam zložených slov,
- vedieť prakticky používať základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním,
- orientovať sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch,
- upevniť si vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Substantíva gréckeho pôvodu.**

Témy: **Základné informácie o gréckych substantívach 1. – 3. deklinácie.**

Kľúčové slová: **substantíva gréckeho pôvodu.**

Výkonový štandard:

- využiť pri skloňovaní gréckych substantív vedomosti zo skloňovania latinských substantív,
- zoznámiť sa so skloňovaním gréckych substantív,
- porovnať spoločné znaky skloňovania gréckych a latinských substantív,
- orientovať sa v gréckej terminológii.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Medicínska terminológia v odbore.**

Témy: **Odborná terminológia a názvoslovie.**

Kľúčové slová: **Anatomická terminológia, hlava, časti tela, názvy orgánov, kosť, sval, kostra, stavec, rebro, diagnóza.**

Výkonový štandard:

- poznať všeobecnú medicínsku terminológiu,
- ovládať anatomicke termíny súvisiace s ľudským telom, pomenovať časti tela, tváre, názvy orgánov, kosti, svaly, kostru, stavce, rebrá a ostatné orgány,
- orientovať sa v patologickej terminológii všeobecne,
- vedieť prečítať, rozpísať a preložiť najbežnejšie skratky z lekárskej terminológie, napr. v., vv., l. sin. a pod..

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ORGANIZÁCIA ZDRAVOTNÍCTVA

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **organizácia zdravotníctva** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom vhodne vybranými poznatkami zo starostlivosti o zdravie, spoločenskej stratégie ochrany a podpory zdravia, štátnej zdravotnej správy, systému zdravotnej starostlivosti, stavovských organizácií a odborných spoločností, zdravotného poistenia, právnych aspektov zdravotníckeho pracovníka a zdravotníckych noriem didaktický systém poznatkov o fungovaní zdravotníctva. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakovi správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu organizácia zdravotníctva je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskej spoločnosti v súvislosti s ich dopadom na oblasť zdravotníctva v našej spoločnosti. Vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Cieľom je predovšetkým pomenovať základné historické medzníky starostlivosti o zdravie, zdravotníctva a medicíny, vysvetliť súčasné východiská starostlivosti o zdravie, medzinárodnej spolupráce a úloh štátu a rezortov, objasniť systém zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych zariadení a riadenia zdravotníctva, opísať systém prípravy a ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, poznať systém zdravotného poistenia, preukázať základné poznatky o právnych aspektoch zdravotnej starostlivosti, právach pacientov a právneho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

ROZPIS UČIVA

4. ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Vývoj starostlivosti o zdravie.**

Témy: **História medicíny a zdravia. Významné postavy lekárskej vedy. Medicínske objavy.**

Kľúčové pojmy: **medicína, lekárska veda, medicínske objavy.**

Výkonový štandard:

- pomenovať základné historické medzníky starostlivosti o zdravie,
- opísať historický vývoj medicíny a zdravotníctva,
- vymenovať významné postavy lekárskej vedy,
- poznať základné medicínske objavy.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Spoločenská stratégia ochrany a podpory zdravia.**

Témy: **Východiská – stav zdravia spoločnosti, politické, ekonomické, ekologické a iné podmienky. Medzinárodné organizácie, iniciatívy a programy (WHO, ekologické iniciatívy, Zdravie pre všetkých pre 21. storočie). Národný program podpory zdravia. Úlohy štátnej zdravotnej správy, rezortov a jednotlivcov.**

Kľúčové pojmy: **stratégia, medzinárodné organizácie, WHO, štátna zdravotná správa, rezort, národný program podpory zdravia.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť súčasné východiská – stav zdravia spoločnosti, politické, ekologické a iné podmienky,
- charakterizovať medzinárodné organizácie, iniciatívy a programy (WHO, ekologické iniciatívy, Zdravie pre všetkých pre 21. storočie),
- poznať národný program podpory zdravia,
- poznať úlohy štátnej zdravotnej správy, rezortov a jednotlivcov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Determinanty verejného zdravotníctva.**

Témy: **Štátna zdravotná politika – legislatíva. Financovanie zdravotníctva. Stav populácie.**

Kľúčové pojmy: **politika, vláda, parlament, zákony, vyhlášky, zdravotné poistenie, odvody, priame platby, demografický vývoj, stredný vek, chorobnosť, rizikové faktory, programy podpory zdravia.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť smerovanie zdravotnej politiky v súvislosti s medzinárodnými záväzkami,
- poznať programy podpory zdravia,
- poznať základné zákony upravujúce zdravotnú starostlivosť v SR,
- vysvetliť hlavné zdroje financovania zdravotníctva,
- vysvetliť základné pojmy charakterizujúce demografický vývoj, príčiny úmrtnosti, chorobnosti v SR,
- charakterizovať rizikové faktory zdravia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Štátna zdravotná správa.**

Témy: **Úlohy štátnej zdravotnej správy. Štátna správa na úseku ochrany zdravia.**

Kľúčové pojmy: **ministerstvo zdravotníctva, samosprávny kraj, úrad verejného zdravotníctva, štátny zdravotný dozor, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.**

Výkonový štandard:

- definovať úlohy ministerstva zdravotníctva,
- vymedziť kompetencie prislúchajúce samosprávnemu kraju a obci,
- popísať úlohy Úradu verejného zdravotníctva SR a regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Systém zdravotnej starostlivosti.**

Témy: **Štruktúra systému zdravotnej starostlivosti. Formy poskytovania zdravotnej starostlivosti – ambulantná a ústavná, neodkladná a následná, typy ambulancií a oddelení. Lekárska posudková činnosť. Ošetrovateľská starostlivosť. Lekárnická starostlivosť.**

Kľúčové pojmy: **ambulantná zdravotná starostlivosť, ústavná zdravotná starostlivosť, ošetrovateľská starostlivosť, typy ambulancií, lekárska posudková činnosť, lekárenská zdravotná starostlivosť.**

Výkonový štandard:

- poznať štruktúru systému zdravotnej starostlivosti,
- charakterizovať úlohy a ciele jednotlivých foriem zdravotnej starostlivosti.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.**

Témy: **Sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.**

Kľúčové pojmy: **verejná a minimálna sieť.**

Výkonový štandard:

- definovať sieť poskytovateľov, ambulantnú, ústavnú, minimálnu,
- rozlíšiť druhy zdravotníckych zariadení,
- uviesť príklady zariadení ústavnej starostlivosti,
- pomenovať normy určujúce prevádzky zariadení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- popísať povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pracovníci v zdravotníctve.**

Témy: **Zdravotnícke povolania. Spôsobilosť na výkon povolania.**

Kľúčové pojmy: **odborná, právna, zdravotná spôsobilosť, bezúhonnosť, profesia, špecializácia, kompetencia.**

Výkonový štandard:

- rozlíšiť pracovníkov v zdravotníctve a zdravotníckych pracovníkov,
- definovať podmienky na výkon zdravotníckeho povolania,
- vysvetliť pojmy kvalifikácia, špecializácia, kompetencia,
- charakterizovať jednotlivé zdravotnícke povolania,

- definovať povinnosti zdravotníckych pracovníkov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Stavovské organizácie.**

Témy: **Komory zdravotníckych pracovníkov.**

Kľúčové pojmy: **stavovská organizácia, členstvo, registrácia, licencia.**

Výkonový štandard:

- vymenovať komory, popísať ich úlohy, poslanie,
- vedieť vysvetliť význam a postup registrácie,
- vedieť vysvetliť význam licencie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Verejné zdravotné poistenie.**

Témy: **Zdravotné poistenie.**

Kľúčové pojmy: **solidarita, rovnosť, neziskovosť, hospodárnosť.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať zdravotné poistenie a opísať jeho princípy,
- popísať práva a povinnosti poistenca.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Právne predpisy v zdravotníctve.**

Témy: **Právna zodpovednosť zdravotníckeho pracovníka.**

Kľúčové pojmy: **právna zodpovednosť, povinnosti zdravotníckeho pracovníka.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť význam právnych predpisov v zdravotníctve,
- uviesť povinnosti zdravotníckeho pracovníka pri vykonávaní zdravotníckeho povolania,
- vysvetliť pojem registrácia,
- popísať povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti,
- vymenovať práva a povinnosti prijímateľa zdravotnej starostlivosti.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Právne postavenie zdravotníckeho pracovníka.**

Témy: **Právne predpisy. Právne postavenie zdravotníckeho pracovníka. Zodpovednosť a povinnosti zdravotníckych pracovníkov. Poistenie zdravotníckych pracovníkov.**

Kľúčové pojmy: **právne postavenie, zodpovednosť, povinnosti, poistenie zdravotníckych pracovníkov.**

Výkonový štandard:

- preukázať vedomosti o právnych predpisoch,
- preukázať základné poznatky o právnom postavení zdravotníckeho pracovníka,
- poukázať na zodpovednosť a povinnosti zdravotníckych pracovníkov,
- vysvetliť význam poistenia zdravotníckych pracovníkov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pracovné právo zdravotníckych pracovníkov.**

Témy: **Zákonník práce. Pracovná zmluva. Pracovnoprávny vzťah. Odmeňovanie, kariérny postup, dovolenka. Riziková práca. Choroby z povolania. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.**

Kľúčové pojmy: **Zákonník práce, pracovná zmluva, pracovnoprávny vzťah, odmeňovanie, dovolenka, riziková práca, choroba z povolania, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.**

Výkonový štandard:

- preukázať základné poznatky o Zákonníku práce, pracovnej zmluve,
- objasniť čo je pracovnoprávny vzťah,
- objasniť systém odmeňovania, kariérny postup, dovolenka,
- definovať čo je riziková práca,
- charakterizovať choroby z povolania,
- vysvetliť význam bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícke normy.**

Témy: **Platné normy, ktoré sa vzťahujú na zdravotnú starostlivosť, zdravotníckych pracovníkov, zdravotnú poisťovňu, príp. ďalšie normy podľa uváženia vyučujúceho.**

Kľúčové pojmy: **norma.**

Výkonový štandard:

- vedieť vyhľadať platné normy, ktoré sa vzťahujú na zdravotnú starostlivosť, zdravotníckych pracovníkov, zdravotnú poisťovňu, príp. ďalšie normy.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
PREVENTÍVNE LEKÁRSTVO

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **preventívne lekárstvo** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, poskytuje žiakom vhodne vybranými poznatkami z mikrobiológie, imunológie, alergológie, epidemiológie, sociálnej hygieny, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb, z hygieny a ochrany pred ionizujúcim žiarením, ucelený systém poznatkov o jednote organizmu v zdraví i v chorobe. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu preventívne lekárstvo je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by vedieť objasniť prostredníctvom syntézy získaných vedomostí jednotu organizmu v zdraví i v chorobe. Vedieť preukázať schopnosti preventívneho myslenia a konania v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu. Vedieť preukázať základné vedomosti z mikrobiológie, imunológie, alergológie, epidemiológie, sociálnej hygieny, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb, z hygieny a ochrany pred ionizujúcim žiarením. Mali by vedieť vysvetliť filozofiu a ciele národného programu podpory zdravia a jeho aplikácie v jednotlivých zložkách ochrany zdravia. Mali by poznať základné informácie o zdravotníckej štatistike a jej cieľoch.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravie.**

Témy: **Zdravie. Ochrana zdravia. Životné a pracovné podmienky. Spôsob života. Prevencia. Faktory ovplyvňujúce zdravie.**

Kľúčové pojmy: **prevencia, mikrobiológia, zdravie.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať preventívne lekárstvo, definovať zdravie,
- objasniť jednotu organizmu v zdraví i v chorobe,
- preukázať preventívne myslenie a konanie v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu,
- objasniť správne životné a pracovné podmienky,

- opísať správny spôsob života, vymenovať faktory ovplyvňujúce zdravie,
- poukázať na dôležitosť prevencie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Mikrobiológia.**

Témy: **Charakteristika a základné vlastnosti, fyziológia a rozmnožovanie mikroorganizmov. Patogenita mikróbov. Mikrobiálne osídlenie človeka. Účinok chemoterapeutík a antibiotík, rezistencia.**

Kľúčové pojmy: **mikroorganizmus, chemoterapeutiká, antibiotiká, rezistencia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať mikrobiológiu,
- vysvetliť základné vlastnosti, fyziológiu a rozmnožovanie mikroorganizmov,
- oboznámiť sa s patogenitou mikroorganizmov,
- popísať mikrobiálne osídlenie človeka,
- objasniť účinok chemoterapeutík a antibiotík, rezistencie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Imunológia.**

Témy: **Charakteristika. Základné pojmy. Rozdelenie obranných mechanizmov. Antigény. Protilátky. Základy alergológie.**

Kľúčové pojmy: **antigén, protilátka, alergológia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať imunológiu a základné pojmy,
- objasniť rozdelenie obranných mechanizmov,
- charakterizovať antigény, protilátky.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Epidemiológia.**

Témy: **Infekcia. Nákaza, proces šírenia, prenos, vnímavosť a odolnosť. Protiepidemické opatrenia. Infekčné choroby. Imunizácia – aktívna, pasívna. Očkovanie.**

Kľúčové pojmy: **infekcia, nákaza, prenos, vnímavosť, odolnosť, imunizácia, očkovanie.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať infekčné choroby,
- objasniť imunizáciu – aktívnu a pasívnu, charakterizovať očkovanie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Dekontaminácia.**

Témy: **Dezinfekcia a sterilizácia - fyzikálna a chemická. Dezinsekcia a deratizácia.**

Kľúčové pojmy: **dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať dekontamináciu,
- preukázať základné poznatky z dezinfekcie a sterilizácie – fyzikálnej a chemickej,
- popísať dezinsekciiu a deratizáciu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Sociálna hygiena.**

Témy: **Prevenicia – sociálna hygiena – zdravie. Vzťah – človek – prostredie – spôsob života – sociálne a kultúrne aspekty. Zdravotná výchova a sebvýchova.**

Kľúčové pojmy: **prevencia, hygiena, prostredie, zdravotná výchova, sebvýchova.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať sociálnu výchovu, zdravotnú výchovu a sebvýchovu,
- objasniť prevenciu – sociálnu hygienu – zdravie,
- vysvetliť vzťah – človek – prostredie – spôsob života – sociálne a kultúrne aspekty.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena životného prostredia.**

Témy: **Človek a životné prostredie. Hygiena ovzdušia, pôdy a vody. Fyzikálne faktory a zdravie. Hygiena sídlisk, bývania. Hygiena zdravotníckych zariadení.**

Kľúčové pojmy: **životné prostredie, ovzdušie, pôda, voda, sídliská, zdravotnícke zariadenia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať vzťah človek a životné prostredie,
- opísať hygienu ovzdušia, pôdy a vody,
- vysvetliť vzťah fyzikálne faktory a zdravie,
- získať základné poznatky o hygiene sídlisk, bývania,
- charakterizovať hygienu v zdravotníckych zariadeniach, v zubných ambulanciách.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Preventívne pracovné lekárstvo.**

Témy: **Ochrana zdravia a prevencia poškodenia pri práci. Faktory pracovného prostredia v ambulancii zubného lekárstva.**

Kľúčové pojmy: **pracovné lekárstvo, faktory pracovného prostredia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať pracovné lekárstvo,
- získať základné poznatky ochrany zdravia a prevencie v ambulancii zubného lekárstva,
- charakterizovať faktory pracovného prostredia v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena výživy.**

Témy: **Výživa. Hodnotenie požívatín. Spoločné stravovanie. Potravinárska výroba a obchod. Nákazy a otravy z požívatín.**

Kľúčové pojmy: **výživa, požívatina, spoločné stravovanie, potravinárska výroba, obchod.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať výživu a hygienu výživy,
- získať základné poznatky o hodnotení požívatín,
- charakterizovať spoločné stravovanie,

- objasniť poznatky o potravinárskej výrobe, obchode,
- vymenovať základné poznatky o nákazách a otravách z požívatín.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena detí a mládeže.**

Témy: **Rast a vývin dieťaťa. Kolektívne zariadenia, režim zotavovania detí a mládeže.**

Povinné a odporúčané očkovanie.

Kľúčové pojmy: **rast a vývin dieťaťa, kolektívne zariadenia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať rast a vývin dieťaťa,
- popísať kolektívne zariadenia, režim zotavovania detí a mládeže,
- vysvetliť povinné a odporúčané očkovanie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Prevenia sociálnych a civilizačných chorôb.**

Témy: **Prevenia chorôb srdca a ciev, nádorových ochorení, cukrovky, úrazov, toxikománií, zubného kazu.**

Kľúčové pojmy: **choroby srdca a ciev, nádorové ochorenia, cukrovka, úraz, toxikománia, zubný kaz.**

Výkonový štandard:

- preukázať schopnosti preventívneho myslenia a konania v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu,
- popísať prevenciu sociálnych a civilizačných chorôb – prevencia chorôb srdca a ciev, nádorových ochorení, cukrovky, úrazov, toxikománií, zubného kazu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Preventívne programy so zameraním na orálne zdravie.**

Témy: **Národný program podpory zdravia - ciele, základné postupy a stratégie. Zdravie 21 – zdravie pre všetkých v 21. storočí. Národné odporúčania podpory ústneho zdravia.**

Kľúčové pojmy: **ochrana zdravia, národný program, národné odporúčania, preventívne programy.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť celosvetovú ochranu zdravia,
- charakterizovať oblasti záujmu preventívnych programov podpory zdravia v SR,
- vysvetliť filozofiu a ciele národného programu podpory zdravia a jeho aplikácie v jednotlivých zložkách ochrany zdravia,
- špecifikovať úlohy jednotlivca, spoločnosti, zdravotníckych pracovníkov pri ochrane, podpore a udržiavaní zdravia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícka štatistika.**

Témy: **Charakteristika, význam, pramene, využitie.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť význam zdravotníckej štatistiky,
- používať informácie zo zdravotníckej štatistiky.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
PRVÁ POMOC

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **prvá pomoc** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom vedomosti, zručnosti a návyky nevyhnutné pre každého zdravotníckeho pracovníka, aby bol schopný v zmysle zákona poskytnúť kvalifikovanú prvú pomoc. Predmet nadväzuje na poznatky z anatómie, fyziológie a iných odborných predmetov. Pri vyučovaní je potrebné voliť najnovšie a najvhodnejšie metódy a formy práce. Aktivizujúce vyučovacie metódy musia mať jednoznačne prednosť pred faktografickými výkladmi. Vyučovacie procesy sa realizujú formou cvičení. Pri cvičeniach sa žiaci delia na skupiny. Praktické vyučovanie sa odporúča realizovať aj podľa vzorov problémových situácií.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu prvá pomoc je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Žiak má preukázať všeobecné poznatky o sústave, organizácii a právnych aspektoch prvej pomoci, popísať príčiny, príznaky a prvú pomoc pri bezvedomí, krvácaní, šoku, popáleninách, najčastejších poraneniach a akútnych stavoch, demonštrovať základy resuscitácie, metód, postupov a techniky prvej pomoci a opísať organizáciu a techniku prvej pomoci pri hromadnom postihnutí, katastrofách a pri zasiahnutí zbraňami hromadného ničenia. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín, z toho 66 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Všeobecné zásady prvej pomoci. Uvoľňovanie, polohovanie a odsun postihnutých.**

Témy: **Sústava prvej pomoci, postup pri poskytovaní základnej prvej pomoci. Uvoľňovanie, základné polohy pre ošetrovanie a odsun raneného, odsun a transport postihnutých.**

Kľúčové pojmy: **prvá pomoc, náhle postihnutie zdravia, poloha, transport.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať prvú pomoc,

- určiť priority pri poskytovaní prvej pomoci,
- zvládnuť postup pri uvoľňovaní, polohovaní a odsune postihnutých.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bezvedomie.**

Témy: **Obnovenie a udržanie priechodnosti dýchacích ciest. Umelé dýchanie pri zastavení dýchania a pri nedostatočnom spontánnom dýchaní. Obnovenie životne dôležitých funkcií.**

Kľúčové pojmy: **bezvedomie, kardiopulmonálna resuscitácia, spontánne dýchanie, stabilizovaná poloha, Heimlichov manéver.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať bezvedomie,
- hodnotiť poruchy vedomia,
- posúdiť kvalitu dýchania a srdcovej činnosti,
- osvojiť si výkony na udržanie priechodnosti horných dýchacích ciest,
- demonštrovať na figuríne efektívnu kardiopulmonálnu resuscitáciu,
- monitorovanie základných fyziologických funkcií,
- demonštrovať Heimlichov manéver.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Krvácanie.**

Témy: **Druhy krvácania, vonkajšie a vnútorné krvácanie. Krvácanie z prirodzených telových otvorov, zastavenie krvácania.**

Kľúčové pojmy: **krvácanie, tlakové body, tlakový obväz.**

Výkonový štandard:

- opísať jednotlivé druhy krvácania,
- rozoznať vonkajšie, vnútorné krvácanie a krvácanie z prirodzených telových otvorov,
- demonštrovať aplikáciu tlakových bodov a prikladanie tlakového obväzu,
- zorganizovať a poskytnúť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch krvácania.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Šok.**

Témy: **Druhy šoku. Fázy šoku a prvá pomoc pri nich.**

Kľúčové pojmy: **šok, fáza kompenzácie a dekompenzácie, protišokové opatrenia.**

Výkonový štandard:

- definovať šok a jeho fázy,
- rozpoznať subjektívne a objektívne príznaky rozvinutého šoku,
- zvládnuť protišokové opatrenia,
- zorganizovať a poskytnúť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch krvácania.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Otravy.**

Témy: **Druhy a príčiny otráv. Poskytnutie prvej pomoci pri jednotlivých druhoch otráv.**

Kľúčové pojmy: **intoxikácia, antidotum, toxikológia, jedovatá látka.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé druhy otráv,
- vymenovať najčastejšie príčiny intoxikácie,
- demonštrovať prvú pomoc pri jednotlivých druhoch otráv.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Akútne stavy vyvolané fyzikálnymi a chemickými vplyvmi.**

Témy: **Popáleniny. Akútne stavy z prehriatia. Akútne stavy z podchladenia. Omrzliny.**

Poleptania.

Kľúčové pojmy: **popálenina, poleptanie, prehriatie, podchladenie, omrzliny.**

Výkonový štandard:

- definovať popálenia a poleptania,
- určiť rozsah a stupeň popálenia a poleptania, popísať príznaky popálenia a poleptania,
- demonštrovať prvú pomoc pri popálení a poleptaní, definovať stav prehriatia a podchladenia,
- demonštrovať prvú pomoc pri prehriatí, podchladení a omrzlinách.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úrazy elektrickým prúdom.**

Témy: **Tepelné poranenia elektrickým prúdom a bleskom.**

Kľúčové pojmy: **spazmus svalstva, bezvedomie.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus,
- vymenovať druhy tepelných poranení,
- demonštrovať resuscitáciu,
- popísať preventívne opatrenia v súvislosti s búrkou (účinky blesku).

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Rany.**

Témy: **Všeobecné zásady ošetrovania rán. Poranenia kostí a kĺbov- zlomeniny, vyklíbenie a vytknutie. Poskytnutie základnej prvej pomoci. Tlakové poranenia. Poranenia hrudníka, brucha, chrbtice, hlavy. Cudzie telesá a poranenia telových otvorov. Prvotné ošetrovanie - uštipnutia, bodnutia, pohryznutia.**

Kľúčové pojmy: **rana, infekcia, zlomenia, vytknutie, vyklíbenie, stratové poranenie, Blast syndróm, Crush syndróm, hemotorax, pneumotorax, amnézia, afázia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé druhy rán,
- popísať príčiny a následky vzniku rán,
- demonštrovať prvú pomoc pri ošetrovaní jednotlivých druhov rán,
- definovať druhy, príčiny a následky zlomenín,
- demonštrovať prvú pomoc pri jednotlivých druhoch zlomenín,
- popísať druhy tlakových poranení,

- demonštrovať prvú pomoc pri tlakových poraneniach,
- rozpoznať príčiny a následky poranení hrudníka, brucha, chrbtice a hlavy,
- demonštrovať prvú pomoc pri jednotlivých druhoch poranení.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Vybrané naliehavé stavy.**

Témy: **Mdloba, kŕče. Naliehavé stavy pri cukrovke, náhla cievna mozgová príhoda (NCMP). Akútny koronárny syndróm (AKS). Vyrazený dych. Astmatický záchvat. Vážne psychické poruchy. Predčasný a náhly pôrod. Akútne - náhle bolesti.**

Kľúčové pojmy: **mdloba, synkopa, epilepsia, tetania, hypoglykémia, hyperglykémia, paréza, plégia, zmätenosť, náhly pôrod.**

Výkonový štandard:

- definovať príčiny a príznaky mdloby, demonštrovať poskytnutie prvej pomoci,
- poznať príčiny jednotlivých druhov kŕčov spojených s bezvedomím a vedomím, demonštrovať poskytnutie prvej pomoci,
- rozoznať príznaky hyper a hypoglykémie a opísať prvú pomoc popísať príznaky NCMP a opísať prvú pomoc,
- definovať príčiny, príznaky AKS, demonštrovať poskytnutie prvej pomoci,
- demonštrovať poskytnutie prvej pomoci pri vyrazenom dychu,
- definovať príčiny, príznaky astmatického záchvatu a demonštrovať poskytnutie prvej pomoci,
- zhodnotiť príznaky predčasného a náhleho pôrodu, opísať prvú pomoc pri náhlom a predčasnom pôrode.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Prvá pomoc pri výnimočných situáciách.**

Témy: **Organizácia techniky prvej pomoci pri udalosti s hromadným postihnutím osôb (UHPO). Organizácia techniky pri katastrofách.**

Kľúčové pojmy: **hromadné postihnutie zdravia, katastrofa.**

Výkonový štandard:

- poznať druhy nehôd s hromadným postihnutím osôb,
- zvládnuť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch poranení vzniknutých pri nehodách s hromadným postihnutím zdravia a katastrofách.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
**PSYCHOLÓGIA, PEDAGOGIKA A PROFESIJNÁ
KOMUNIKÁCIA**

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, sprostredkuje žiakovi poznatky pre nadviazovanie kontaktov a tímovú spoluprácu. Realizovaním širokej škály vyučovacích metód a foriem sa vytvárajú podmienky pre rozvíjanie vzťahovo-postojových a intelektuálnych spôsobilostí odborného vzdelania.

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú vo vzťahu k hlavnému cieľu vzdelávania, ktorý spočíva v splnení požiadaviek na odbornosť a morálku zdravotníckeho pracovníka. Cieľom vyučovania predmetu je získať odborné kompetencie v kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej zložke vo vzťahu k profilu absolventa a potrebám praxe. Prostredníctvom obsahu učiva psychológie, pedagogiky a profesijnej komunikácie sa žiaci naučia porozumieť prejavom, potrebám a citovým stavom klientov. Osvoja si zásady prosociálneho a kooperatívneho správania. Dokážu využívať poznatky, vedomosti a zručnosti v osobnom a pracovnom prostredí. Získajú návyky vyhľadávať informácie, aktualizovať poznatky a skúsenosti z rôznych zdrojov a situácií. Naučia sa verejne vystupovať a upevňovať pozíciu profesie a stavovskej cti.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín

3. ročník 2(1) hodiny týždenne, spolu 66 hodín, z toho 33 hodín cvičení

Spolu za štúdium 99 hodín, z toho 33 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 2. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úvod do psychológie a pedagogiky.**

Témy: **Predmet a úlohy psychológie a pedagogiky. Psychologické a pedagogické disciplíny.**

Význam psychológie a pedagogiky.

Kľúčové pojmy: **psychológia, pedagogika.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať psychológiu,
- charakterizovať pedagogiku,
- vysvetliť význam psychológie a pedagogiky v bežnom živote,
- popísať význam psychológie a pedagogiky v zdravotníctve.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základy psychológie osobnosti.**

Témy: **Charakteristika psychiky. Biologická a sociálna podmienenosť psychiky.**

Charakteristika osobnosti. Typy osobnosti. Vzťahovo-postojové vlastnosti osobnosti.

Výkonové vlastnosti osobnosti. Dynamické vlastnosti osobnosti. Myslenie a reč. Pamäť a učenie. City.

Kľúčové pojmy: **osobnosť, holistický prístup, charakter, temperament, myslenie, pamäť, učenie.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať psychiku,
- popísať biologickú a sociálnu podmienenosť psychiky,
- vysvetliť pojem charakteristika osobnosti,
- vymenovať a rozpoznať typy osobnosti,
- charakterizovať postoje, ideály, charakter,
- vymenovať výkonové vlastnosti osobnosti,
- popísať druhy temperamentu,
- vysvetliť význam myslenia, reči pamäte a učenia,
- charakterizovať city.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základy vývinovej psychológie.**

Témy: **Jednotlivé vývojové obdobia v životnom cykle človeka: prenatálne, novorodenecké a dojčenské, obdobie batol'at'a, obdobie predškolského veku, puberta, adolescencia, dospelosť, staroba.**

Kľúčové pojmy: **vývin, prenatálne obdobie, novorodenec, dojča, batol'a, predškolský a školský vek, adolescencia, dospelosť, staroba.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé vekové obdobia životného cyklu človeka,
- určiť rozdiely v psychomotorickom vývine novorodenca, dojčat'a, batol'at'a a dieťat'a v predškolskom veku,
- opísať školský vek a rozlíšiť jednotlivé obdobia,
- načrtnúť špecifiká a výchovné problémy puberty a adolescencie,
- poukázať na spoločenskú problematiku dospelosti a staroby.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Psychológia zdravia.**

Témy: **Duševné zdravie a životospráva. Sebapoznanie a sebahodnotenie. Sebavýchova. Zvládanie záťažových situácií: konflikty a stres. Základy asertivity. Pozitívna psychológia.**

Kľúčové pojmy: **psychosomatika, duševné zdravie, duševná hygiena, stres, asertivita.**

Výkonový štandard:

- definovať zdravie, životosprávu a životný štýl,
- rozpoznať negatívne stránky záťažových situácií prameniacych z konfliktov a stresu,
- navrhnúť konkrétne aktivity na podporu duševného zdravia,
- charakterizovať relaxačné techniky a ich využitie,
- aplikovať asertívne správanie a jeho zásady,
- vedieť uplatňovať zásady pozitívnej psychológie v osobnom i pracovnom živote.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Psychológia v zdravotníctve.**

Témy: **Psychológia chorých. Mechanizmy psychickej adaptácie. Somatopsychické vzťahy. Vzťah pacienta k chorobe. Psychológia pri poruchách jednotlivých systémov organizmu. Psychológia zdravotníckeho pracovníka. Typy zdravotníckych pracovníkov. Osobnosť zdravotníckeho pracovníka. Psychológia zdravotníckeho prostredia.**

Kľúčové pojmy: **iatrogénia, profesionálne tajomstvo, somatizácia, kompenzácia, autoplastický obraz, bolesť, úzkosť, strach, hnev, profesionálna deformácia, profesionálna adaptácia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať psychológiu v zdravotníctve a jej delenie,
- popísať psychosomatické vzťahy,
- vymenovať obranné mechanizmy,
- charakterizovať prežívanie choroby u človeka,
- rozpoznať vzťah pacienta k chorobe,
- charakterizovať bolesť, úzkosť, strach a hnev,
- popísať špecifický prístup k pacientom pri poruchách jednotlivých systémov organizmu,
- charakterizovať osobnosť zdravotníckeho pracovníka,
- vymenovať psychologické aspekty zdravotníckeho prostredia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Komunikácia.**

Témy: **Komunikácia. Neverbálna komunikácia - nácvik neverbálnej komunikácie v interpersonálnom styku. Verbálna komunikácia. Nácvik komunikácie s hendikepovaným a zdravotne znevýhodneným pacientom. Komunikácia s detským pacientom. Nácvik komunikácie s rodinnými príslušníkmi. Komunikačné techniky. Empatia a empatický rozhovor.**

Kľúčové pojmy: **verbálna a neverbálna komunikácia, hendikepovaný pacient.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť funkciu komunikácie v interpersonálnom styku,
- monitorovať a dešifrovať význam signálov reči tela,
- formulovať pravidlá úspešnej verbálnej komunikácie,
- zvládnuť špecifiká komunikácie s pacientom so zmyslovým postihnutím,
- poznať špecifiká komunikácie s detským pacientom,
- poznať špecifiká komunikácie s agresívnym, paranoidným, úzkostným a depresívnym pacientom,
- charakterizovať empatiu a ovplyvňujúce faktory.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotná výchova.**

Témy: Rola zdravotníka ako pedagóga. Metódy, formy a prostriedky zdravotno-výchovnej činnosti. Nácvik výchovného pôsobenia.

Kľúčové pojmy: zdravotná výchova, edukácia.

Výkonový štandard:

- zdôvodniť význam výchovy k zdraviu,
- opísať metódy a prostriedky zdravotnej výchovy,
- demonštrovať jednotlivé metódy zdravotnej výchovy,
- aplikovať nácvik výchovného pôsobenia v ambulancii zubného lekárstva.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
**ZÁKLADY ASISTENCIE V AMBULANCIÍ ZUBNÉHO
LEKÁRSTVA**

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, dopĺňa žiakom učivo zubného lekárstva z praktickej časti. Podrobnejšie sa zaoberá materiálmi a nástrojmi, liečivami a dezinfekčnými látkami, ktoré sa používajú v ambulancii zubného lekárstva. Prepája teoretické vedomosti žiaka, ktoré získal z iných učebných predmetov s aplikáciou na použitie pre prax. Základ učiva tvoria tematické celky zo všeobecného zubného lekárstva, ako i zo špecializovaných odborov.

Predmet poukazuje na vzájomné vzťahy a súvislosti medzi odborními zubného lekárstva. Snaží sa o výchovu žiaka na princípoch platných morálnych a etických noriem. Predmet sa vyučuje formou teoretickej a praktickej prípravy. Praktická príprava sa uskutočňuje formou simulovanej zubnej praxe a teoretické poznatky sa získavajú v triede, na besedách a exkurziách.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom predmetu je rozvíjať získané vedomosti zo zubného lekárstva v simulovaných podmienkach školskej ambulancie zubného lekárstva – v odbornej učebni a triede. Využiť poznatky z teórie a preniesť ich do praxe. Formovať zdravotnícke vedomie tak, aby sa uplatnilo v konkrétnych situáciách vyplývajúcich z potrieb. Vedieť samostatne reagovať na úlohy kladené v praxi. Neustále sa zlepšovať v psychomotorických procesoch potrebných v praktickom vyučovaní. Nezabúdať pritom aj na citové formovanie študenta vychádzajúce z empatie a asertivity. Žiak, ktorý komplexne využíva teoretické vedomosti s praktickými zručnosťami, efektívne primerane reaguje na záťažové situácie, ktoré prináša práca v zdravotníckom zariadení.

ROZPIS UČIVA

1. ročník 2(1), spolu 66 hodín týždenne, z toho 33 hodín cvičení
  2. ročník 6(3), spolu 198 hodín, z toho 99 hodín cvičení
  3. ročník 4(2), spolu 132 hodín, z toho 66 hodín cvičení
  4. ročník 3(2), spolu 90 hodín, z toho 60 hodín cvičení
- Spolu za štúdium 486 hodín, z toho 258 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 1. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Podmienky a prostriedky zubnej starostlivosti.**

Témy: **Zubno-lekárske zariadenia – organizačná štruktúra. Pracovníci zubno-lekárskeho zariadenia a ich kompetencie. Edukácia pacienta.**

Kľúčové pojmy: **zubno-lekárske zariadenie ambulantné, ústavné, zubno-lekársky tím, kvalifikačné a odborné predpoklady členov zubno-lekárskeho tímu – zubný lekár, sestra, zubný asistent, dentálny hygienik, zubný technik, pacient ako člen tímu, edukácia pacienta.**

Výkonový štandard:

- rozdeliť zubno-lekárске zariadenia podľa legislatívy,
- vymenovať pracovníkov zubno-lekárského zariadenia,
- vysvetliť kvalifikačné a odborné predpoklady pracovníkov zubno-lekárského zariadenia,
- popísať kompetencie pracovníka zubno-lekárského zariadenia,
- vysvetliť činnosť zubného asistenta pri ošetrovaní pacienta,
- vysvetliť pojem edukácia i jej delenie,
- zdôvodniť potrebu edukácie pacienta.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ambulancia zubného lekárstva.**

Témy: **Zariadenie interiéru ambulancie zubného lekárstva. Zubná súprava – unit. Ergonómia prostredia a efektivita práce v ambulancii zubného lekárstva. Vybavenie ambulancie zubného lekárstva prístrojovou technikou.**

Kľúčové pojmy: **ambulancia zubného lekárstva, unit, ergonómia, efektivita, následky nesprávnej ergonómie, prístroje.**

Výkonový štandard:

- popísať základné vybavenie ambulancie zubného lekárstva podľa platnej legislatívy,
- opísať zubnú súpravu,
- demonštrovať manipuláciu so zubno-lekárskym kreslom,
- opísať unit,
- porovnať unit s vedením zhora a zdola,
- vysvetliť výhody a nevýhody jednotlivých unitov,
- definovať pojem ergonómia, ergonómia prostredia,
- vysvetliť pojem efektivita práce,
- vysvetliť význam ergonómie prostredia v ambulancii zubného lekárstva,
- vysvetliť úlohu oporného bodu pri práci v ústach,
- vymenovať prístroje v ambulancii zubného lekárstva,
- priradiť prístroje v ambulancii zubného lekárstva podľa účelu,
- vysvetliť používanie prístrojov v ambulancii zubného lekárstva,
- demonštrovať manipuláciu s prístrojovým vybavením v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygienický program ambulancie zubného lekárstva.**

Témy: **Ambulancia ako infekčné prostredie. Prenos infekcie. Nozokomiálna nákaza. Odpad v ambulancii zubného lekárstva. Prevádzkový poriadok v ambulancii zubného lekárstva. Hygienicko-epidemiologický režim ambulancie zubného lekárstva.**

Kľúčové pojmy: **infekcia, nozokomiálna nákaza, odpad, hygiena, epidemiológia, prevádzkový poriadok.**

Výkonový štandard:

- definovať pojem infekcia,
- vymenovať cesty prenosu infekcie,

- vysvetliť možnosti šírenia a prenosu infekcie v ambulancii zubného lekárstva,
- špecifikovať predmety v ambulancii zubného lekárstva vo vzťahu k výške rizika infekcie,
- definovať nozokomiálnu nákazu,
- identifikovať pramene a cesty prenosu infekcie v ambulancii zubného lekárstva,
- kategorizovať odpad v ambulancii zubného lekárstva,
- popísať triedenie, zhromažďovanie a odvoz odpadu,
- poznať legislatívu prevádzkového poriadku,
- charakterizovať hygienicko-epidemiologický režim ambulancie zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Bezpečnostné predpisy. Preventívne opatrenia pre ochranu personálu. Preventívne opatrenia pre ochranu pacientov. Ochranné pomôcky. Školenie o bezpečnosti pri práci. Pracovný úraz.**

Kľúčové pojmy: **bezpečnostné predpisy, prevencia, ochrana, ochranné pomôcky, školenie, úraz.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať bezpečnostné predpisy,
- vymenovať a vysvetliť význam preventívnych opatrení pre ochranu personálu v ambulancii zubného lekárstva,
- vymenovať a vysvetliť význam preventívnych opatrení pre ochranu pacientov v ambulancii zubného lekárstva,
- charakterizovať školenie o bezpečnosti pri práci,
- objasniť potrebu realizácie školenia o bezpečnosti pri práci,
- definovať pracovný úraz,
- demonštrovať primárne ošetrovanie ihneď po poranení, úraze,
- opísať evidenciu pracovných úrazov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Starostlivosť o nástroje a pomôcky.**

Témy: **Základné pojmy – asepsa, antisepta. Zdravotnícke pomôcky, ich rozdelenie. Základné vyšetrovacie nástroje v ambulancii zubného lekárstva. Dezinfekcia a príprava dezinfekčného roztoku. Dekontaminácia, preddezinfekcia. Mechanická očista. Predsterilizačná príprava nástrojov a pomôcok. Sterilizácia a sterilizačná dokumentácia. Manipulácia so sterilným materiálom. Príprava ambulancie na vyšetrenie a ošetrovanie. Starostlivosť o odsávací systém. Sanitárny deň.**

Kľúčové pojmy: **asepsa, antisepta, vyšetrovacie nástroje, dekontaminácia, mechanická očista, dezinfekcia, sterilizácia, autokláv, expozícia, vyšetrovacie nástroje, odsávací systém, sanitárny deň.**

Výkonový štandard:

- vymenovať kompetencie zubného asistenta vzhľadom na starostlivosť o nástroje a pomôcky,

- definovať pojmy asepsa, antisepta, dekontaminácia, mechanická očista, dezinfekcia, sterilizácia, expozičný čas,
- rozdeliť druhy pomôcok používaných v zdravotníckych zariadeniach podľa trvania času používania, podľa druhu materiálu a podľa účelu,
- definovať spôsoby dezinfekcie,
- opísať druhy, účinky a postup pri riedení dezinfekčných prostriedkov,
- demonštrovať prípravu a riedenie dezinfekčného roztoku,
- demonštrovať prípravu pomôcok a konkrétneho dezinfekčného roztoku, samotnú dezinfekciu vybranej pomôcky a ukončenie výkonu,
- demonštrovať prípravu nástrojov a pomôcok pred sterilizáciou,
- definovať spôsoby sterilizácie,
- opísať sterilizačný cyklus,
- definovať expiráciu, sterilizačnú dokumentáciu,
- demonštrovať prípravu pomôcok a manipuláciu so sterilnými nástrojmi, sterilným obvazovým materiálom a sterilnými rukavicami,
- argumentovať význam aseptickej manipulácie so sterilným materiálom,
- zrealizovať záznam do sterilizačnej dokumentácie,
- pripraviť zubnú ambulanciu na vyšetrenie a ošetrovanie,
- pomenovať základné vyšetrovacie nástroje používané v ambulancii zubného lekárstva a ich použitie,
- pripraviť základné vyšetrovacie nástroje k vyšetreniu pacienta,
- demonštrovať starostlivosť o odsávací systém, zubnú súpravu,
- opísať sanitárny deň,
- demonštrovať manipuláciu s prístrojmi na dekontamináciu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Obvazový materiál a obvazy v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Obvazový materiál. Zdravotnícke pomôcky z obvazového materiálu v ambulancii zubného lekárstva. Zásady pri prikladaní obvazov. Obvazová technika - zhotovovanie šatkových, náplastových, prakových, ovínadlových obvazov a obvazov z pružnej sieťoviny.**

Kľúčové pojmy: **obvaz, ovínadlo, obvin, zásady, druhy obvazov.**

Výkonový štandard:

- preukázať vedomosti o jednotlivých druhoch obvazového materiálu,
- rozlíšiť obvaz, ovínadlo, obvin,
- demonštrovať prípravu obvazového materiálu z mulu a vaty,
- prakticky vyhotoviť drén z obvazového materiálu,
- demonštrovať jednotlivé základné druhy obvinov,
- vymenovať a zdôvodniť zásady zhotovovania obvazov,
- demonštrovať prípravu pacienta (bio-psycho-sociálnu) na zhotovenie obvazu, prípravu pomôcok, realizáciu a ukončenie výkonu,
- zhotoviť šatkové, náplastové, prakové obvazy,

- zhotoviť ovínadlové obvazy,
- zhotoviť obväz pomocou pružnej sieťoviny,
- zhotoviť a zdôvodniť bandáž.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 2. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Konzervačné zubné lekárstvo.**

Témy: **Nástroje používané v ambulancii zubného lekárstva – rozdelenie nástrojov. Zabezpečenie suchého pracovného poľa – relatívne, absolútne. Výplňové hmoty – dočasné, podložkové, trvalé, koreňové. Pomôcky používané pri endodontickom ošetrovaní.**
 Kľúčové pojmy: **konzervačné zubné lekárstvo, tray, suché pracovné pole, výplňové hmoty, endodontické ošetrovanie.**

Výkonový štandard:

- rozdeliť nástroje používané v ambulancii zubného lekárstva,
- pomenovať nástroje používané v ambulancii zubného lekárstva,
- popísať nástroje používané v ambulancii zubného lekárstva,
- určiť použitie nástrojov používaných v ambulancii zubného lekárstva,
- pripraviť nástroje na vyšetrenie pacienta,
- pripraviť pomôcky na zabezpečenie suchého pracovného poľa,
- kategorizovať výplňové hmoty podľa použitia v konzervačnom zubnom lekárstve,
- popísať výplňové materiály v ambulancii zubného lekárstva,
- demonštrovať prípravu výplňových materiálov podľa druhu,
- zdôvodniť použitie výplňových materiálov pri ošetrovaní pacienta,
- pripraviť pomôcky na ošetrovanie pacienta v závislosti od typu použitého výplňového materiálu,
- popísať pomôcky používané pri endodontickom ošetrovaní,
- pripraviť chemické prostriedky na dezinfekciu koreňového kanálka,
- pripraviť nástroje na ošetrovanie koreňového kanálka,
- demonštrovať asistenciu pri endodontickom ošetrovaní v závislosti od spôsobu realizovaného ošetrovania.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ergonómia práce.**

Témy: **Ergonómia práce v ambulancii zubného lekárstva. Následky nesprávnej ergonómie, Tray systém.**

Kľúčové pojmy: **ergonómia práce, zóna aktivity, štvorročná asistenciu, tray systém**

Výkonový štandard:

- definovať pojem ergonómia práce,
- charakterizovať ciele ergonómie práce,
- vysvetliť zóny aktivity,
- popísať polohy ošetrojúceho a asistujúceho,
- opísať polohy pacienta pri vyšetrení a ošetrovaní,

- demonštrovať polohy pacienta pri ošetrovaní – maxilárna a mandibulárna poloha,
- popísať následky nesprávnej ergonómie,
- demonštrovať asistenciu pri zubnom kresle,
- demonštrovať asistenciu pri štvorročnej práci,
- popísať tray systém, jeho výhody,
- demonštrovať prípravu pomôcok tray systémom.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zubná protetika.**

Témy: **Klasifikácia zubných náhrad. Nepriame výplne zubov. Pomôcky používané v zubnej protetike. Príprava odtlačkových lyžíc. Odtlačkové lyžice - delenie. Protetické materiály – hlavné, pomocné. Odtlačkové techniky. Starostlivosť o odtlačky. Objednávanie protetických prác. Zubná technika.**

Kľúčové pojmy: **zubná protetika, zubná náhrada, protetické materiály, odtlačky, zubná technika.**

Výkonový štandard:

- definovať ciele zubnej protetiky,
- klasifikovať defekty chrupu,
- klasifikovať zubné náhrady podľa času, prenosu tlaku, funkcie,
- rozlíšiť nepriame výplne,
- charakterizovať možnosti zhotovenia zubných náhrad,
- klasifikovať pomôcky používané v zubnej protetike,
- určiť protetické materiály,
- odtlačkové lyžice, ich delenie a použitie,
- realizovať výber a prípravu odtlačkových lyžíc,
- charakterizovať druhy odtlačkových hmôt, indikácie použitia,
- demonštrovať prípravu všetkých odtlačkových materiálov podľa druhu,
- popísať prístroje potrebné k príprave odtlačkových hmôt,
- demonštrovať strojovú prípravu odtlačkových materiálov podľa druhu,
- demonštrovať jednotlivé odtlačkové techniky,
- zhotoviť anatomické odtlačky a modely,
- popísať fázy zhotovenia protetickej práce a činnosti zubného asistenta,
- opísať manipuláciu so zhotoveným odtlačkom a transport do zubnej techniky,
- realizovať dokumentačné činnosti a označenie odtlačkov,
- demonštrovať dezinfekciu a skladovanie odtlačkov,
- charakterizovať spoluprácu so zubnou technikou,
- popísať prístroje v zubnej technike.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Meranie a záznam vitálnych funkcií.**

Témy: Zisťovanie stavu vedomia. Telesná teplota – zásady merania a hodnotenia. Pulz - zásady merania a hodnotenia. Dych - zásady merania a hodnotenia. Tlak krvi - zásady merania a hodnotenia. Kolaps – prvá pomoc v ambulancii zubného lekárstva.

Kľúčové pojmy: Vitálne funkcie. Vedomie. Telesná teplota. Pulz. Dych. Tlak krvi. Kolaps.

Výkonový štandard:

- charakterizovať pojem vitálne funkcie,
- demonštrovať prípravu pomôcok na meranie vitálnych funkcií,
- popísať bio-psycho-sociálnu prípravu pacienta na meranie vitálnych funkcií v ambulancii zubného lekárstva,
- realizovať meranie a záznam vitálnych funkcií,
- zhodnotiť zistené údaje,
- demonštrovať prvú pomoc pri kolapsových stavoch u pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Injekčná technika.**

Témy: Injekčná technika – zdravotnícke pomôcky. Aplikácia injekcií v ambulancii zubného lekárstva. Inzulín - druhy a zásady aplikácie. Aplikácia subkutánnej injekcie. Asistencia pri aplikácii intramuskulárnej injekcie. Asistencia zubnému lekárovi pri zaistení intravenózneho prístupu. Asistencia lekárovi pri aplikácii infúzií v ambulancii zubného lekárstva.

Kľúčové pojmy: injekčná striekačka, ihla, inzulín, subkutánne, intramuskulárne, intravenózne, infúzia.

Výkonový štandard:

- vymenovať spôsoby aplikácie injekcií v závislosti od miesta aplikácie injekcie,
- špecifikovať indikácie injekčnej aplikácie liekov v ambulancii zubného lekárstva,
- popísať pojmy - striekačka, ihla a ich druhy, intraligamentárna pištoľ/striekačka a ich druhy,
- demonštrovať prípravu pacienta (bio-psycho-sociálnu) na aplikáciu subkutánnej injekcie, intramuskulárnej injekcie, aplikáciu intravenózne liečby v ambulancii zubného lekárstva,
- demonštrovať prípravu pomôcok, realizáciu a ukončenie výkonu pri aplikácii subkutánnej injekcie,
- demonštrovať prípravu pomôcok, riedenie liekov, asistenciu lekárovi pri aplikácii intramuskulárnej, intravenózne liečby v ambulancii zubného lekárstva a ukončenie výkonu po aplikácii venózne injekcie, infúzie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Dentoalveolárna chirurgia.**

Témy: Náplň odboru dentoalveolárnej chirurgie. Nástroje a pomôcky používané v dentoalveolárnej chirurgii. Príprava sterilného stolíka. Anestézia v ambulancii zubného lekárstva. Anestetiká používané pri chirurgických výkonoch. Šicie materiály. Aseptická manipulácia s nástrojmi a pomôckami pri chirurgickom výkone. Extrakcia, extrakčné

nástroje. Poučenie pacienta po extrakcii podľa druhu. Aseptická rana v ambulancii zubného lekárstva. Septická rana v ambulancii zubného lekárstva. Drény v ambulancii zubného lekárstva.

Kľúčové pojmy: chirurgia, inštrumentárium, anestetiká, šicie materiály, extrakcia, poučenie pacienta, rana, drén.

Výkonový štandard:

- definovať odbor dentoalveolárnej chirurgie,
- popísať prístroje, nástroje a pomôcky v dentoalveolárnej chirurgii,
- demonštrovať prípravu sterilného stolíka,
- definovať pojem anestézia,
- popísať formy celkovej a lokálnej anestézie v ambulancii zubného lekárstva, indikácie,
- špecifikovať a rozdeliť lokálne anestetiká,
- popísať miesta aplikácie lokálnej anestézie,
- vymenovať celkové a miestne komplikácie lokálnej anestézie,
- demonštrovať prípravu anestetika v závislosti od spôsobu aplikácie,
- popísať asistenciu pri podávaní anestézie,
- demonštrovať dekontamináciu a uloženie pomôcok po výkone,
- špecifikovať a rozdeliť šicie materiály,
- demonštrovať aseptickú manipuláciu s pomôckami,
- realizovať dekontamináciu pomôcok po chirurgickom výkone,
- popísať extrakčné nástroje,
- demonštrovať prípravu pacienta (bio-psycho-sociálnu) na chirurgický výkon,
- opísať postup extrakcie podľa druhu a asistenciu pri extrakcii,
- pripraviť pomôcky a nástroje na extrakciu podľa druhu,
- opísať starostlivosť o pacienta po ošetrení,
- realizovať poučenie pacienta po chirurgickom výkone v závislosti od realizovaného ošetrenia,
- definovať pojmy aseptická rana, septická rana, drenážny systém,
- vysvetliť rozdiel v chirurgických ranách vzhľadom na ich hojenie,
- demonštrovať prípravu pacienta (bio-psycho-sociálnu) na malý chirurgický výkon, prípravu pomôcok zubnému lekárovi pri výkone a ukončenie výkonu,
- demonštrovať asistenciu zubnému lekárovi pri ošetrení aseptickkej rany,
- demonštrovať asistenciu zubnému lekárovi pri ošetrení septickej rany, drenáži.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: Aplikácia liekov, kyslíka, tepla a chladu.

Témy: Liek, liečivo, pomocná látka. Účinky liekov. Formy a druhy liekov. Zásady aplikácie a uchovávaní liekov, označenie liekov. Indikácia a kontraindikácia liekov. Antibiotiká v ambulancii zubného lekárstva. Vplyv farmakoterapie na orálne zdravie – prevencia poškodení. Alergická reakcia. Vybavenie skrinky prvej pomoci. Prvá pomoc v

ambulancii zubného lekárstva pri aspirácii, krčoch. Bolesť v ambulancii zubného lekárstva. Aplikácia kyslíka. Aplikácia tepla a chladu.

Kľúčové pojmy: liek, recept, forma lieku, špeciality, magistrality, indikácia, kontraindikácia, antibiotiká, alergická reakcia, liekopis, expiračný čas, prvá pomoc, kyslíková fľaša, redukčný ventil, aplikátory kyslíka, bolesť, teplo, chlad.

Výkonový štandard:

- určiť kompetencie zubného asistenta vzhľadom na podávanie liekov v ambulancii zubného lekárstva,
- definovať liek, liečivo, pomocná látka, expiračný čas, liekopis, recept,
- vysvetliť rozdiel medzi špecialitou a magistrality,
- vymenovať formy liekov slovenským a latinským výrazom,
- preukázať zručnosť v odčítavaní použiteľnosti (expirácie) liekov,
- špecifikovať farmaká používané v ambulancii zubného lekárstva,
- definovať pojmy indikácia a kontraindikácia,
- opísať a zdôvodniť zásady podávania liekov,
- špecifikovať osobitosti pri podávaní antibiotík,
- opísať prejavy alergických reakcií na podávané lieky,
- vymenovať lieky používané v ambulancii zubného lekárstva pri podaní prvej pomoci,
- špecifikovať vybavenie skrinky prvej pomoci,
- popísať prvú pomoc pri náhlych stavoch v ambulancii zubného lekárstva,
- vymenovať stavy pacienta, ktoré si vyžadujú kyslíkovú liečbu,
- vymenovať bezpečnostné opatrenia a zásady manipulácie s kyslíkovou fľašou,
- špecifikovať osobitosti podávania kyslíka jednotlivými druhmi aplikátorov,
- vymenovať aplikátory kyslíka,
- popísať príčiny bolesti v ambulancii zubného lekárstva,
- charakterizovať možnosti minimalizovania bolesti v ambulancii zubného lekárstva,
- vymenovať prostriedky využívané na aplikáciu tepla a chladu,
- špecifikovať indikácie aplikácie tepla a chladu v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **RTG v zubnom lekárstve.**

Témy: Základný lekárske odbor radiológia. Ochrana pred rtg žiarením. Bezpečnostné predpisy pri rtg vyšetrení. Zobrazovacie metódy v zubnom lekárstve. Typy prístrojov. Postup pri snímkaní pacienta. Spracovanie snímok a chyby pri snímkaní. Výhody rtg v zubnom lekárstve. Archivácia.

Kľúčové pojmy: radiológia, žiarenie, preventívna, diagnostická, terapeutická snímka, popis snímky, bite-wing, Cziesinského pravidlo, intraoral, extraoral, projekcia, archivácia.

Výkonový štandard:

- definovať základný lekárske odbor radiológie,
- charakterizovať ochranu pred rtg žiarením,
- určiť vlastnosti rtg žiarenia,

- charakterizovať Cziezinského pravidlo správneho polohovania snímky,
- charakterizovať bezpečnostné predpisy pri rtg vyšetrení,
- špecifikovať zobrazovacie metódy v zubnom lekárstve,
- opísať typy prístrojov používaných v zubnom lekárstve,
- popísať postup pri snímkaní,
- opísať postup pri spracovaní snímok a vysvetliť chyby pri snímkaní,
- definovať výhody rtg v zubnom lekárstve,
- vysvetliť archiváciu rtg snímok.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Čeľustná ortopédia.**

Témy: **Náplň odboru čeľustnej ortopédie. Základné obdobia vývinu chrupu. Klasifikácia anomálií. Odtlačky a materiály v čeľustnej ortopédii. Rozdelenie čeľustno-ortopedických aparátov. Pomôcky a nástroje v čeľustnej ortopédii. Význam čeľustno-ortopedickej terapie.**

Kľúčové pojmy: **čeľustná ortopédia, chrup, anomália, aparát, terapia, klasifikácia, fixný, snímateľný aparát.**

Výkonový štandard:

- definovať odbor čeľustnej ortopédie a jej náplň,
- určiť obdobia vývinu chrupu,
- popísať anomálie vzťahu čeľustí a ich klasifikácia,
- špecifikovať odtlačky a materiály v čeľustnej ortopédii,
- vysvetliť význam aparátov v čeľustnej ortopédii a ich rozdelenie,
- opísať snímateľný a fixný aparát,
- popísať nástroje v čeľustnej ortopédii,
- argumentovať význam čeľustno-ortopedickej terapie,
- dokumentovať výsledky liečby čeľustno-ortopedickými aparátmi.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Asistencia v ambulancii zubného lekárstva podľa druhu ochorenia.**

Témy: **Asistencia pri komplexnom vyšetrení pacienta. Asistencia pri ošetrovaní zubného kazu a zhotovení výplne. Rozdelenie výplnkových hmôt podľa indikácie frontálne a laterálne úseky. Asistencia pri ošetrovaní dočasnou výplňou. Asistencia pri ošetrovaní amalgámom. Asistencia pri ošetrovaní skloionomérnym cementom. Asistencia pri ošetrovaní kompozitným materiálom. Asistencia pri pečatení. Asistencia pri endodontickom ošetrovaní. Asistencia pri extrakcii podľa druhu.**

Kľúčové pojmy: **vyšetrenie, zubný kaz, výplň, pulpa, extrakcia, asistencia.**

Výkonový štandard:

- pripraviť ambulanciu na vyšetrenie a ošetrovanie pacienta,
- opísať prípravu pacienta v ambulancii zubného lekárstva,
- popísať prípravu pomôcok, nástrojov a prístrojov pri jednotlivých druhoch ochorenia,
- opísať fázy ošetrovania,
- charakterizovať prácu zubného asistenta pri ošetrovaní pacienta,

- demonštrovať prípravu dentálnych materiálov podľa indikácie, ordinácie,
- charakterizovať materiál potrebný na rôzne druhy ošetrovania chrupu,
- určiť výplnkové hmoty a ich použitie,
- popísať starostlivosť o pacienta po ošetrovaní a poučenie pacienta,
- demonštrovať dekontamináciu pomôcok, prístrojov a nástrojov po skončení vyšetrenia, ošetrovania,
- popísať starostlivosť o pacienta po ošetrovaní a poučenie pacienta,
- zostaviť edukačný plán pri jednotlivých ochoreniach,
- motivovať a inštruovať podľa druhu ošetrovania chrupu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 4. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Asistencia v ambulancii zubného lekárstva podľa druhu ochorenia.**

Témy: **Asistencia pri ošetrovaní trvalým výplnkovým materiálom. Asistencia pri ošetrovaní pacienta s úrazom zubov. Asistencia pri ošetrovaní priamym a nepriamym prekrytím zubnej drene. Asistencia pri akútnom a plánovanom endodontickom ošetrovaní. Asistencia pri zhotovovaní odtlačkov. Asistencia pri extrakcii podľa druhu. Asistencia pri chirurgickej extrakcii zuba. Asistencia pri resekcii koreňového hrotu. Asistencia pri chirurgickej extrakcii radixu relictá. Asistencia pri ošetrovaní pacienta s ochorením mäkkých tkanív. Asistencia pri odbere biologického materiálu podľa požiadaviek ambulancie zubného lekárstva.**

Kľúčové pojmy: **zubný kaz, výplň, pulpa, úraz, odtlačky, extrakcia, resekcia, radix relictá, mäkké tkanivá, odber biologického materiálu.**

Výkonový štandard:

- opísať prípravu ambulancie pred operačným zákrokom,
- popísať prípravu operačného tímu,
- opísať prípravu pacienta na ošetrovanie v ambulancii zubného lekárstva,
- špecifikovať pomôcky a nástroje pri jednotlivých druhoch ochorenia,
- pripraviť pomôcky, prístroje a nástroje pri jednotlivých druhoch ochorenia,
- charakterizovať materiál potrebný na rôzne druhy ošetrovania chrupu,
- popísať fázy ošetrovania,
- charakterizovať prácu zubného asistenta pri ošetrovaní pacienta,
- opísať starostlivosť o pacienta po ošetrovaní a poučenie pacienta,
- zostaviť edukačný plán pri jednotlivých ochoreniach,
- motivovať a inštruovať pacienta podľa druhu ošetrovania,
- popísať možnosti vyšetrenia sliny v ambulancii zubného lekárstva,
- demonštrovať prípravu pacienta (bio-psycho-sociálnu) na odber biologického materiálu v ambulancii zubného lekárstva podľa indikácie vyšetrenia,
- demonštrovať prípravu pomôcok, asistenciu zubnému lekárovi/dentálnej hygieničke pri realizácii odberu, ukončenie výkonu a zabezpečenie odoslania biologického materiálu na vyšetrenie.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ZDRAVIE A KLINIKA CHORÔB

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **zdravie a klinika chorôb** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom systém poznatkov o zdraví a jeho význame pre jedinca a celú spoločnosť, o faktoroch ovplyvňujúcich zdravie, význame prevencie. Poskytuje základy poznatkov o príčinách, príznakoch a prejavoch ochorení jednotlivých systémov ľudského organizmu. Zameriava sa na poskytnutie základných informácií o diagnostických a liečebných postupoch, liečbe a prevencii. Predmet poskytuje poznatky nevyhnutné pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia v ďalších odborných predmetoch a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania zdravia a kliniky chorôb je definovať súčasnú koncepciu zdravia, jeho zachovanie, udržiavanie a obnovu. Žiaci si majú osvojiť komplexný pohľad na význam zdravia pre jedinca, rodinu, štát a celú ľudskú spoločnosť. Mali by preukázať poznatky o zdraví a jeho rizikách v jednotlivých vývinových obdobiach človeka, zdôvodniť význam rodiny pre zachovanie zdravia jej členov. Vedieť reprodukovať poznatky z histórie medicíny, vysvetliť príčiny, priebeh a štádiá choroby. Preukázať základné poznatky o ochoreniach, chybách a úrazoch jednotlivých systémov, stavov a vekových období.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín

3. ročník 2 hodina týždenne, spolu 66 hodín

Spolu za štúdium 132 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 2. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravie, modely zdravia.**

Témy: **Zdravie, orálne zdravie. Význam zdravia pre jedinca a spoločnosť. Modely zdravia.**

Kľúčové pojmy: **zdravie, choroba, jedinec, spoločnosť, model, adaptácia, prostredie.**

Výkonový štandard:

- definovať zdravie a chorobu,
- definovať orálne zdravie,
- vysvetliť význam zdravia pre jedinca a spoločnosť,
- objasniť vzťah medzi orálnym a celkovým zdravím,
- vyjadriť názory na zdravie,
- vysvetliť podstatu jednotlivých modelov,
- popísať najpriateľnejší model pre prax.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Medicína a jej odbory.**

Témy: **História medicíny vo svete a u nás. Najvýznamnejšie osobnosti dejín medicíny. Koncepcie odborov medicíny.**

Kľúčové pojmy: **medicína, Hippokrates.**

Výkonový štandard:

- popísať históriu medicíny,
- charakterizovať rozvoj medicíny v Čechách a na Slovensku,
- poznať historické osobnosti svetovej medicíny,
- poznať osobnosti českej a slovenskej medicíny,
- definovať jednotlivé koncepcie odborov medicíny.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotný stav, zdravotné návyky, zdravotné uvedomenie.**

Témy: **Zdravotný stav a jeho vplyv na orálne zdravie. Fokálna infekcia. Zdravotné návyky, rizikové faktory a ich vplyv na orálne zdravie.**

Kľúčové pojmy: **zdravotný stav, zdravotné návyky, zlozvyky, orálne zdravie, pôsobiace rizikové faktory ovplyvniteľné, neovplyvniteľné, čiastočne ovplyvniteľné, fokálna infekcia, bakteriémia, zdravotná výchova, zdravotné uvedomenie.**

Výkonový štandard:

- objasniť vzťah medzi zdravotným stavom a zdravotnými návykmi,
- definovať zdravotnú výchovu, prevenciu a profylaxiu,
- špecifikovať faktory ovplyvňujúce zdravotný stav,
- vysvetliť vplyv celkových ochorení a ich liečby na orálne zdravie,
- popísať zdravotné návyky a zlozvyky,
- špecifikovať zdravotné návyky a zlozvyky ovplyvňujúce stav ústneho zdravia,
- popísať fokálnu infekciu v ústach, riziko bakteriémie a jej vplyv na celkové zdravie,
- vysvetliť vplyv návykov na organizmus,
- identifikovať rizikové faktory a popísať ich vplyv na orálne zdravie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravie z hľadiska rastu a vývinu človeka.**

Témy: **Rast a vývin. Novorodenecké, dojčenské a batolivé obdobie. Predškolské a školské obdobie. Poruchy zdravotného stavu počas dospievania. Dospelý vek. Staroba.**

Kľúčové pojmy: **rast, vývin, vývinové obdobia.**

Výkonový štandard:

- definovať rast, vývin,
- objasniť základné princípy rastu a vývinu,
- charakterizovať osobitosti jednotlivých vývinových období z hľadiska ochrany udržiavania a podpory zdravia,
- popísať špecifiká jednotlivých období.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Choroba.**

Témy: **Spojitosť medzi zdravím a chorobou. Etiológia. Priebeh choroby. Štádiá choroby.**

Úloha chorého. Individuálna reakcia na ochorenie a hospitalizáciu.

Kľúčové pojmy: choroba, etiológia, priebeh choroby, štádium choroby.

Výkonový štandard:

- definovať chorobu, nevoľnosť, nemoc,
- objasniť spojitosť medzi zdravím a chorobou,
- charakterizovať príčiny choroby,
- popísať priebeh choroby,
- popísať štádiá choroby,
- vysvetliť individuálnu reakciu na chorobu a hospitalizáciu,
- vysvetliť úlohu chorého pri uzdravovaní.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Vyšetrovacie a liečebné postupy.**

Témy: Subjektívne a objektívne príznaky ochorenia. Základné vyšetrenia – anamnéza, klinické vyšetrenia, zobrazovacie, laboratórne. Konzervatívna a operačná liečba. Liečebné postupy – farmaceutické, krvou a krvnými derivátmi, kyslíková a inhalačná liečba, dieterapia – diétny systém, liečebná rehabilitácia.

Kľúčové pojmy: diagnostika, anamnéza, symptóm, syndróm, vyšetrenie, terapia, rehabilitácia.

Výkonový štandard:

- osvojiť si príznaky ochorenia,
- objasniť rozdiel medzi subjektívnymi a objektívnymi príznakmi,
- oboznámiť sa s osobnosťou chorého, s jeho anamnézou,
- špecifikovať jednotlivé druhy anamnézy v spojitosti so zubným ošetrením,
- popísať priebeh a realizáciu klinického vyšetrenia,
- reprodukovať vyšetrovacie postupy,
- oboznámiť sa s objektívnym nálezom a výsledkami základných vyšetrení,
- špecifikovať jednotlivé druhy liečby,
- reprodukovať konzervatívne liečebné postupy,
- popísať vplyv liečebných postupov na orálne zdravie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia dýchacieho systému**

Témy: Príčiny. Ochorenia horných a dolných dýchacích ciest. Náhle stavy. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prejavy ochorenia a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s ochoreniami dýchacieho systému v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.

Kľúčové pojmy: dýchanie, dýchacie cesty, zápaly dýchacích ciest, bronchiálna astma, obštrukcia dýchacích ciest, aspirácia, tuberkulóza a nádory pľúc, suché sliznice.

Výkonový štandard:

- poznať anatómiu a fyziológiu dýchacieho systému,
- vysvetliť príčiny, priebeh, príznaky a liečbu ochorenia dýchacieho systému,
- preukázať základné poznatky o diagnostických a liečebných metódach,

- popísať vplyv inhalačnej liečby na orálne zdravie,
- uviesť základné postupy prevencie ochorení dýchacích ciest,
- uviesť preventívne opatrenia pred aspiráciou v ambulancii zubného lekárstva,
- charakterizovať prejavy ochorení v dutine ústnej,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia krvi a krvotvorby.**

Témy: **Príznaky. Ochorenia krvi. Krvácavé stavy. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s ochoreniami krvi a krvotvorby v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **krv, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky, anémia, leukémia, trombocytopenia, krvácanie.**

Výkonový štandard:

- opísať klinické prejavy chorôb krvi,
- popísať prejavy chorôb krvi v dutine ústnej,
- určiť rozdelenie chorôb krvi,
- popísať jednotlivé vyšetrovacie metódy,
- charakterizovať ochorenia bielej a červenej krvnej zložky a krvácavé stavy,
- preukázať základné poznatky o liečebných metódach,
- uviesť význam prevencie chorôb krvi,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia srdcovo-cievneho systému.**

Témy: **Príčiny. Ochorenia srdca, ciev a krvného obehu. Vrodené chyby srdca. Náhle stavy. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s ochoreniami srdcovo-cievneho systému v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **krvný obeh, srdce, cievy, arytmie, ischemická choroba srdca, angina pectoris, akútny infarkt myokardu, zlyhanie srdca, zápal srdca, hypertenzia, hypotenzia, ateroskleróza, varixy, antikoagulačná terapia, adrenalín.**

Výkonový štandard:

- poznať anatómiu a fyziológiu krvného obehu a srdca,
- popísať hlavné príznaky srdcového zlyhávania a ochorení srdca a ciev,
- osvojiť si spôsoby a postupy vyšetrovacích a liečebných metód,
- špecifikovať zápalové ochorenia srdca,
- definovať aterosklerózu z patologicko-anatomického hľadiska,
- zdôvodniť vplyv antikoagulačnej terapie na zubné ošetrovanie,
- špecifikovať riziko ošetrovania pacienta s kardiovaskulárnym ochorením v ambulancii zubného lekárstva,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia tráviaceho systému.**

Témy: **Príčiny. Choroby dutiny ústnej, hrudníkového, brušného a panvového úseku tráviaceho systému. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s ochoreniami tráviaceho systému v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **tráviaci systém, pažerákový reflux, vredy žalúdka a dvanástnika, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy, erózia, prevencia.**

Výkonový štandard:

- opísať tráviaci systém,
- ovládať príznaky ochorení tráviaceho systému,
- osvojiť si vyšetrovacie metódy,
- poznať základné ochorenia tráviaceho systému,
- rozpoznať špecifiká náhleho stavu,
- popísať vnútorné príčiny nemikrobiálnych poškodení tvrdých zubných tkanív,
- vymenovať preventívne opatrenia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia obličiek a močových ciest.**

Témy: **Príčiny. Ochorenia obličiek a močových ciest. Vyšetrovacie metódy.**

Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s ochoreniami močového systému v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.

Kľúčové pojmy: **močové cesty, obličky, zápaly, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy, dialýza, prevencia.**

Výkonový štandard:

- poznať anatómiu a fyziológiu močovo-pohlavného systému,
- poznať ochorenia močovo-pohlavného systému, ich príznaky a príčiny,
- ovládať jednotlivé diagnostické a terapeutické metódy,
- špecifikovať riziko ošetrovania dialyzovaného pacienta v ambulancii zubného lekárstva,
- osvojiť si preventívne opatrenia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy látkovej výmeny.**

Témy: **Diabetes mellitus. Obezita. Dna. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s poruchami látkovej výmeny v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **pankreas, inzulín, hypoglykémia, hyperglykémia, obezita, BMI, metabolizmus, hojenie rán.**

Výkonový štandard:

- definovať jednotlivé druhy ochorení,
- vysvetliť príčiny porúch látkovej výmeny,
- popísať klinický obraz porúch látkovej výmeny,

- charakterizovať komplikácie jednotlivých ochorení,
- popísať spôsoby liečby a prevencie porúch látkovej premeny,
- poznať vplyv poruchy látkovej výmeny na orálne zdravie,
- špecifikovať riziká pacienta s diabetes mellitus pri zubnom ošetrovaní,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy žliaz s vnútornou sekréciou.**

Témy: **Hormóny. Choroby štítnej žľazy, Choroby príštítných teliesok. Choroby hypofýzy. Choroby nadobličiek. Choroby pohlavných žliaz. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s poruchami žliaz s vnútornou sekréciou v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **endokrinné žľazy, hormóny, adrenalín.**

Výkonový štandard:

- rozdeliť žľazy s vnútornou sekréciou,
- opísať mechanizmus účinku hormónov,
- vysvetliť pojmy hyperfunkcia a hypofunkcia endokrinných žliaz,
- vysvetliť príčiny, priebeh, príznaky, diagnostiku a liečbu jednotlivých ochorení,
- pochopiť podstatu a osobitosti jednotlivých ochorení v súvislosti so zubným ošetrovaním.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia pohybového systému.**

Témy: **Choroby kostí. Choroby kĺbov. Ochorenia pohybového systému traumatického pôvodu. Vyšetrovacie metódy. Liečba. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s ochoreniami pohybového systému v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **zápal, osteoporóza, reumatická artritída, fraktúra, bisfosfonáty.**

Výkonový štandard:

- rozdeliť choroby pohybového systému,
- určiť príznaky zápalových a degeneratívnych ochorení pohybového systému,
- popísať jednotlivé vyšetrovacie metódy,
- vysvetliť príčiny jednotlivých ochorení,
- charakterizovať spôsoby liečby,
- vysvetliť účinok bisfosfonátov, vplyv na alveolárnu kosť,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia a poruchy nervového systému.**

Témy: **Príznaky, prejavy a príčiny. Ochorenia, úrazy a chyby nervového systému. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Osobitosti ošetrovania pacienta s poruchami nervového systému v ambulancii zubného lekárstva.**

Prevenčia.

Kľúčové pojmy: nerv, mozog, miecha, plégia, parestézia, skleroza multiplex, Parkinsonova choroba, cieвна mozgová príhoda, epilepsia.

Výkonový štandard:

- pomenovať príčiny ochorení a porúch nervového systému,
- popísať príznaky pri jednotlivých ochoreniach a poruchách,
- vysvetliť následky úrazov na činnosť nervového systému,
- vymenovať jednotlivé vyšetrovacie metódy,
- vymedziť význam prevencie chorôb a porúch nervového systému,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Ochorenia a poruchy zmyslových orgánov.

Témy: Patofyziológia jednotlivých zmyslových orgánov. Príznaky, prejavy a príčiny. Ochorenia, poranenia a chyby očí, uší a kože. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Osobitosti ošetrovania pacienta s poruchami zmyslov v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.

Kľúčové pojmy: oko, ucho, koža, jazyk, krátkozrakosť, ďalekozrakosť, strabizmus, kandidóza, dekubity.

Výkonový štandard:

- vysvetliť funkciu jednotlivých zmyslových orgánov,
- poznať patologické zmeny funkcie zmyslových orgánov,
- pomenovať príčiny ochorení zmyslových orgánov,
- opísať prejavy ochorení a poranení očí, uší a kože,
- vymenovať vyšetrovacie metódy,
- stanoviť význam prevencie ochorení zmyslových orgánov,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Imunoalteračné ochorenia.

Témy: Imunita. Vyšetrovacie metódy. Imunodeficity. Alergia, anafylaktický šok. Autoimunitné ochorenia. Imunizácia. Osobitosti ošetrovania pacienta s autoimunitnými ochoreniami v ambulancii zubného lekárstva.

Kľúčové pojmy: imunitný systém, prirodzená a získaná imunita, bunková a látková imunita, vírus HIV, alergická, alergén, kortizol.

Výkonový štandard:

- vysvetliť podstatu prirodzenej a získanej imunity,
- popísať príčiny imunoalteračných ochorení,
- vysvetliť klinický priebeh imunoalteračných ochorení,
- charakterizovať spôsoby liečby jednotlivých ochorení,
- popísať možnosti prevencie imunoalteračných ochorení,
- rozdeliť spôsoby imunizácie,
- vysvetliť účinok kortizolu, jeho úlohu pri alergii,

- špecifikovať alergény ambulancie zubného lekárstva,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Infekčné ochorenia.**

Témy: **Príznaky, prejavy a príčiny infekčných ochorení. Infekčné ochorenia podľa cesty prenosu nákazy. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrovania pacienta s infekčnými ochoreniami v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **infekcia, nákaza, inkubačná doba, hepatitis, herpes, HIV, Covid 19.**

Výkonový štandard:

- definovať infekčné ochorenia,
- charakterizovať infekčné ochorenia podľa cesty prenosu nákazy,
- opísať príčiny infekčných ochorení,
- vysvetliť inkubačnú dobu,
- rozoznať klinický obraz infekčných chorôb,
- vymenovať vyšetrovacie metódy,
- vysvetliť význam prevencie infekčných ochorení,
- špecifikovať cesty prenosu infekcie v ambulancii zubného lekárstva,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia reprodukčných orgánov.**

Témy: **Príznaky, prejavy a príčiny u žien a mužov, gynekologické ochorenia, ochorenia pohlavných orgánov u mužov, poranenia, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy konzervatívne a chirurgické, prevencia.**

Kľúčové pojmy: **gynekologické ochorenia, pohlavné choroby, vyšetrovacie metódy, liečba, prevencia, estrogén.**

Výkonový štandard:

- definovať ochorenia reprodukčných orgánov u žien a mužov,
- popísať účinok estrogénu a vplyv na orálne zdravie,
- charakterizovať rozdiely pohlavného vývinu ženy a muža,
- rozdeliť gynekologické ochorenia,
- zhrnúť komplexnú liečbu reprodukčných orgánov,
- zdôvodniť význam prevencie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Tehotenstvo a materstvo.**

Témy: **Tehotenstvo. Pôrod. Šestonedelie.**

Kľúčové pojmy: **oplodnenie, embryo, tehotenstvo, placenta, pôrod, antikoncepcia.**

Výkonový štandard:

- definovať oplodnenie, vývoj zárodka a plodu,
- opísať stavbu a funkciu placenty,

- charakterizovať zmeny v tvorbe hormónov v tehotenstve,
- vymedziť dĺžku trvania gravidity,
- označiť zmeny v organizme ženy v tehotenstve,
- vysvetliť patologické tehotenstvo,
- poznať priebeh fyziologického pôrodu, pôrodné doby,
- ilustrovať význam výchovy k materstvu a rodičovstvu,
- uviesť jednotlivé formy a spôsoby antikoncepcie,
- vysvetliť podstatu náhlych stavoch ohrozujúcich život v gravidite v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Fyziológia a patológia novorodeneckého obdobia.**

Témy: **Novorodenec – zrelý, nezrelý, donosený, nedonosený.**

Kľúčové pojmy: **novorodenec, asfyxia.**

Výkonový štandard:

- definovať zdravého novorodenca,
- popísať prvé ošetrenie novorodenca,
- opísať patologického novorodenca,
- poznať význam skriningového vyšetrenia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Psychicky chorí a závislí na návykových látkach.**

Témy: **Príznaky, prejavy a príčiny vzniku duševných chorôb, duševné choroby, závislosť na návykových látkach, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy, prevencia.**

Kľúčové pojmy: **duševná choroba, maniodepresia, schizofrénia, Alzheimerova choroba, demencia, Downov syndróm, mentálna retardácia, anorexia, bulímia, závislosť, návyková látka, prevencia.**

Výkonový štandard:

- definovať duševnú chorobu,
- určiť príčiny vzniku duševných chorôb,
- rozoznať príznaky, prejavy duševných chorôb,
- zdôvodniť liečebné postupy.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Novotvary.**

Témy: **Prekancerózy, benígne tumory, malígne tumory – histológia, príznaky, príčiny, diagnostika, liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prejavy ochorení a následkov liečby v dutine ústnej. Osobitosti ošetrenia pacienta s novotvarmi v ambulancii zubného lekárstva. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **prekanceróza, tumor, metastáza, rizikové faktory, príznaky, biopsia, histológia, chemoterapia, erózie, rádioterapia, radiačný kaz, operačná liečba, biologická liečba, prevencia.**

Výkonový štandard:

- definovať pojem novotvar,
- vymenovať rozdelenie novotvarov,
- popísať cesty šírenia metastáz,
- špecifikovať rizikové faktory, zlozvyky prispievajúce k vzniku novotvarov,
- charakterizovať príznaky benígneho novotvaru, malígneho tumoru,
- vymenovať diagnostické metódy,
- zdôvodniť liečebné postupy,
- charakterizovať nežiadúce účinky onkologickej liečby, vplyv na orálne zdravie,
- vysvetliť podstatu prevencie vzniku malígneho ochorenia,
- definovať pojmy depistáž, dispenzarizácia v súvislosti so vznikom novotvarov,
- zdôvodniť význam prevencie,
- popísať osobitosti ošetrovania pacienta v ambulancii zubného lekárstva.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ZDRAVOTNÍCKA ETIKA

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **zdravotnícka etika** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje žiakom všeobecné poznatky o vývine morálky a etiky, základných princípoch zdravotníckej etiky. Predmet približuje žiakom aktuálne témy súčasnej bioetiky s dôrazom na humanizáciu ošetrovateľskej starostlivosti. Využívaním moderných foriem a vyučovacích metód vo vyučovacom procese sa vytvárajú podmienky na formovanie úcty k ľudskému životu a zdraviu, etických názorov a postojov žiakov.

Predmet poskytuje nevyhnutné základy zdravotníckej morálky, etických princípov a prosociálneho správania, ktoré sú determinované praktickou potrebou absolventov vzhľadom na charakter ich práce. Zdravotnícka etika poskytuje základy aj pre ďalšie odborné predmety (zdravie a klinika chorôb, základy asistencie v zubnom lekárstve, asistencia v ambulancii zubného lekárstva a pod.) i pre ďalšie vzdelávanie v oblasti zdravotníctva.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania zdravotníckej etiky je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva zdravotníckej etiky. Žiaci sa majú naučiť pracovať so základnou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by preukázať všeobecné poznatky o historickom vývine morálky a etiky, jej základných princípoch v nadväznosti na zdravotnícku etiku, chápať a vysvetliť vzťah medzi zdravotníckou etikou a právom. Preukázať schopnosť analyzovať a identifikovať špecifické problémy v práci zubného asistenta, vedieť využiť získané vedomosti a aplikovať ich v praxi pri práci v ambulancii zubného lekárstva.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Etika ako vedná disciplína.**

Témy: **Vymedzenie základných pojmov. Historický vývin morálky a etiky. Etické smery.**

Kľúčové pojmy: **etika, morálka, ethos, moralis, etiketa, moralizovanie.**

Výkonový štandard:

- definovať základné pojmy etiky,
- vysvetliť pojem etika a morálka,
- poukázať na podstatu vedného odboru,
- objasniť etiku v súčasnosti,
- vymenovať hlavných predstaviteľov v jednotlivých obdobiach vývinu etiky,
- charakterizovať smery a druhy etiky.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ľudské práva.**

Témy: **Listina ľudských práv. Práva a povinnosti pacienta.**

Kľúčové pojmy: **Ľudské práva, Ľudská dôstojnosť, Charta ľudských práv, Charta práv dieťaťa, Ústava, právo a povinnosti.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť pojem ľudská dôstojnosť,
- definovať ľudské práva,
- popísať Chartu ľudských práv a práva dieťaťa,
- uviesť dokumenty vzťahujúce sa na práva pacienta,
- vyvodiť dôsledky z nedodržiavania práv pacienta pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícka etika.**

Témy: **Historický vývin zdravotníckej etiky. Základné pojmy. Základné princípy zdravotníckej etiky. Vzťah zdravotníckej etiky a práva. Etické pravidlá a morálne problémy pri vykonávaní zdravotníckeho povolania. Eutanázia.**

Kľúčové pojmy: **zdravotnícka etika, ošetrovateľská etika, medicínska etika, princíp beneficencie, princíp nonmalficiencie, princíp spravodlivosti, princíp autonómie, mravná norma, právo, eutanázia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať začiatky zdravotníckej etiky,
- definovať základné pojmy zdravotníckej etiky,
- vymenovať predstaviteľov medicínskej etiky v jednotlivých obdobiach vývinu,
- vysvetliť rozdiel medzi zdravotníckou, medicínskou a ošetrovateľskou etikou,
- charakterizovať mravnú normu,
- vymenovať a popísať jednotlivé princípy zdravotníckej etiky,
- vysvetliť vzťah zdravotníckej etiky a práva,
- popísať morálne problémy pri výkone povolania zubného asistenta.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Náboženská etika, dekalóg.**

Témy: **Náboženská etika, dekalóg. Vybrané etické problémy.**

Kľúčové pojmy: **kresťanské náboženstvo, náboženský pluralizmus, sekta, morálny relativizmus, dekalóg, transfúzia, transplantácia, potrat, eutanázia, eschatológia.**

Výkonový štandard :

- vysvetliť pojem náboženská etika,
- charakterizovať jednotlivé svetové náboženstvá,
- pomenovať špecifiká jednotlivých náboženstiev z pohľadu poskytovania zdravotnej starostlivosti,
- popísať dekalóg,

- zdôvodniť hodnotu každého ľudského života,
- identifikovať najčastejšie etické problémy vyskytujúce sa v medicínskych odboroch,
- vysvetliť dodržiavanie etických noriem v medicínskych odboroch,
- analyzovať etické normy a z nich vyplývajúce etické problémy.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Etické požiadavky na osobnosť a správanie zubného asistenta.**

Témy: **Etické požiadavky na osobnosť zubného asistenta. Etické správanie zubného asistenta.**

Kľúčové pojmy: **etika, morálka, správanie, odborné predpoklady pre výkon zdravotníckeho povolania, požiadavky na osobnosť zubného asistenta.**

Výkonový štandard:

- definovať pojmy etika a morálka,
- vymenovať základné etické princípy v správaní zubného asistenta,
- vyvodiť a vysvetliť komplex požiadaviek na osobnosť zubného asistenta,
- určiť príklady neetického správania,
- vysvetliť pojmy – odborné a osobnostné predpoklady zubného asistenta pre výkon povolania,
- vysvetliť pojmy – fyzické a psychické predpoklady zubného asistenta pre výkon povolania.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Etické aspekty v zubnom lekárstve.**

Témy: **Etické aspekty v zubno-lekárskej starostlivosti vo všeobecnosti. Etická komunikácia – informovaný súhlas pacienta s výkonmi v ambulancii zubného lekárstva. Revízny zubný lekár.**

Kľúčové pojmy: **hodnota, osobnosť, étos povolania, komunikácia, informovaný súhlas, konflikt, revízny zubný lekár.**

Výkonový štandard :

- vymedziť a popísať hierarchiu hodnôt v zubno-lekárskej starostlivosti,
- vymedziť konkrétne etické princípy správania zubného asistenta,
- preukázať schopnosť interpersonálnych zručností v komunikácii,
- vysvetliť pojem informovaný súhlas,
- vysvetliť kompetencie revízneho zubného lekára.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Etické aspekty biomedicínskeho výskumu.**

Témy: **Biomedicínsky výskum. Medzinárodné dokumenty.**

Kľúčové pojmy: **bioetika, biomedicínsky výskum, ľudské subjekty, pozorovanie.**

Výkonový štandard:

- definovať pojmy biomedicínsky výskum, klinický výskum, ľudské subjekty,
- vymenovať medzinárodné dokumenty pre oblasť etiky biomedicínskeho výskumu,
- uviesť vzťah medzi terapeutickým a neterapeutickým výskumom,

- vymenovať a opísať druhy a základné metódy biomedicínskeho výskumu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Morálna dilema v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Morálna dilema. Riešenie morálnych problémov. Etická komisia. Kazuistiky z praxe, modelové situácie.**

Kľúčové pojmy: **dilema, etické princípy, riešenie problému, etická komisia, práva a povinnosti pacienta, práva a povinnosti zdravotníckeho pracovníka, komunikácia.**

Výkonový štandard:

- definovať pojmy dilema, problém,
- uplatniť etické princípy pri riešení morálnej dilemy,
- navrhnúť možné riešenia morálneho problému,
- preukázať schopnosť riešiť morálny problém,
- vysvetliť pojem etická komisia,
- vymenovať typy a popísať poslanie etických komisií,
- popísať zloženie etickej komisie,
- charakterizovať náplň etickej komisie,
- identifikovať špecifický etický problém v kazuistike,
- rozlišovať etické a neetické správanie v kazuistike,
- diskutovať o probléme, aplikovať etické princípy v diskusii,
- navrhnúť spôsob riešenia etického problému.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU
ZUBNÉ LEKÁRSTVO

Študijný odbor:	5358 M zubný asistent
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet **zubné lekárstvo** na stredných zdravotníckych školách v rámci štátneho vzdelávacieho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, umožňuje žiakom získať komplexné vedomosti z anatómie, morfológie a fyziológie zubov, dutiny ústnej a orgánov súvisiacich s nimi. Zo získaných vedomostí žiak vie nadväzovať a vyvodit' závery pre nefyziologické až patologické stavy v orofaciálnej oblasti, na ich diagnostiku, klinický obraz, subjektívne a objektívne vyšetrenie. Získané vedomosti sa dajú aplikovať na patologické procesy, s ktorými sa stretávame v ambulancii zubného lekárstva. Je dôležité, aby vyučovanie bolo vedené najnovšími a primeranými metódami a formami práce. Vyučovacie metódy aktivizujú žiakov k samostatnému mysleniu a otvorenej diskusii o danej problematike. Faktografické výklady je nevyhnutné podložiť názornými pomôckami a vytváraním modelových situácií. Výučba predmetu sa realizuje v triede alebo v počítačovej miestnosti s využitím demonštračných názorných pomôcok a materiálov (počítač, video, modely, postery, medicínske atlasy).

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom predmetu je formovať mravne uvedomelého zubného asistenta, vychovaného na etických princípoch, vzdelaného a schopného samostatne a tvorivo myslieť. Na základe získaných vedomostí spôsobilého vytvoriť si vlastný názor podložený kvalitnými a najaktuálnejšími (novodobými) vedomosťami. Zapájať sa osobne a s pozitívnym postojom k úlohám v pracovnom procese. Vedieť pracovať samostatne a podieľať sa na zdravotnej výchove obyvateľstva.

Konkrétne špecifické ciele sú zamerané na charakteristiku odboru zubného lekárstva. Reprodukovať základné pojmy a samostatne ich adekvátne používať. Opísať tvar a fyziologický vývoj chrupu, definovať zmeny v dutine ústnej a analyzovať ich príčiny. Určiť rozdiel medzi zdravým a chorým tkanivom v ústnej dutine, tvárovej oblasti a súvisiacich systémov. Vysvetliť diagnostické a terapeutické postupy a výkony v jednotlivých oblastiach zubného lekárstva. Získať schopnosť vyjadriť vlastnými slovami svoj postoj (vzťah) k prevencii v zubnom lekárstve. Spoznať dentálne materiály, nástroje, prístroje a zariadenia na ich údržbu. Definovať používané liečivá a prostriedky v zubno-lekárskej starostlivosti. Vysvetliť princípy práce a manažmentu v ambulancii zubného lekárstva. Optimalizovať platnú legislatívu a spoznať jej dôležitosť uplatnenia v praxi.

ROZPIS UČIVA

- 1. ročník 3 hodiny, spolu 99 hodín**
  - 2. ročník 2 hodiny spolu 66 hodín**
  - 3. ročník 2 hodiny, spolu 66 hodín**
  - 4. ročník 2 hodiny, spolu 60 hodín**
- Spolu za štúdium 291 hodín**

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 1. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Náplň odboru zubného lekárstva.**

Témy: **Definícia odboru, všeobecná charakteristika odboru zubné lekárstvo, vymedzenie pojmov prevencia, diagnostika, diferenciálna diagnostika a ošetrovanie ochorení a funkčných porúch zubov, ústnej dutiny.**

Kľúčové pojmy: **zubné lekárstvo, prevencia, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba, funkčná porucha.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať odbor zubné lekárstvo,
- vysvetliť pojmy prevencia, diagnostika, diferenciálna diagnostika, ošetrovanie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Rozdelenie odborov zubného lekárstva.**

Témy: **Odbory zubného lekárstva. Základné a pomocné odbory. Činnosť odborov zubného lekárstva.**

Kľúčové pojmy: **Konzervačné zubné lekárstvo (kariológia a endodoncia), detské zubné lekárstvo, čelústna ortopédia, choroby ústnych slizníc a parodontu, zubná protetika, dentoalveolárna chirurgia, rádiológia a zobrazovacie metódy v tvárovej oblasti, preventívne zubné lekárstvo, maxilofaciálna chirurgia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať odbory zubného lekárstva,
- vysvetliť význam jednotlivých odborov,
- rozlíšiť rozdiely medzi základnými a pomocnými odbormi.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Anatómia orgánov ústnej dutiny.**

Témy: **Anatómia ústnej dutiny. Základné roviny v tvárovej oblasti. Orientácia v ústnej dutine. Usporiadanie zubov v zubnom oblúku. Označovanie zubov dvojčíselným systémom podľa FDI v trvalom a mliečnom chrupe.**

Kľúčové pojmy: **anatómia - definícia, roviny tváre, orientácia v ústnej dutine, medzinárodné dvojčíselné označovanie zubov.**

Výkonový štandard:

- popísať roviny tvárovej oblasti,
- vymenovať postavenie jednotlivých zubov v zubnom oblúku v slovenskom a latinskom jazyku,
- vysvetliť princíp dvojčíselného označovania zubov v mliečnom a trvalom chrupe.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Anatómia orgánov ústnej dutiny – zuby.**

Témy: **Základná anatómia zuba. Tkanivá zuba. Zloženie skloviny, zuboviny, zubného cementu, zubnej drene. Histologická stavba zuba. Morfológia jednotlivých zubov**

trvalého a mliečného chrupu. Rozdiely medzi mliečnym a trvalým chrupom. Prerezávanie mliečnych a trvalých zubov.

Kľúčové pojmy: sklovina, zubovina, zubný cement, zubná dreň, trvalý chrup, mliečny chrup, orientácia na zube (meziálny, distálny, inciziálny, orálny, palatálny, linguálny, vestibulárny, bukálny). Prerezávanie zubov.

Výkonový štandard:

- popísať anatomické časti zubov,
- opísať tvrdé zubné tkanivá,
- určiť ich histologické zloženie,
- poznať charakteristické vlastnosti jednotlivých zubov,
- charakterizovať rozdiely mliečného a trvalého chrupu, definovať prerezávanie zubov,
- určiť časové obdobia prerezávania mliečnych a trvalých zubov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Anatómia orgánov ústnej dutiny – parodont.

Témy: Definícia parodontu. Tkanivá parodontu – gingíva, periodontálna štrbina a periodontálne ligamentá, alveolárna kosť, cement, krvné, lymfatické a nervové zásobenie.

Kľúčové pojmy: parodont, gingíva, alveolárna kosť, cement, periodontálne ligamentá, periodontálna štrbina.

Výkonový štandard:

- definovať parodont,
- opísať tkanivá parodontu,
- určiť vlastnosti zdravého parodontu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Anatómia orgánov ústnej dutiny – orofaciálna oblasť.

Témy: Anatómia čeľuste, sánky, orgánov ústnej dutiny súvisiacich s orofaciálnou oblasťou.

Kľúčové pojmy: čeľusť, sánka, podnebie, svaly, jazyk, spánkovo-sánkový kĺb.

Výkonový štandard:

- popísať jednotlivé anatomické časti ústnej dutiny: čeľusť, sánka,
- vedieť vymenovať otvory v kosti čeľuste a sánky - výstupy nervových zväzkov, významných pre podanie lokálnej anestézie,
- vymenovať žuvacie a mimické svaly a popísať rozdiel vo funkcii žuvacích a mimických svalov,
- popísať anatómiu spánkovo-sánkového kĺbu a jeho pohyby,
- popísať jazyk a jeho funkciu,
- vymenovať štruktúry formujúce vestibulum oris a cavum oris proprium,
- popísať slizničné štruktúry – horná a dolná uzdička pery, bočné uzdičky, sliznica líc, podnebia,
- klasifikovať orgány vzájomne súvisiace s tvárovou oblasťou,
- zhodnotiť význam anatomických štruktúr súvisiacich s orofaciálnou oblasťou (zuby,

dutina ústna, čeľusť a sánka).

Obsahový štandard

Tematický celok: **Anatómia orgánov ústnej dutiny – slinné žľazy.**

Témy: **Anatómia veľkých a malých slinných žliaz. Slina jej zloženie a význam pre ústne zdravie.**

Kľúčové pojmy: **Veľké a malé slinné žľazy, slina.**

Výkonový štandard:

- vymenovať veľké a malé slinné žľazy,
- popísať uloženie veľkých slinných žliaz,
- rozdeliť slinné žľazy podľa druhu vytvorenej sliny,
- definovať úlohu sliny,
- popísať zloženie a úlohu sliny pre zdravie ústnej dutiny,
- pripraviť pomôcky pre vyšetrenie množstva sliny (Škachov test),
- vedieť inštruovať pacienta pri vyšetrení sliny.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Fyziologické funkcie ústnej dutiny.**

Témy: **Fyziológia žuvania, mechanizmus spracovania potravy. Funkcia tvorby reči. Pomocná úloha dýchania. Význam pre estetiku.**

Kľúčové pojmy: **mechanizmus žuvania, tvorby reči.**

Výkonový štandard:

- definovať proces spracovania potravy a žuvania,
- vymenovať orgány ústnej dutiny podieľajúce sa na žuvaní a prehltaní potravy,
- vysvetliť úlohu zdravej ústnej dutiny pri tvorbe reči,
- popísať funkciu ústnej dutiny pri dýchaní a estetike.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Mikroorganizmy ústnej dutiny.**

Témy: **Mikroorganizmy v dutine ústnej. Zubný mikrobiálny povlak a bakteriálny biofilm a ich tvorba. Baktérie ústnej dutiny ako základná príčina ochorení v ústnej dutine.**

Kľúčové pojmy: **Baktéria, mikroorganizmus, baktéria, zubný mikrobiálny povlak.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť pojem mikroorganizmus a baktéria,
- vymenovať mikroorganizmy a ich úlohu v ústnej dutine,
- opísať tvorbu zubného mikrobiálneho povlaku,
- vymenovať ochorenia spôsobené mikrobiálnym povlakom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 2. ROČNÍK

Obsahový štandard

Tematický celok: **Konzervačné zubné lekárstvo – kariológia.**

Témy: Náplň konzervačného zubného lekárstva – kariológia, endodoncia. Zubný kaz ako najčastejšie sa vyskytujúce ochorenie v populácii. Dôsledky neošetreného zubného kazu. Nekariézne defekty tvrdých zubných tkanív.

Kľúčové pojmy: konzervačné zubné lekárstvo, kariológia, zubný kaz, vitalita zuba, erózia, abrázia.

Výkonový štandard:

- vysvetliť náplň odboru kariológia,
- poznať príčiny vzniku zubného kazu,
- rozdelenie zubného kazu podľa postihu zubných tkanív,
- určiť predilekčné miesta vzniku zubného kazu,
- popísať diagnostiku zubného kazu,
- vymenovať klasifikáciu kazových dutín podľa Blacka,
- demineralizácia a remineralizácia,
- popísať vývoj neliečeného zubného kazu,
- definovať príčiny vzniku nekariéznych defektov tvrdých zubných tkanív,
- určiť liečebné postupy zubného kazu a nekariéznych ochorení tvrdých zubných tkanív.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Konzervačné zubné lekárstvo - endodoncia.**

Témy: Charakteristika odboru endodoncia. Vývoj ochorení zubnej drene - pulpitída, nekróza, gangréna, apikálna parodontitída, periapikálny nález. Metódy endodontického ošetrenia. Možnosti plnenia koreňového kanálíka.

Kľúčové pojmy: Endodoncia, ošetrenie dreňovej dutiny a zubnej drene, metóda jednorazového ošetrenia, metóda niekoľkých návštev, následky prechodu infekcie do periapikálnej oblasti.

Výkonový štandard:

- vysvetliť pojem endodoncia,
- charakterizovať ochorenia zubnej drene a periapikálnych tkanív,
- popísať metódy endodontického ošetrenia,
- opísať výhody a nevýhody jednotlivých metód,
- zhodnotiť možnosti plnenia koreňového kanálíka,
- popísať ošetrenie pulpitídy,
- definovať periostitídu, ostitídu, submukóznou absces.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Zubná protetika.**

Témy: Charakteristika odboru zubná protetika. Charakteristika zubnej náhrady. Modelová reprodukcia žuvacieho ústroja. Základné gnatologické pojmy.

Kľúčové pojmy: zubná náhrada, defekt chrupu, žuvací systém, gnatológia.

Výkonový štandard:

- charakterizovať zubnú náhradu a jej úlohy,
- klasifikovať defekty chrupu,
- rozdeliť zubné náhrady,

- určiť pilierové zuby,
- definovať gnatologické pojmy,
- popísať žuvací systém.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Fixné zubné náhrady.**

Témy: **Fixné zubné náhrady - korunky, fixné mostíky. Biomechanika fixných mostíkov.**

Kľúčové pojmy: **korunky, mostíky, biomechanika, žuvací tlak.**

Výkonový štandard:

- vymenovať korunkové náhrady,
- popísať zhotovenie fazetovej korunky,
- charakterizovať druhy fixných mostíkov,
- definovať zloženie fixného mostíka,
- určiť žuvací tlak fixných mostíkov,
- vysvetliť pojem biomechanika fixných mostíkov,
- charakterizovať spoluprácu so zubnou technikou,
- vysvetliť materiály potrebné na zhotovenie fixných náhrad.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Snímateľné zubné náhrady.**

Témy: **Čiastočná snímateľná náhrada. Celková snímateľná náhrada. Opravy zubných náhrad. Dlahy zubov.**

Kľúčové pojmy: **snímateľná zubná náhrada, dlaha.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať čiastočnú snímateľnú náhradu a jej druhy,
- definovať zloženie čiastočnej snímateľnej náhrady,
- vysvetliť indikáciu čiastočnej snímateľnej náhrady,
- charakterizovať celkovú snímateľnú náhradu,
- popísať zhotovenie celkovej snímateľnej náhrady,
- opísať odtlačkové hmoty potrebné na zhotovenie čiastočnej a celkovej snímateľnej náhrady,
- charakterizovať opravy snímateľných náhrad,
- špecifikovať pojem a rozdelenie dláh.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Dentoalveolárna chirurgia.**

Témy: **Náplň a rozdelenie odboru. Základná terminológia (výrazy) používaná v dentoalveolárnej chirurgii.**

Kľúčové pojmy: **dentoalveolárna chirurgia, extrakcia zuba.**

Výkonový štandard:

- opísať náplň práce dentoalveolárnej chirurgie,
- opakovať základné výrazy dentoalveolárnej chirurgie v slovenskom a latinskom jazyku.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Anestézia v zubnom lekárstve.**

Témy: **Význam anestézie. Druhy a spôsoby aplikácie anestézie. Komplikácie anestézie.**

Kľúčové pojmy: **Anestézia, celková anestézia, lokálna anestézia: slizničná, infiltračná, zvodová anestézia.**

Výkonový štandard:

- definovať význam anestézie,
- opísať druhy anestézie,
- zdôvodniť spôsob aplikácie anestézie,
- uviesť výhody a nevýhody typov anestézie,
- zhodnotiť možnosti komplikácií anestézie,
- demonštrovať prevenciu komplikácií,
- posúdiť možnosti poskytnutia prvej pomoci v ambulancii zubného lekárstva.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Extrakcia zuba.**

Témy: **Indikácie extrakcií. Druhy extrakcií. Vykonanie extrakcie. Komplikácie po extrakciách. Poučenie pacienta po extrakcii.**

Kľúčové pojmy: **extrakcia zuba, indikácia extrakcie, komplikácia počas a po extrakcii zuba, extrakcia tretích molárov.**

Výkonový štandard:

- opísať druhy extrakcií,
- uviesť výhody a nevýhody jednoduchej a chirurgickej extrakcie,
- ilustrovať na príkladoch postavenie zubného lekára a asistenta pri extrakciách,
- usporiadať indikácie extrakcií podľa závažnosti,
- zdôvodniť spôsob vykonania extrakcie,
- zhrnúť komplikácie po extrakciách.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Výkony dentoalveolárnej chirurgie.**

Témy: **Sťažené prerezávanie zubov. Akútny a chronický priebeh. Resekcia koreňového hrotu. Chirurgická extrakcia zuba a koreňov.**

Kľúčové pojmy: **sťažené prerezávanie zubov.**

Výkonový štandard:

- opísať diagnózu dentitio difficilis acuta a chronica a rozdiely,
- porovnať extrakcie tretích molárov s extrakciami ostatných zubov,
- chirurgická extrakcia zuba a koreňov zuba,
- charakterizujte resekciu koreňového hrotu,
- určite príčiny a priebeh zápalu kostného lôžka,
- poučenie pacienta po chirurgickom ošetrení.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard

Tematický celok: **Vyšetrenie parodontu.**

Témy: **Vyšetrenie gingívy. Vyšetrenie sulcus gingivalis, gingiválnych a parodontálnych vačkov, furkácií, pohyblivosti zubov. Vyšetrenie prítomnosti povlaku, zubného kameňa, zápachu z úst. Základné indexy pre vyšetrenie parodontu. Rtg vyšetrenie parodontu.**

Kľúčové pojmy: **gingíva, rtg, gingiválne a parodontálne vačky, furkácie, indexy.**

Výkonový štandard:

- opísať vyšetrenie gingívy,
- charakterizovať vyšetrenie sulcus gingivalis, gingiválneho a parodontálneho vačku, rezorpcie vo furkácii koreňov, pohyblivosti zubov,
- vyšetriť prítomnosť povlaku a zubného kameňa,
- zapísať rtg vyšetrenie parodontu,
- určiť príčiny zápachu z ústnej dutiny,
- popísať dokumentáciu v parodontológii,
- vysvetliť význam indexov.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Príčiny ochorení parodontu.**

Témy: **Etiológia a patogenéza zápalu parodontu. Zubný mikrobiálny povlak. Zubný kameň. Celkové a lokálne príčiny ochorení parodontu.**

Kľúčové pojmy: **parodont, etiológia, patogenéza, zápal, mikrobiálny povlak, zubný kameň.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť etiológiu a patogenézu zápalu parodontu,
- definovať zubný mikrobiálny povlak,
- opísať typy povlaku, zloženie povlaku,
- vysvetliť pôsobenie povlaku na parodont,
- definovať zubný kameň,
- rozdeliť typy a zloženie kameňa,
- popísať pôsobenie zubného kameňa na parodont,
- popísať celkové a lokálne príčiny ochorení parodontu.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia parodontu.**

Témy: **Gingivitídy. Parodontitídy. Gingiválny recessus. Liečba ochorení parodontu.**

Kľúčové pojmy: **gingivitída, parodontitída, gingiválny recessus.**

Výkonový štandard:

- klasifikovať a rozdeliť ochorenia parodontu,
- charakterizovať priebeh a prejavy ochorení parodontu,
- opísať druhy gingivitíd, parodontitíd,
- opísať akútne zápalové ochorenia parodontu,

- definovať gingiválny recessus a popísať príčiny jeho vzniku,
- vymenovať princípy včasnej diagnostiky a liečby ochorení parodontu.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Detské zubné lekárstvo.**

Témy: **Chrup dieťaťa. Dôležitosť ošetrovania mliečného chrupu. Zubný kaz raného detstva.**

Kľúčové pojmy: **dočasný, zmiešaný a trvalý chrup, prerezávanie a výmena zubov.**

Výkonový štandard:

- popísať vývin dočasného a trvalého chrupu,
- opísať rozdiely zubného kazu v dočasnom a trvalom chrupe,
- vysvetliť dôležitosť prevencie zubného kazu u detí,
- zubný preukaz dieťaťa,
- poznať obsah prvej preventívnej prehliadky u ročného dieťaťa – odborné usmernenie o včasnej diagnostike zubného kazu u detí,
- vymenovať význam dočasného chrupu pre vývoj trvalých zubov,
- popísať príčiny vzniku zubného kazu raného detstva, riziká a prevencia,
- pečatenie fisúr,
- popísať následky predčasných strát dočasných zubov,
- psychologické aspekty ošetrovania detí.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Čeľustná ortopédia.**

Témy: **Anomálie zubov, čeľuste a sánky a vzťahov čeľuste a sánky. Anglova klasifikácia.**

Liečba anomálií. Druhy čeľustno-ortopedických aparátov.

Kľúčové pojmy: **anomália, Anglova klasifikácia, čeľustno-ortopedické aparáty.**

Výkonový štandard:

- popísať správny vývoj chrupu a čeľuste a sánky,
- vymenovať príčiny anomálií chrupu,
- charakterizovať anomálie zubov, čeľuste a sánky a ich vzájomného vzťahu,
- klasifikovať anomálie vzájomného postavenia zubných oblúkov podľa Angla,
- opísať druhy aparátov a ich časti,
- charakterizovať materiál na zhotovenie aparátov,
- vysvetliť princíp liečby anomálií,
- popísať čeľustno-ortopedickú zdravotnú dokumentáciu pacienta.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Implantológia.**

Témy: **Charakteristika implantátov. Indikácie a kontraindikácie zavedenia. Druhy implantátov. Zavedenie a materiály. Ústna hygiena implantátov.**

Kľúčové pojmy: **implantát, indikácia, kontraindikácia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať implantáty,
- popísať druhy a zloženie implantátov,

- vysvetliť kontraindikáciu implantátov,
- popísať spôsoby zavedenia implantátov,
- vymenovať nástroje potrebné k implantácii,
- charakterizovať materiály vhodné na implantáty,
- poučiť pacienta o hygiene implantátov,
- vysvetliť prínos implantológie v zubnom lekárstve.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Preventívne zubné lekárstvo.**

Témy: **Význam prevencie pre ústne zdravie. Primárna, sekundárna a terciárna prevencia ústneho zdravia. Realizácia prevencie v zubnom lekárstve.**

Kľúčové pojmy: **ústne zdravie, prevencia.**

Výkonový štandard:

- definovať ústne zdravie podľa svetovej zdravotníckej organizácie (SZO),
- určiť náplň primárnej, prevencie a sekundárnej prevencie,
- poznať význam prevencie pre ústne a celkové zdravie.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Epidemiológia ochorení ústnej dutiny.**

Témy: **Svetová zdravotnícka organizácia. Databáza údajov o výskyte ochorení ústnej dutiny. Kritériá pre medzinárodné porovnávanie ochorení ústnej dutiny. Epidemiologické štúdie ochorení ústnej dutiny. Porovnanie stavu ústneho zdravia obyvateľov SR s krajinami Európy.**

Kľúčové pojmy : **svetová zdravotnícka organizácia, výskyt ochorení, štatistické vyšetrenia.**

Výkonový štandard:

- popísať úlohu svetovej zdravotníckej organizácie,
- poznať kritériá SZO pre ústne zdravie,
- vedieť porovnať stav ústneho zdravia na Slovensku a v krajinách Európy.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Prevencia jednotlivých ochorení ústnej dutiny.**

Témy: **Prevencia zubného kazu, erózie skloviny, ochorení parodontu, čel'ustno-ortopedických anomálií a nádorov ústnej dutiny a tvárovej oblasti.**

Kľúčové pojmy: **prevencia ochorení ústnej dutiny, preventívna prehliadka.**

Výkonový štandard:

- definovať 4 hlavné princípy prevencie zubného kazu,
- vysvetliť podstatu Odborného usmernenia MZ SR pre včasnú diagnostiku zubného kazu u detí a dorastu,
- poznať obsah Národných odporúčaní prevencie zubného kazu u detí,
- vysvetliť význam zubného preukazu dieťaťa,
- popísať význam ústnej hygieny, inštruktáže a motivácie,
- poznať rozdiel medzi individuálnou a profesionálnou ústnou hygienou,
- vysvetliť význam výživy v prevencii zubného kazu,

- poznať princípy prevencie erózie skloviny,
- poznať prevenciu ochorení parodontu,
- určiť prevenciu čelústno-ortopedických anomálií,
- definovať prevenciu nádorov v tvárovej oblasti,
- poznať význam slova recall v prevencii ochorení ústnej dutiny,
- vysvetliť význam preventívnej prehliadky,
- poznať obsah preventívnej prehliadky.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Fluoridy.**

Témy: **Fluoridové zlúčeniny ako významná zlúčenina v prevencii zubného kazu. Formy a typy prevencie. Aplikácia prostriedkov obsahujúcich fluoridy.**

Kľúčové pojmy: **Fluoridy, lokálna aplikácia, fluoridácia, individuálna indikácia.**

Výkonový štandard:

- popísať základné zlúčeniny fluoridov,
- zdôvodniť význam remineralizácie a demineralizácie skloviny,
- charakterizovať remineralizačnú liečbu,
- poznať princíp prísne individuálnej lokálnej fluoridácie podľa veku a rizika kazivosti chrupu,
- popísať nevýhody celkového podávania fluoridov a vedieť zdôvodniť ich vylúčenie z našej praxe,
- opísať vhodnosť použitia fluoridových preparátov vo vzťahu k veku a k riziku vzniku zubného kazu,
- určiť náplň práce zubného asistenta pri profylaxii ochorení v ambulancii zubného lekárstva.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 4. ROČNÍK

Obsahový štandard

Tematický celok: **Vyšetrenie a plán liečby pacienta.**

Témy: **Vyšetrenie pacienta. Návrh liečby ochorení v zubnom lekárstve. Rozdelenie ochorení. Zásady tvorby plánu liečby.**

Kľúčové pojmy: **Vstupné vyšetrenie, preventívna prehliadka, akútny pacient, intraorálne a extraorálne vyšetrenie, pomocné vyšetrenia.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať vstupné vyšetrenie a preventívnu prehliadku,
- napísať plán liečby,
- vysvetliť tvorbu plánu liečby,
- rozčleniť zásady tvorby plánu liečby,
- porovnať intraorálne a extraorálne vyšetrenie,
- obhájiť indikáciu pomocného vyšetrenia.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Maxilofaciálna chirurgia.**

Témy: **Náplň odboru, traumatológia, onkológia, rekonštrukčná chirurgia, prekancerózne stavy a nádorové ochorenia, okoločelústné zápal.**

Kľúčové pojmy: **čelústno-tvárová chirurgia, poranenia v tvárovej oblasti, prekancerózne stavy, nádory, okoločelústny zápal.**

Výkonový štandard:

- poznať najčastejšie príčiny úrazov tváre,
- vyvodiť závery pre prevenciu úrazov tváre,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc poranenému pacientovi,
- popísať akútne a chronický zápal,
- vysvetliť vznik zápalového ochorenia,
- popísať príznaky zápalu,
- poznať príčiny okoločelústného zápalu,
- vymenovať základné princípy liečby okoločelústného zápalu.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Prejavy onkologických ochorení v tvárovej oblasti.**

Témy: **Typy nádorov. Druhy nádorov. Nádorové ochorenia dutiny ústnej. Liečba a prognóza nádorov v zubnom lekárstve.**

Kľúčové pojmy: **Onkológia, nádor, zhubný, nezhubný, pôvod nádoru, prognóza nádorov, chirurgická liečba, chemoterapia, rádioterapia.**

Výkonový štandard:

- opísať nádorové ochorenie,
- vysvetliť rozdiely zhubných a nezhubných nádorov,
- opísať kostné nádory a nádory mäkkých častí tváre,
- plánovať možnosti liečby nádorov,
- posúdiť prognózu liečby nádorov.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Rázštep.**

Témy: **Príčiny vzniku rázštepov. Typy rázštepov. Liečba rázštepov. Starostlivosť o pacientov s rázštepom.**

Kľúčové pojmy: **rázštep, prenatálny vývoj, výskyt rázštepov.**

Výkonový štandard:

- spoznať príčiny vzniku rázštepov,
- rozdeliť typy rázštepov a ich komplikácie pre pacienta,
- posúdiť možnosti liečby rázštepov,
- riešiť starostlivosť o pacienta s rázštepom.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia spánkovo-sánkoveho kĺbu.**

Témy: **Ochorenia kĺbu.**

Kľúčové pojmy: **bolestivý sánkovo-spánkový kĺb, Hippokratov hmat.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať ochorenia sánkovo-spánkového kĺbu,
- navrhnúť liečbu základných ochorení sánkovo-spánkového kĺbu,
- poznať princíp prvej pomoci pri habituálnej luxácii kĺbu.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia slinných žliaz.**

Témy: **Patologické stavy slinných žliaz.**

Kľúčové pojmy: **Chorobné procesy slinných žliaz, celkové ochorenia vplývajúce na produkciu slín.**

Výkonový štandard:

- vymenovať najčastejšie ochorenia slinných žliaz,
- zhodnotiť vplyv celkových ochorení na tvorbu množstva a kvality slín.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia slizníc ústnej dutiny.**

Témy: **Prejavy bakteriálnych a vírusových ochorení. Herpetické vírusové infekcie, vírus hepatitídy A,B,C – prejavy. Vírus HIV. Ústny lišaj, prejavy toxicko-alergických ochorení. Afta.**

Kľúčové pojmy: **vírusové infekcie, prevencia v ambulancii zubného lekárstva.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať vírusové infekcie,
- popísať prevenciu šírenia vírusových infekcií v ambulancii zubného lekárstva,
- poznať mechanizmus infikovania vírusovými ochoreniami,
- vymenovať príčiny ochorení slizníc ústnej dutiny,
- poznať dentálne materiály ako alergény vyvolávajúce zápal ústnej dutiny.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Lieky.**

Témy: **Lieky a omamné látky. Formy a druhy liekov používaných v zubnom lekárstve. Zásady aplikácie a uchovávaní liekov v ambulancii zubného lekárstva. Indikácia a kontraindikácia liekov. Alergické reakcie.**

Kľúčové pojmy: **liek, recept, forma lieku, indikácia, kontraindikácia, alergická reakcia, liekopis.**

Výkonový štandard:

- určiť kompetencie zubného asistenta vzhľadom na podávanie liekov v ambulancii zubného lekárstva,
- definovať liek, liečivo, liekopis, recept, e-recept,
- vymenovať formy liekov a aplikáciu liekov,
- špecifikovať farmaká používané v ambulancii zubného lekárstva,
- definovať pojmy indikácia a kontraindikácia,
- opísať a zdôvodniť zásady podávania liekov v ambulancii zubného lekárstva,

- definovať prejavy alergických reakcií na podávané lieky,
- vymenovať lieky používané v ambulancii zubného lekárstva pri podaní prvej pomoci.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Manažment v ambulancii zubného lekárstva.**

Témy: **Základy manažmentu. Aplikácia základov manažmentu na ambulantnú a nemocničnú prax. Ekonomika v zubných zariadeniach. Aktuálna legislatíva pre zdravotníctvo.**

Kľúčové pojmy: **Manažér, kritické myslenie, komunikácia, zákony, stavovská organizácia, hodnota práce, hodnota výkonu, štruktúrovaný životopis.**

Výkonový štandard:

- definovať pojem manažment,
- opísať manažérske funkcie,
- vypočítať hodnotu práce zubného asistenta,
- vyjadriť vlastnými slovami platnú legislatívu,
- preukázať svoje teoretické znalosti z komunikácie v modelových situáciách,
- napísať svoj profesijný životopis.

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

PRÍLOHA 1

VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTNYM VZDELÁVACOM PROGRAME

Štátny vzdelávací program používa pojmy, ktoré musí akceptovať aj školský vzdelávací program:

Vzdelávací program - Kurikulum (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenia na úrovni štátu, školy a triedy.

Kurikulárny dokument vymedzuje vzdelávací program. Štátny vzdelávací program (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikul v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania.

Cieľ vzdelávania v ŠVP vyjadruje normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy, je zameraný na komplexný rozvoj osobnosti žiaka. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska:

- obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania),
- vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov),
- učenia sa žiakov,
- výsledkov vyučovania (skúšanie).

Ciele vyučovacieho procesu musia spĺňať požiadavky na konzistentnosť, primeranosť, jednoznačnosť a kontrolovateľnosť žiackych výkonov s rešpektovaním taxonómie cieľov (úroveň osvojenia učiva).

Ciele vyučovacieho procesu sú usporiadané podľa hierarchie nasledovne:

- **všeobecné ciele** (celospoločenské) sú najabstraktnejšie a vyjadrujú výchovné (afektívne, postojoyé, hodnotové) ciele napr. formovať mravné vedomie, rozvíjať tvorivé myslenie, schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikovať, orientovať sa v informáciách, prevziať zodpovednosť a podobne. Informujú širokú verejnosť o vyučovacom procese školy a zároveň umožňujú, aby spoločnosť mohla klásť požiadavky na školu,
- **inštitucionálne ciele** (ciele školy, skupiny, jednotlivca) reprezentujú požiadavky školy na učebné/študijné odbory, napr. profil absolventa, ciele vyučovacích predmetov a ich tematických celkov, výchovné ciele, všetko, čo by mal absolvent vedieť po ukončení vzdelávacieho programu, napr. vytvárať kladný vzťah k prírode, prejavovať úctu k rodičom, rozvíjať manuálne a technické zručnosti a pod.,
- **špecifické ciele** (konkrétne) predstavujú ciele vyučovacích hodín vyjadrené výkonmi žiakov v rámci tematických celkov.

Vzdelávacie ciele: zamerané na všestranný rozvoj osobnosti ako predpokladu sebvýchovy a sebvzdelávania. Zabezpečujú rozvoj záujmov a potrieb žiaka, jeho pamäti, reproduktívneho a tvorivého myslenia. Vzdelávacie ciele sú zamerané hlavne na:

- **kognitívne** (poznávacie) procesy, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť). Patrí sem porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a kritické hodnotenie,
- **psychomotorické** (pohybové, zručnosti) procesy, ktorými sa osvojujú zručnosti (reč, písanie, manipulácia) a návyky. Patrí sem imitácia, koordinácia, automatizácia a pod.,
- **výchovné** ciele zamerané na formovanie vzťahu žiakov k svetu, aby stanovené hodnoty prijímali, reagovali na ne, akceptovali ich, integrovali a zvnútorňovali s nimi. Vzťahujú sa na afektívne procesy vymedzujúce oblasť pocitov, postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností. Patrí sem vnímavosť reagovania, oceňovanie hodnôt, charakter a pod.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu.

Štandard je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.

Vzdelávacie výstupy sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolání alebo skupine príbuzných povolání. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme kvalifikačný štandard. Každý vzdelávací výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.

Hodnotiaci štandard definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z kvalifikačného - výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka.

Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- kritériá hodnotenia pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,
- prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
- organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vzdelávací štandard obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v

nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete, v danom tematickom celku alebo téme učiva.

Výkonový štandard je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné priebežné (vyučovacia hodina) a sumatívne hodnotenie (záverečná, maturitná alebo absolventská skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie výkonovej normy. Na vyučovacej hodine sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe špecifických cieľov (výkonové štandardy) a po ukončení vzdelávacieho procesu sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe maturitných tém, zadaní alebo úloh (výkonový štandard) odvodené z profilu absolventa. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠkVP.

Obsahový štandard vymedzuje základné učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠVP a ŠkVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:

- kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie.
- všeobecné kompetencie sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ

potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.

- odborné kompetencie sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.

Kvalifikácia je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivец úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.

Základné učivo predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých žiakov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré si musí žiak osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.

Rozširujúce (prehlbujúce, doplnkové, fakultatívne) **učivo** – dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby absolvent vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.

Učenie je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.

Vedomosti sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.

Zručnosti sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácií sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

Hodnotenie je najvýznamnejšou časťou ŠkVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom alebo učebnom odbore.

Kontrola vyučovacieho procesu je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny:

- zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie,
- posúdenie výsledku vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov.

Preverovanie (skúšanie) žiakov je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe merania výkonov žiakov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.

Klasifikácia je zaradovanie jednotlivých výkonov žiaka do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známku), a tým zaradenie výkonu žiaka do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.

Charakteristika ŠVP je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku školskému vzdelávaciemu programu (ďalej len „ŠkVP“), objasňuje pojmy, akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú záväznými charakteristikami pre ŠkVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako záväzné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠkVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.

Profil absolventa ŠVP je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeníu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolání (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolání (študijný alebo učebný odbor).

Rámcový učebný plán je základom pre tvorbu školských učebných plánov. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie vrátane

praktického vyučovania (odborný výcvik, odborná alebo umelecká prax, praktické cvičenia, iné).

Disponibilné hodiny slúžia k rozšíreniu časových dotácií všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného alebo učebného odboru a odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne ďalších účelovo zameraných kurzov.

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, v ktorých sú stanovené výkonové a obsahové štandardy. Výkonové štandardy sú záväznou normou pre školy na tvorbu vzdelávacích výstupov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy na štruktúrovanie vyučovacích predmetov. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne rešpektovať. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne vytvárať vlastné ŠkVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor alebo jeho odborné zameranie, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúsenosti, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. V ŠkVP sa podľa základného stanovuje rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozhl'adu, daný študijný alebo učebný odbor, odborné zameranie, požiadavky na praktické vyučovanie a pod.. Rozširujúce učivo má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili zodpovedajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Patria sem aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti všeobecného a odborného vzdelávania, ktoré podporujú a prehlbujú špecifické záujmy žiaka, zdokonaľujú jeho kompetenčnú úroveň (teoretickú, praktickú, telesnú, osobnostnú). Tento typ učiva sa určí buď na štátnej úrovni alebo na úrovni škôl podľa indikovaných potrieb, záujmov a požiadaviek. Vytvára tiež integratívny vyučovací mostík pre rôzne projekty, písomné práce, a pod. Malo by sa predovšetkým zameriavať na materiálové a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a riadiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné viesť žiakov napr. k správne mu upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.

Učebné zdroje chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠkVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení (napr. talentovaní alebo hyperaktívni žiaci).

Základné podmienky na realizáciu ŠVP vychádzajú zo všeobecne platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠkVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.

PRÍLOHA 2

ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto funkcie:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätно-väzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné formy hodnotenia:

1. podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard). Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na záverečnej, maturitnej a absolventskej skúške,
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2. podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (záverečná, maturitná a absolventska skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3. podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4. podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce a pod.),
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5. podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,

b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6. podľa prostredia

a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,

b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠkVP by malo byť založené na hodnotiacom štandarde. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

Kritériá hodnotenia zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité, aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP by mali byť jasne deklarované kritériá, napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnu prácu a pod.. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠkVP.

Spôsoby a postupy hodnotenia môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:

a) podľa počtu skúšaných žiakov

- individuálne,
- skupinovo,
- frontálne,

b) podľa časového zaradenia

- priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- záverečné skúšanie (záverečné, maturitné, absolventské alebo opravné skúšky),

c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
- písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.),

d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie, napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia)
Simulované situácie	Písomné odpovede (testy)
Úloha hrou	Projekt
Ústne odpovede	Zistenie
Projekt	Stanovenie (niečo určiť)
Zistenie	Porovnanie
Stanovenie (niečo určiť)	Prípadová štúdia
Porovnanie	Školská práca
Prípadová štúdia	Úlohy a cvičenia
Zapisovanie do pracovnej knihy	
Protokoly	
Správy	
Osobný rozhovor	
Dotazník	

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.

Organizačné a metodické pokyny sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú, maturitnú alebo absolventskú skúšku.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠkVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia.

Pri formulovaní pravidiel sa pridriavajte nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou a pod.

PRÍLOHA 3

ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom učebnom alebo študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných princípoch:

- a) vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- b) podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) vytvárajú sa pre konkrétny učebný alebo študijný odbor v danej skupine odborov vzdelávania,
- d) regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- e) v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- f) dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- g) za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- h) súlad so štátnym vzdelávacím programom sleduje, kontroluje a hodnotí Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto zásady. ŠkVP:

- a) sa vypracuje na celé obdobie štúdia a riadi sa podľa relevantných ŠVP,
- b) na jednom stupni vzdelania sa pre jeden samostatný učebný alebo študijný odbor vrátane odborného/ných zamerania/ní vypracuje jeden ŠkVP,
- c) ŠkVP na danom stupni vzdelania bude integrovať rôzne formy vzdelávania – dennú, externú, kombinovanú,
- d) štruktúra ŠkVP musí byť v súlade so školským zákonom:
  - Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy),
  - Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania,
  - Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi),
  - Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa),
  - Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma výchovy a vzdelávania, vyučovací jazyk, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní),
  - Učebný plán,
  - Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety,
  - Materiálno-technické a priestorové podmienky,
  - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,

- Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov,
  - Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy,
  - Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.
- e) súčasťou ŠkVP bude aj prevodník na tvorbu učebných plánov, prehľad plánovania rozvoja kľúčových kompetencií, plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vrátane časového a vecného harmonogramu, prehľad projekčnej činnosti, témy pre záverečné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, témy (zadania, úlohy) pre maturitné alebo absolventské skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, hodnotiaci materiál pre hodnotenie kľúčových kompetencií a ďalšie materiály podľa rozhodnutia školy,
- f) pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavajte tieto pravidlá:
- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberte jeden (prípadne dva) výkonové štandardy kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
  - výber kľúčových kompetencií by mal sledovať problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré sú u žiakov najfrekvencovanejšie,
  - výber kľúčových kompetencií je nutné organizovať v predmetových komisiách, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
  - na úrovni triedy sa vyberie jedna spoločná kľúčová kompetencia, ktorú budú rozvíjať a hodnotiť všetci učitelia v rámci vlastných vyučovacích predmetov,
  - každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy a formy práce,
  - každá kľúčová kompetencia uvedená v ŠkVP sa musí hodnotiť,
- g) profil absolventa derivujeme zo ŠVP, vybrané zodpovedajúce výkonové štandardy doplníme o ďalšie výkonové štandardy v spolupráci so zamestnávateľmi (analýza povolania) pre konkrétny učebný alebo študijný odbor,
- h) ŠkVP musí mať precízne vypracované pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia, postupy a prostriedky hodnotenia) a pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencii riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu, ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávací program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môže zapojiť verejné a neštátne inštitúcie.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Hoci tvorba ŠkVP je v plnej kompetencii riaditeľa školy, konečné schválenie ŠkVP musí prebiehať aj na regionálnej úrovni zriaďovateľom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Po schválení ŠkVP úradom samosprávneho kraja musí byť tento dokument prístupný verejnosti na www stránkach školy.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určených vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvážiť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulovej štruktúry školských vzdelávacích programov je vhodné najmä vtedy, pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,
- d) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolání a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- e) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo dospelých ľudí.

PRÍLOHA 4
ODPORÚČANÉ EDUKAČNÉ ZDROJE

Vyučovaci predmet	Názov učebnice	Autor	Miesto a rok vydania
Administratíva a zdravotnícka dokumentácia	Administratíva a zdravotnícka dokumentácia	Garová, M., Valentová, I.	Martin, Osveta, 2003
	Administratíva a zdravotnícka dokumentácia	Kormanová, G.	Martin, Osveta, 2018
Anatómia a fyziológia	Anatómia a fyziológia	Lauková, D.	Martin, Osveta, 2014
	Somatológia I., II.	Dylevský, I., Trojan, S.	Martin, Osveta, 2003
Asistencia v ambulancii zubného lekárstva	Základy asistencie v zubnej ambulancii	Vavreková, V.	Martin, Osveta, 2014
	Základy asistencie v zubnej ambulancii – Pracovný zošit zubného asistenta	Laschová, S.	Martin, Osveta, 2020
Hygiena ústnej dutiny	Základy asistencie v zubnej ambulancii – Pracovný zošit zubného asistenta	Laschová, S.	Martin, Osveta, 2020
Latinský jazyk	Latinský jazyk	Kábrt, J.,	Martin, Osveta, 2010
	Stručný lekárske slovník	Kucharský, P., Kábrt, J., Valach, V.	Martin, Osveta, 1992
Organizácia zdravotníctva	Organizácia zdravotníctva	Šagát, T. a kol.	Martin, Osveta, 2003
Preventívne lekárstvo	Preventívne lekárstvo	Rovný, I. a kol.	Martin, Osveta, 1995
Prvá pomoc	Prvá pomoc	Bereczová, L.	Martin, Osveta, 2018
Psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	Psychológia a pedagogika	Šútovec, J. a kol.	Martin, Osveta, 1994

Základy asistencie v ambulancii zubného lekárstva	Základy asistencie v zubnej ambulancii	Vavreková, V.	Martin, Osveta, 2014
	Základy asistencie v zubnej ambulancii – Pracovný zošit zubného asistenta	Laschová, S.	Martin, Osveta, 2020
Zdravie a klinika chorôb	Zdravie a klinika chorôb	Kopecská, K., Kopecský, P.	Martin, Osveta, 1998
	Vybrané kapitoly z patofyziológie a kliniky chorôb pre dentálnu hygienu	Bayer, A., Eliášová, A., Kovaľová, E., Biroš, P.	Martin, Osveta, 2006
Zdravotnícka etika	Zdravotnícka etika	Kopecská, K., Korcová M.	Martin, Osveta, 2008
Zubné lekárstvo			